

Draga djeco, gledam vas i pozivam: vratite se Bogu jer On je ljubav i mene je iz ljubavi poslao vama da vas vodim na putu obraćenja. Ostavite grijeh i zlo, odlučite se na svetost i radost će zavladatai, a vi ćete biti moje ispružene ruke u ovom izgubljenom svijetu. Želim da budete molitva i nada onima koji nisu upoznali Boga ljubavi. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: A. B. / ICMV

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

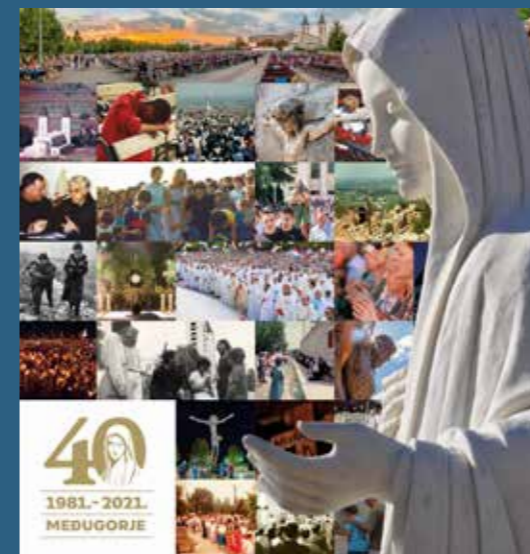
Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

40. obljetnica Gospinih ukazanja

Međugorje – odgovor neba na potrebe zemlje, FRA T. PERVAN
Četrdeset godina milosti, FRA R. JOLIĆ

Teološko mjesto javne i privatne objave, M. NIKIĆ

Međugorje – inspiracija, opomena i globalni fenomen, B. SKOKO
Međugorje kao Gospin dom, FRA A. VUČKOVIĆ

40 godina u Gospinoj školi molitve, K. MILETIĆ

Zašto je ispovijed u Međugorju drugačija?, FRA S. MABIĆ
Gamalielov poučak, I. ŠARAC

Međugorje - moj duhovni dom, FRA M. ŠAKOTA

Prvih sedam dana, D. PAVIĆIĆ

Međugorje i istina, M. PENAVA

Četrdeset godina odgovornosti izabranja, P. Tomić

Vidioci – Prihvatanje izabranja, odgovornosti i patnje, P. Tomić
Bez Boga nemamo budućnosti, D. JURČEVIĆ

„Sad ću podsjetiti na djela Božja, i što sam vidio, to ću ispričati...“
/ Sirah 42,15 /, FRA B. MUSA

Plodovi Međugorja u ovih četrdeset godina tako su uvjerljivi da ih Crkva ne može više nijekati, M. VASILJ TOTIN

Četrdeset milosnih godina ukazanja Kraljice Mira u Međugorju, FRA P. LJUBIČIĆ

Sve na slavu Božju!, FRA J. ZOVKO

Budimo Gospini svjedoci, I. Ivanković

Rijeka milosti, C. MANSO

Događanja

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Oči i uši kao izvori spoznaja, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati

Četrdeset je godina otkako se vrelo Božje milosti otvorilo na Podbrdu i razlilo po cijelom svijetu. Vrijeme je za duboko promišljanje nad ovim fenomenom, za postavljanje pitanja i za donošenje ozbiljnih zaključaka. Međugorje se ne iscrpljuje pitanjem što je ono za Hercegovinu, nego pitanjem što ono predstavlja za Crkvu i za cijeli svijet. Pretpostavka za razumijevanje Međugorja su evanđeoska mjerila. Tek ako ga se promatra i mjeri evanđeoskim mjerilima, može se prodrijeti u njegovu bit. Međugorje nije ništa drugo nego aktualiziranje Isusova poziva na življenje evanđelja. Kao malo gdje drugdje, ovdje u Međugorju se ispunjava Isusova uputa: Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati (fra Tomislav Pervan).

Držeći se dakle toga Isusova kriterija „Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati“, zaista možemo ustvrditi da su u Međugorju i preko Međugorja u srcima tisuća i tisuća ljudi diljem svijeta nikle klice koje su donijele tolike dobre plodove da ih je teško i pobrojati. S obzirom na plodove treba naglasiti da je njihova bit obnova Crkve preko obnovljenog pojedinca. Preko Međugorja u mnogim se ljudima rodila vjera u Boga, a u mnogim izgubljenim vjernicima obnovilo se povjerenje u Boga, nada i ljubav. Preko sakramenta ispovijedi mnogi su iskusili Božje praštanje i milosrđe, mnogi su oprostili onima koji su ih povrijedili, onima s kojima su bili u sukobima, mnogi su počeli moliti. Gotovo svakidašnji dugi redovi pred međugorskim ispovjedaonicama, i po nesnosnoj ljetnoj vrućini i neugodnoj zimskoj hladnoći, zasigurno nisu izraz nikakve pomame za vidljivim znakovima ili karizmatičkim senzacijama, već znak duboke vjerničke potrebe za zdencem žive sakramentalne milosti.

Stotine ljudi dali su svoje svjedočanstvo da su doživjeli ozdravljenje. U stotinama svećenika, redovnika i redovnica rodilo se duhovno zvanje hodočašćem u Međugorje. Oni koji su u Međugorju iskusili Boga, promjenu života, mir i duboko iskustvo molitve, u svojim mjestima i župama stvaraju molitvene skupine i tako doprinose buđenju preporeda u svojoj obitelji i župi. Zaista je teško navesti sve molitvene skupine koje su inspirirane molitvenim duhom Međugorja. I na socijalnom području, na području ljubavi prema čovjeku, Međugorje je dalo jako mnogo. Ljudi koji su imali dublje iskustvo Boga osjetili su se pozvani angažirati se i iskazati brigu ljudima u potrebi.

Za Međugorje s pravom možemo reći da je Gospina škola mira. U toj školi molitva je temeljna lekcija. Molitva je put do mira, jer se u njoj čovjek susreće s izvorom mira – s Bogom.

Gospa stoga i u zadnjoj poruci poziva na obraćenje: „Vratite se Bogu jer On je ljubav i mene je iz ljubavi poslao vama da vas vodim na putu obraćenja. Ostavite grijeh i zlo, odlučite se na svetost i radost će zavladatai, a vi ćete biti moje ispružene ruke u ovom izgubljenom svijetu.“

Kao majka i učiteljica Gospa želi da obraćenjem rastemo prema molitvi srcem u kojoj na dubljoj razini doživljavamo Boga, sebe i druge. Tek obraćenje (promjena sebe, a ne drugih) čini čovjeka otvorenim Bogu. Dopuštajući Bogu da ga mijenja i preobražava, čovjek malo-pomalo stječe iskustvo promjene sebe i drugih, preobrazbe gledanja i razmišljanja i na koncu iskustvo mira – u sebi i oko sebe. Vjerom u Božju ljubav i milosrđe, praštanjem, prihvaćanjem sebe i svoga križa i zahvaljivanjem, u čovjekovo srce se vraća mir i time se omogućuje Gospina želja da čovjek postane nositelj mira drugima.

MEĐUGORJE

Odgovor neba na potrebe svijeta

FRA TOMISLAV
PERVAN

Mi stariji svjedoci smo zvjezdanih trenutaka svoga naroda, svoje Crkve, ali i cijeloga svijeta u završnici minuloga stoljeća i tisućljeća. Epohalni događaj – urušavanje komunizma – zacijelo je najveći povijesni događaj cijeloga tisućljeća. Mnogi će reći, značajnija je Francuska revolucija. Treba, međutim, imati na umu kako je ona nastupila otvoreno protiv Boga, u ime bezboštva, promicala ateizam i masovno ubijanje, čak i genocid nad jednom pokrajinom u Francuskoj (Vendee), i ona je okončana u krvi. I sve potonje revolucije, kćerke „majke svih revolucija“, bile su uglavnom bezbožne, nastupale su protiv Boga i Crkve. Glavne korifeje te prve revolucije progutala je ista revolucija, svima je odreda svršio život pod sječivom giljotine, izumom te Revolucije. Pod nju su poslali i posljednjega francuskog kralja. Treba imati na umu, francuski kraljevi bijahu pomazivani u Reimsu, po uzoru na starozavjetne kraljeve, bili su nešto kao poveznica između Neba i Zemlje, Boga i naroda. Odsijecanjem glave kralju prekinuta je ta skoro tisućljetna poveznica i nit još od Karla Velikoga.

S pomenuti pad komunizma dogodio se na miran način, bez metaka i žrtava, milijunskim molitvenim mimohodima sa svijećama u rukama, pod geslom „Mačeve u plugove – koplja u srpove“. Navod iz proroka Izaije i Miheja (Iz 2,4; Mih 4,3). Pao je komunizam i urušio se u sebe, kao kula od karata. Implozija, ne eksplozija. Djelo Neba, ne ljudsko. Bog se poslužio pojedincima koji su nastupili proročki i započeli epohalno djelo koje bijaše nemoguće izvesti bez učešća i Božjega djela u svijetu – Kristove Crkve.

Usko su povezana Marijina ukazanja u Međugorju i epohalni pad komunizma. Već je u Fatimi Marija pretkazala kako će „Rusija prosuti svijetom svoje zablude“, ali da će na kraju pak njezino Bezgrješno, Prečisto majčinsko Srce trijumfirati.

Pojava s kojom se susrećemo u Međugorju iziskuje tumač. Bez obzira na teorijske mogućnosti tumačenja bijakovsko-međugorskog fenomena, jedno se smije tvrditi: Međugorje je snažno zahvatilo u vjerski sadržaj i izričaj, u vjernički život i usmjerenje prema vjeri kod nebrojenih, u svijetu i Crkvi. Nemoguće je prijeći preko činjenice da su Međugorjem prošli deseci milijuna hodočasnika tijekom četrdeset godina i neodgovorno je ignorirati vjerska i vjernička uvjerenja te osjećaje, ono što se u Crkvi naziva „consensus fidei“ i „sensus fidei fidelium“, ma što pojedine komisije ili pojedinci u svojim tumačenjima i istraživanjima govorili ili pisali.

Prema kriterijima koji su primjenjivani u Međugorju ne bi dobilo zeleno svjetlo ni rano kršćanstvo,

začeto na padinama Galileje, uz Genezaretsko jezero, a imalo svoj vrhunac u drami Golgote, Uskrsa i Duhova u Jeruzalemu. Na osnovi međugorskih ukazanja i svjedočenja vidjelaca danas je Međugorje svjetski fenomen, čudo u nastanku, održanju i trajanju, svim protivnim silama usprkos.

Nastalo iznenada, neočekivano. Nitko nije ni na koji način utirao put fenomenu ni događaju. I što se često previđa: Nemoguće je na temelju vjerskog ili vjerničkog usmjerenja ondašnjih žitelja ili povijesnih i društvenih uvjetovanosti te na temelju podrijetla vidjelaca zaključiti kako je Međugorje jeftina utjeha za obespravljene, prikracene i u životu nasukale. Ono ima globalnu zadaću, što smo na svoje oči vidjeli i iskusili tijekom četrdeset godina.

Do danas je ono izdržalo sve prigovore i protimbe, oporbe i nijekanja, pa čak i najsuvremenije pokuse kompjuterizirane i digitalizirane epohe. Bili su tu mnogobrojni međunarodni znanstveni timovi te je konačni zaključak: Kod međugorskih vidjelaca znanost dopire do svojih mogućnosti. Znanost kao skup zakonitosti i pravilnosti u ritmu čovjekova života i svjetskih tijekova, ali ne i znanost kao konačna istina o čovjeku i svijetu. Onkraj znanosti nalazi se vjera kao nutarnja istina i osnovica svih događanja u Međugorju te kao jedini vjerodajni tumač te istine.

Do danas je ono izdržalo sve prigovore i protimbe, oporbe i nijekanja, pa čak i najsuvremenije pokuse kompjuterizirane i digitalizirane epohe. Bili su tu mnogobrojni međunarodni znanstveni timovi te je konačni zaključak: Kod međugorskih vidjelaca znanost dopire do svojih mogućnosti. Znanost kao skup zakonitosti i pravilnosti u ritmu čovjekova života i svjetskih tijekova, ali ne i znanost kao konačna istina o čovjeku i svijetu. Onkraj znanosti nalazi se vjera kao nutarnja istina i osnovica svih događanja u Međugorju te kao jedini vjerodajni tumač te istine.

Naime, Međugorje se može promatrati kao otvorena knjiga suvremenog svijeta. Sveto pismo i slovnica koju suvremeni čovjek svakodnevno iščitava, kao povijesni palimpsest onoga što je davno nakanio Bog s čovjekom, a čovjek kroz povijesne tokove neprestano zaboravlja i ispušta iz zrenika. Naime, Međugorje – veliki poziv svima: Natrag k Bogu! Bez Boga nema budućnosti!

Biblija spada među knjige koje treba čitati želi li čovjek sloviti kao suvremen, su-doban. U njoj je ocrtano svako ljudsko stanje, sve (ne)prilike koje pojedinca, narod i svijet znaju snači. U Bibliji je čovjek u najvećim visinama i najdubljim provalijama, u zanosu i očaju, ushitu i smrtnom strahu. U Bibliji nema cenzure ni autocenzure, u njoj je svatko podvrgnut kritici, i kraljevi sa svojim dvorjanima, kao i obični čovjek, pastir ili nadničar na njivi.

Biblija je istodobno i najveća i najsnažnija kritika svih religija i iskvarene religijske svijesti. Pronaći ćemo u njoj snažnu kritiku religije

kao cjelokupnosti čovjekova odnosa prema božanstvu, kritiku religija na kakvu ne ćemo naići ni u najvećih ateističkih autora. Kritika prepuna ironije i sarkazma na račun obožavanja raznih božanstava ili veličanja uspona, karijere, moći, vlasti, u nadvremenskom, tj. svezvremenskom značenju. Smisao života, sreća, sigurnost nisu identični sa snagom i jakošću obrambenih linija, debljinom novčarke, težinom bankovnog računa ili pak snagom oružja. Biblija smješta drugamo čovjekovu sigurnost i pruža jamstvo mirnije i sretnije budućnosti.

Za jednoga ukazanja, - tijekom svojih šest godina i četiri mjeseca župnikovanja u Međugorju bio sam za mnogih osobno nazočan, vidioci su pitali Gospu, zašto dolazi, - zašto se ukazuje. Odgovor je glasio: „Došla sam reći svijetu da **Bog jest**, Bog postoji“. Ne ćemo puno pogriješiti ustvrdimo li kako je ateizam, sustavno nijekanje Boga, više od dva stoljeća europski određeni duhovni stav, duhovni virus koji se prenio na globalni plan. Netko je rekao kako je nakon toliko Gulaga, Auschwitzta i svih konclogora nemoguće vjerovati u Boga i pisati poeziju.

Danas se problem nameće s druge strane: Je li moguće vjerovati u čovjeka koji uništava temelje svog bivanja na planetu Zemlja, sa stisnutom i uzdignutom pesnicom, u prometejskom prkosu, sa zakonom ili puškom u ruci, s *political correctness* i diplomatskim rječnikom na usnama? Pojedinci su toliko razoreni te su kadri jedino razarati, do te mjere mrtvi da su sposobni sijati samo smrt, u toj mjeri bolesni da još samo oko sebe šire bolest i zarazu. Vidimo kako se ljudi danas u ovoj pandemiji plaše i klone jedni drugih. S druge strane svjedoci smo kako se ponovno otkrivaju istinski izvori religijskoga u terapeutskom, iscjeliteljskom značenju i dosegu. Nitko ne može do kraja zadovoljiti čovjekovu težnju i žudnju za Apsolutnim osim jedino Bog.

Moguće je tražiti nadomjestke za Boga, ali potraga redovito svršava u beskrajnom lancu nesreća, budući da je bez nutarnjeg usidrištenja u Bogu nemoguće imati čvrsto životno uporište. Trajni i neprekinuti izvor naših nesreća jest u otkvačenosti, odvojenosti od Boga te čovjek shvaća sebe tek na temelju promašaja i pogrešaka, nevolja i neumjerenosti, neispunjenosti i ovisnosti koje sa sobom nosi iz životnog iskustva. Da bi bio sretan, on

Foto: Arhiv ICMM

NAMEĆE SE PITANJE, ČEMU MARIJINA UKAZANJA? ONA SE NE DOGAĐAJU DA BI HRANILA NAŠU RADOZNALOST, NISU NIKAKAV NEBESKI SPEKTAKL NITI ZADOVOLJAVANJE LJUDSKE POTREBE ZA „PANEM ET CIRCENSES“, KRUHA I IGARA. JASNO, LJUDI SU ODUVIJEK ŽELJNI ZNAKOVA S 'ONE STRANE', HTJELI SU ZAVIRITI ONKRAJ VIDLJIVE ZBILJE. UPRAVO SU MARIJINA UKAZANJA BILA NUTARNJI POTICAJ MNOGIMA DA ISKUSE NEŠTO IZVANREDNO.

mora doživjeti i iskusiti prihvaćenost i ukorijenjenost u Apsolutnome.

Međugorje pruža suvremenom čovjeku duhovni zavičaj. Sve do imenovanja Apostolskog vizitatora u Međugorju o osobi nadbiskupa u miru, mons. Henryka Hosera, u crkvenoj je javnosti i medijima vladala olovna šutnja glede Međugorja, zapovjedeni embargo nepisanja o međugorskim događajima. Iznimku su tvorila Naša ognjišta koja su donosila redovita mjesečna izvješća kao kroničar te izvjestitelj. Produžena pisana ruka Međugorja u svijetu. Uz to i međugorski, najprije Glas mira, potom od 2005. Glasnik mira.

Prelistamo li druge crkvene tiskovine u minulih četrdeset godina, čini se za njih Međugorje nije postojalo, kao da ga „ni Bog nije dao“. A ono je među nama sjalo kao svijetli znak, Grad na gori, svjetionik u mraku svijeta, u tami komunističkoga jednogumlja. Tek je prvih mjeseci Marijinih ukazanja Glas Koncila donosio sporadično izvještaje iz Međugorja, ali je i on ušutkan. Druge su se tiskovine uglavnom odnosile negativno, s iznimkom nekih svjetovnih novina, koje bi ponekad objavile reportažu ili razgovor s nekim akterima Međugorja.

MARIJINA UKAZANJA – ODGOVOR NEBA NA POTREBE ZEMLJE

Nameće se pitanje, čemu Marijina ukazanja? Ona se ne događaju da bi hranila našu radoznalost, nisu nikakav nebeski spektakl niti zadovoljavaju ljudske potrebe za „panem et circenses“, kruha i igara. Jasno, ljudi su oduvijek željni znakova s 'one strane', htjeli su zaviriti onkraj vidljive zbilje. Upravo su Marijina ukazanja bila nutarnji poticaj mnogima da iskuse nešto izvanredno. Tako bijaše u Lurdu kamo su na Bernardičino svjedočenje doskora mnoštva hrlila vidjeti čudo neviđeno, u Fatimi također. Nakon što je Marija obećala vidljivi znak, 13. listopada 1917. okupilo se mnoštvo, kojih sedamdeset tisuća promatrača. Svi su bili svjedoci „ples sunca“. Prethodno se na njih izlio prolom oblaka, svi su bili do kože namočeni. Međutim, u tili čas, nakon fenomena sa suncem, na svima se odjeća na čudesan način osušila. Ali to nije bitno. Ne senzacija, nego srž poruke.

Na glas o ukazanjima u Bijakovcima, na Crnici, zaseoku Podbrdo, već je peti dan ukazanja bilo više od 15 tisuća ljudi. Milicija je govorila da se oko tri tisuće vozila na Petrovdan kretalo uskom cestom prema mjestu ukazanja. Mnogi su došli vidjeti

„nebeski spektakl“. Marija se međutim ne ukazuje radi zadovoljenja naše radoznalosti, nego žurne poruke Zemlji i opomene Neba kako svi moramo promijeniti život. Obratiti se i vjerovati. Stvarati mir! Bog jest, Bog postoji. Marijina poruka u vremenu bezbožnog ateizma koji je sustavno nijekao Boga. Službeno, ateizam bijaše vjera bezbožnika, vjerovanje da Boga nema. Vidioci posrednici, Marija nebeski glasnik.

GUADALUPE – LURD – FATIMA – MEĐUGORJE

S pravom se smije reći, Marijina ukazanja redovito su odgovor Neba na nasušne potrebe Zemlje. Tako bijaše od vremena Marijinih ukazanja Juan Diegu u Guadalupi 1531. Nakon što je, naime, H. Cortez sa svojim plaćenicima uništio aztečko kraljevstvo, kulturu, sotonistički kult, dokinuo ljudske žrtve, razorio poganske hramove, franjevački misionari pokušali su evangelizirati domorodce. Međutim, uspjeh bijaše gotovo nikakav. God. 1525. vodili su španjolski osvajači i misionari s predstavnicima Azteka duge razgovore, ali je ishod bio porazan. Zapisničar je bio franjevac koji je na kraju rezignirano zaključio: „Dogovor je nemoguć. Nemoguće su misije u ovom dijelu

svijeta, osim ako Nebo ne pošalje kakav vidljiv znak“.

I znak je uslijedio, kao odgovor na potrebe puka koji je čeznuo za vjerom slobode i istine, vjerom u Isusa Krista, jer bijahu okovani i zarobljeni sotonističkim kultom. Nakon Marijinih ukazanja u prosincu 1531. za nepunih deset godina više od deset milijuna Azteka prihvatilo je kršćanstvo i vjeru u Isusa Krista. Tu se Marija očitovala kao najsnažniji evangelizator u povijesti Kristove Crkve. Privela je Novi svijet Isusu Kristu. Danas je sveprisutna u objema Amerikama, Gospa iz Guadalupe, Zaštitnica, Patrona obiju Amerika.

Slično bi se dalo reći za Marijina ukazanja u Lurdu. Dogodila su se 1858., deset godina nakon europskih revolucija 1848., sedamdeset godina nakon Francuske revolucije koja je proglasila ateizam, u ime razuma najavila rat vjeri i Crkvi, zatim deset godina nakon što je Marx izdao svoj Komunistički manifest u kome najavljuje kako „bauk komunizma kruži Europom“. Ukazanja pastirci Bernardici bijahu odgovor Neba na potrebe Zemlje, da bezboštvo ne preuzme maha u Europi i svijetu. Isto se dogodilo i s troje pastira u Fatimi, usred svjetskoga rata 1917., velike klaonice. Marija je preko vidjelaca upućivala vapaje Neba, nudila ljekovita sredstva za spas svijeta, preporučila molitvu krunice, posvetu njezinu Bezgrješnom srcu, pobožnost prvih subota, temeljito obraćenje te posvetu Rusije njezinu Srcu. Ne obrati li se svijet, izbit će još strašniji rat od ovoga koji hara svijetom, koji je odnio oko petnaest milijuna žrtava, dok će Rusija nakon prilivata prosuti svijetom strašne zablude. Svega smo svjedoci u minulih sto godina i stotina milijuna žrtava raznih ratova i revolucija.

Možemo reći, slično je surječje bilo i za ukazanja u Bijakovcima 1981. Dogodila su se iznenada, neočekivano, na svetkovinu sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 1981. Svjedoci, djeca, tinejdžeri, srednjoškolci i mali desetogodišnjak. Njih šestero. U jednom trenutku svoga života bili su istrgnuti iz životne kolotečine te stali tvrditi kako imaju ukazanja Blažene Djevice Marije. Na djelu slična pedagogija, kao i za prethodnih ukazanja. Marija bira djecu, ne odrasle, bira neuke, polupismene ili nepismene, preko njih odašilje poruke svijetu. Ukazanja na Crnici-Podbrdu

Možemo reći, slično je surječje bilo i za ukazanja u Bijakovcima 1981. Dogodila su se iznenada, neočekivano, na svetkovinu sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 1981. Svjedoci, djeca, tinejdžeri, srednjoškolci i mali desetogodišnjak. Njih šestero. U jednom trenutku svoga života bili su istrgnuti iz životne kolotečine te stali tvrditi kako imaju ukazanja Blažene Djevice Marije. Na djelu slična pedagogija, kao i za prethodnih ukazanja. Marija bira djecu, ne odrasle, bira neuke, polupismene ili nepismene, preko njih odašilje poruke svijetu. Ukazanja na Crnici-Podbrdu dogodila su se u krajnje specifičnom povijesnom surječju.

dogodila su se u krajnje specifičnom povijesnom surječju.

EPOHALNA POJAVA – IVAN PAVAO II.

Godina 1978. bijaše „Godina triju papa“. Pavao VI. preminuo u kolovozu, na blagdan Gospodinova preobraženja, Ivan Pavao I. izabran i bio je papom 33 dana te iznenada preminuo. Uslijedio je izbor prvoga pape rođena izvan Italije, nakon pet stoljeća, u osobi krakovskoga nadbiskupa Karola Wojtyły. Dolazi iz komunističkoga bloka, prvo mu je obraćanje svijetu glasilo: „Otvorite vrata. Širom otvorite vrata Isusu Kristu! Ne bojte se Isusa Krista“. Treba otvoriti vrata Kristu u svim institucijama, vladama, državama, narodima. Konačni cilj nije trajna „klasna borba“ o kojoj su stalno „trubili“ komunisti, nego borba za čovjeka. Za prava čovjeka. A bez Boga nema ni čovjeka.

Snažni papa, športski građen, pohađio je svoju domovinu u lipnju 1979. Komunisti su svim silama bili protiv pohoda, ali se Papa nije dao smesti. Tijekom tih povijesnih osam dana za Duhove u Poljskoj digao je na noge više od deset milijuna sunarodnjaka. Neviđeno u komunističkom svijetu. Misna slavlja milijunska. Svaki četvrti Poljak nazočio je Papinim misnim

slavljanima. Ljudi su bili gladni i žedni svježeg govora, Božje riječi, siti partijskih parola. Htjeli su novi život.

Papa je jasno i glasno zborio kako je nemoguće bilo gdje na zemlji isključiti Isusa Krista iz ljudske povijesti. Htjeti isključiti Isusa Krista iz povijesti čin je usmjeren protiv čovjeka. Nemoguće je shvatiti europsku ili poljsku povijest bez Isusa Krista. Govorio je neumorno o slobodi u Poljskoj. Uoči Duhova izrekao je znamenite riječi: „Ja, sin poljske zemlje a ujedno papa Ivan Pavao II. vičem iz sve dubine ovoga stoljeća, vičem u prevečerje svetkovine Duhova: Pošalji svoga Duha Svetoga! Pošalji Duha Svetoga! I obnovi lice zemlje. **Ove zemlje!**“ Svjedoci su govorili kako se u tom trenutku osjetio potres. Duh je zahvatio mnoštvo i to bijahu jerihonske trublje koje su najavile pad komunizma, koji je uslijedio za deset godina. Jerihonski zidovi nisu pali snagom oružja, nego molitvenih mimohoda. Tako bijaše i u slučaju komunizma.

Nakon Papina pohoda partijske vlastodršce uhvatila panika. Dašak slobode se osjetio, uslijedili su prvi slobodni sindikati u komunizmu u brodogradilištu u Gdanjsku. Režim se tresao, Papa je postao ugrozom komunistima. Pomno je planiran atentat na Papu, koji se i dogodio prije 40 godina, točno na spomen Gospe Fatimske, 13. svibnja 1981. Papa je čudom preživio jer su na njega ispaljena tri hitca iz neposredne blizine. Jedan je naboj ostao u tijelu i on ga je dao ugraditi u krunu Fatimske Gospe u Fatimi. Za pohoda tamnici plaćeni atentator Turčin Ali Agča pitao je višekratno Papu: „Zašto niste preminuli? Zašto niste umrli? Kako ste ostali živi? Znam da sam dobro naciljao. Znam da su to bili razorni smrtonosni hitci. Zašto niste umrli?“ Pitao je kao da je u njegovoj ruci Papina sudbina, kao da je gospodar života i smrti, a ne Netko drugi.

Govoreći ljudski, Papa je morao umrijeti, kad bi se pitali ljudi i oružje. Ali je i Nebo imalo svoj plan. Te 1981. godine navršavalo se 1600 godina od Carigradskog sabora 381., na kome je definirano naše vjerovanje što se moli u svim Crkvama, te ujedno i 1550 godina od održavanja Efeškog sabora na kome je izglasana dogma da je Blažena Djevica Marija Bogorodica, da je rodila Boga i čovjeka.

U povodu tih znamenitih obljetnica Papa je u Rim pozvao sve kršćanske Crkve da svečano obilježe te povijesne nadnevice. Slavlja su počela na Blagovijest, a završnica se trebala održati u Crkvi Svetoga Petra na Duhove. Zbog atentata Papa nije mogao nazočiti završnim slavljanima. Napisao je posvetnu molitvu za tu prigodu. U njoj na kraju višekratno zaziva Duha Svetoga, zaziva Djevicu Mariju riječima: „Dodi!“ Kojih četrdeset dana nakon atentata i petnaestak dana nakon Duhova dogodilo se Međugorje. Odgovor Neba na Papin vapaj! Bilo bi to šire surječje međugorskih zbivanja, na razdjelnici svjetova i režima, Istoka i Zapada, slobode i neslobode.

POVIJESNO SURJEČJE MEĐUGORJA

I na ovim ozemljima događali su se tektonski poremećaji. Komunistički diktator preminuo je godinu dana prije Marijinih ukazanja. Zemlja se tresla zbog nutarnjih previranja, na površinu su izbijale centrifugalne sile, partija je zbijala redove s pomoću policije i vojske, ali je rasulo države bilo neminovno. Događaji u Međugorju shvaćeni su kao ugroza države, stalno se govorilo o „kontrarevoluciji“, „klerofašističkoj zavjeri“, inače omiljenim krilaticama u komunizmu.

Sve što nije na tragu partije slovalo je kao „kontrarevolucija“ protiv čega se partija borila svim silama. Nevjerojatno i nepojmljivo s kakvom su se žestinom okomili na vidioc, selo, župu, fatre, Hrvate. Progoni, šikaniranja, prijetnje, postavljanje straža oko cijeloga sela, digli su na noge „teritorijalnu obranu“, bilježili su vozila koja su stizala u Međugorje, prijetnje gubitkom radnoga mjesta itd. Doslovce, progon ljudi i vjere. Trajna zasjedanja „socijalističkog saveza“ i „mjesnih zajednica“, donose se odluke na lokalnoj, općinskoj i saveznoj razini, svi mediji danonoćno su bjesomučno govorili protiv ukazanja. Čak se uključio i državni i partijski vrh u Sarajevu kao i Beogradu. U samom Međugorju izvanredno, gotovo ratno stanje. A sve zbog nekoliko tinejdžera koji su tvrdili da im se ukazuje Gospa te da su za to spremni poći i u smrt.

Nepuna dva mjeseca nakon početka ukazanja župnik je uhapšen i u listopadu na montiranom sudskom procesu osuđen kao buntovnik koji s „Biblijom u ruci buni narod protiv

vlasti“. Puk se ničim nije dao zastrašiti niti zaustaviti. Nastavio je dolaziti u još većem broju. Za Veliku Gospu te godine bilo je na bogoslužjima više od pedeset tisuća vjernika, ni hapšenje župnika nije se odrazilo na vjerničko raspoloženje. Ljudi su imali zbiljsko iskustvo milosti i Božje pomoći.

Kojih desetak dana nakon prvih ukazanja župnik fra Jozo uveo je večernju svetu Misu uz molitvu krunice te molitve za ozdravljenje do kasno u noć. Svećenici su na ledini oko crkve ispovijedali Božji puk. Mi koji smo tih dana slušali ispovijedi bili smo uvjereni da Marija ruši kraljevstvo Sotone i Zla. Osobe su nakon desetljeća komunizma dolazile pod teretom grijeha, tražile mir duši i odlazile smirene, s Bogom pomirene. Iskustvo koje se ne zaboravlja. Trebalo je to podnositi na vrućini. Upravo ispovijedi bijahu očit znak da se u Međugorju događa nešto silno. Vremenom je Međugorje prozvano „ispovjedaonicom svijeta“. Dok u drugim svetištima sakrament

MEĐUGORJE JE NASTALO BEZ LJUDSKE VOLJE, BEZ NAJAVE ILI MANIPULACIJE. DAR NEBA ZEMLJI. TU SE OBISTINJUJE ŠTO JE SABOR U SVOJOJ KONSTITUCIJI O CRKVI REKAO O SUGLASJU I VJERI VJERNOGA PUKA. DOSLOVCE: „DUH STANUJE U CRKVI I U SRCIMA VJERNIKA KAO U HRAMU, I U NJIMA MOLI I DAJE SVJEDOČANSTVO O NJIHOVU POSINJENJU. ON UVODI CRKVU U SVU ISTINU, UJEDINJUJE JE U ZAJEDNICI I SLUŽBI, POUČAVA JE I VODI RAZNIM HIJERARHIJSKIM I KARIZMATIČKIM DAROVIMA I URESUJE JE SVOJIM PLODOVIMA.“

Foto: A. Hriv / ICNM

pomirenja jedva tko traži, ovdje je to dnevna praksa. Mili-juni su pronašli mir i Boga. Mogli su rasterećeni, obučeni u nove „bijele haljine“ krenuti u život.

UČINCI UKAZANJA U BIJAKOVIĆIMA

Danas je u svijetu problem otpada. Smeća. Kamo s njime, gdje ga spaljivati, uništavati, odvoziti? Ja bih rekao kako je upravo Međugorje najveće odlagalište, „spalionica“ grijeha i smeća, mjesto gdje se „kremira“ Đavao. Tu se rađa mir i širi svijetom. Ono što je Marija započela u Fatimi, gdje su vidioci imali viđenje pakla i paklenih muka, Gospa preko sakramenta pomirenja vraća ovdje ljude k Bogu.

Marija se za jednoga ukazanja u kolovozu 1981. predstavila kao „Kraljica Mira“. To svijetu najviše treba. Naime, te godine u Poljskoj je uvedena vojna diktatura, zabranjeni sindikati, sindikalne vođe pohapšene. Cijeli je svijet znao za sovjetske vojne intervencije u Istočnoj Njemačkoj, Mađarskoj, Čehoslovačkoj, a prethodno i u Poljskoj. Da bi izbjegla intervencija izvana, uvedena je vojna diktatura. Hladni se rat između Istoka i Zapada nastavljao. Papa je ponovno nakon atentata pohodio domovinu Poljsku. Tražio da se dokine diktatura. Čuo je za Međugorje i na njega blagohotno gledao.

Mjesni je biskup u međuvremenu ustanovio dvije komisije za istraživanje fenomena. Zaključno je sud donesen 1985. Negativan. S dokumentacijom otišao u Rim kardinalu J. Ratzingeru, pročelniku Zbora za nauk vjere. Tražio je zabranu hodočašćenja, okupljanja vjernika, želio da se sve proglašuje dječjom izmišljotinom. Kardinal, dovoljno razborit, svjestan snage pučke pobožnosti, prenio je mjerodavnost na Biskupsku konferenciju i kardinala Kuharića u Zagreb. Ustanovljena je nova Komisija koja

se bavila fenomenom do izbijanja rata 1991. Svoj rad okončala je Zadarskom izjavom u travnju 1991., u kojoj se kaže, kako zasada nije moguće utvrditi da su ukazanja nadnaravna, ali da treba pratiti vjernike u njihovim duhovnim potrebama s kojima dolaze u Međugorje.

Novi je biskup nastavio stopama svoga prethodnika. S još većim žarom nastupao je protiv ukazanja i vidjelaca, protiv fenomena. Sve je u korijenu nijekao. Po cijelom svijetu. Ipak, bez vidljiva učinka. Vjernici su nakon rata na ovim prostorima nastavili dolaziti u još većem broju.

EPOHALNI PREVROT – PAD KOMUNIZMA – TRAJNI RAST MEĐUGORJA

Osamdesete su godine doba epohalnih promjena u Europi i svijetu. Najsnažnijih mirnih promjena u cijelom tisućljeću. Papa je na Blagovijest 1984. posvetio cijeli svijet i Rusiju Bezgrješnom srcu Marijnu, prema želji Fatimske Gospe. Godinu dana nakon Posvete na čelo Sovjetskog Saveza stupa M. Gorbačov, uslijedile su

godine „glasnosti i perestrojke“. 1987. Papa proglašava Marijansku godinu, 1989. pada Berlinski zid kao znamen komunizma. Urušava se bezbožni komunizam, a na Božić (!) 1991. prestaje postojati Sovjetski Savez, nezakonito čedo komunističke revolucije i Pakla. Nestao sa svjetske pozornice! Nije moguće nijekati ulogu Pape i Međugorja u procesu urušavanja komunizma. Već smo spomenuli, komunizam je pao kao Jerihon, bez oružja, molitvenim mimohodima sa svijećama, pod biblijskim geslom „Prekovati mačeve u plugove, koplja u srpove“ (Iz 2,4; Mih 4,3).

Međugorje je uporno tkalo i plelo svoje duhovne mreže. Sve je više ljudi dolazilo. Napose u drugoj polovici osamdesetih godina. Rat je donekle zaustavio dolazak hodočasnika, ali se nakon rata krenulo snažnim, punim zaveslajima. Povećao se broj vjernika, hodočasnika, svećenika.

Od većih znamenitijih vjerničkih okupljanja, osim naravno za velike blagdane te Križevac, treba istaknuti doček Nove godine, obljetnicu ukazanja u lipnju, duhovne vježbe za svećenike u prvom tjednu srpnja te okupljanja mladih za Mladifest početkom kolovoza. Za Novu godinu zna se okupiti i po mrzloj hladnoći do deset tisuća vjernika, za svećeničke duhovne vježbe bilo je u pravilu i više od petsto svećenika iz cijeloga svijeta, a za festival mladih okupljali bi se prema broju zastava mladi iz osamdesetak zemalja. Međugorje je postalo „katoličko“, globalno, što i ime kaže – „kath-holon“, sve-opće.

Dok su druga marijanska svetišta uglavnom mjesnoga značaja, Međugorje je od početka postalo globalno. Lurd je znan po ljekovitim kupkama u kojima bolesnici traže zdravlje. Stiže se vlakom ili vozilima, Fatima je vezana uz

ozemlje u Portugalu, Guadalupe uz Meksiko, dok je Međugorje od početka sveprisutno. Od Novoga Zelanda do Aljaske, od Ognjene zemlje do Sibira. Nepregledno mnoštvo tiskana materijala, video-uradaka, časopisa, knjiga, na raznim jezicima, svjedočanstava o obraćenjima. Mnoga su duhovna zvanja izrasla u Međugorju, ovdje im je početak. Gospodin je moćno zahvaćao u živote pojedinaca. Desetci tisuća molitvenih grupa po cijelom svijetu hrane se Međugorjem, međugorski su hodočasnici u svojim župama najaktivniji u svakom pogledu. Zauzeti i pomažu. Danas Međugorje prate milijuni putem društvenih mreža i digitalne tehnike.

VATIKAN JE PRIZNAO ZNAČENJE MEĐUGORJA ŠALJUĆI 2017. NADBISKUPA U MIRU MONS. HENRYKA HOSERA IZ VARŠAVA-PRAGA KAO APOSTOLSKOG DELEGATA POTOM KAO APOSTOLSKOG VIZITATORA SA ZADAĆOM USMJERAVATI PASTORAL U MEĐUGORJU. TIM ČINOM SKINUT JE „EMBARGO“ S MEĐUGORJA U MEDIJIMA, SVEĆENICI I BISKUPI MOGU SLOBODNO VODITI HODOČAŠĆA. SVIMA JE OVDJE SPAO KAMEN SA SRCA. BILI SMO SRETNI DA NAKON ČETRDESET GODINA NETKO OD MJERODAVNIH U CRKVI PRIZNAJE RAD I TRUD ONIH KOJI SU PROVELI OVDJE GODINE I ŽIVOTU U VINOGRADU GOSPODNJEM.

MEĐUGORJE – NIJE DJELO LJUDI

Ako je Sabor prije šest desetljeća htio obnoviti Crkvu, vratiti je na izvore, učiniti kristolikom, Marija pokazuje put. Međugorje je uzor, primjer nove evangelizacije. To priznaju i u Vatikanu.

U međuvremenu se bivša državna tvorevina raspala u krvi i ratu te nije više bilo zajedničkih institucija; mjesni biskup nije poduzimao ništa glede smjernica iz Zadarske izjave. Nakon dva desetljeća papa Benedikt XVI. ustanovio je Komisiju na čelu s kardinalom Camillom Ruinijem. Komisija je svoj posao obavila i predala zaključke mjerodavnoj Kongregaciji i Svetomu Ocu.

Vatikan je priznao značenje Međugorja šaljući 2017. nadbiskupa u miru Mons. Henryka Hosera iz Varšava-Praga kao Apostolskog delegata potom kao Apostolskog vizitatora sa zadaćom usmjeravati pastoral u Međugorju. Tim činom skinut je „embargo“ s Međugorja u medijima, svećenici i biskupi mogu slobodno voditi hodočašća. Svima je ovdje spao kamen sa srca. Bili smo sretni da nakon četrdeset godina netko od mjerodavnih u Crkvi priznaje rad i trud onih koji

su proveli ovdje godine i život u vinogradu Gospodnjem.

MEĐUGORJE – VJERNIČKO OSJETILO NA DJELU

Što zaključno reći? Ljudi a s njima i njihove službe dolaze i prolaze, Međugorje ostaje. Svi ćemo jednom sići s pozornice svijeta, ono će i nakon nas ostati i sjati. Možda u punijem i većem sjaju. Gospodin sam zna. Međugorje je nastalo bez ljudske volje, bez najave ili manipulacije. Dar Neba Zemlji. Tu se obistinjuje što je Sabor u svojoj Konstituciji o Crkvi rekao o suglasju i vjeri vjernoga puka. Doslovce: „Duh stanuje u Crkvi i u srcima vjernika kao u hramu, i u njima moli

i daje svjedočanstvo o njihovu posinjenju. On uvodi Crkvu u svu istinu, ujediniuje je u zajednici i službi, poučava je i vodi raznim hijerarhijskim i karizmatičkim darovima i uresuje je svojim plodovima.

Snagom evanđelja čini da se Crkva pomlađuje, i neprekidno je obnavlja i vodi k savršenom sjedinjenju s njezinim Zaručnikom. Jer Duh i Zaručnica kažu Gospodinu Isusu: „Dodi!“

Tako se cijela Crkva pojavljuje kao puk skupljen u jedinstvu Oca i Sina i Duha Svetoga.

Cjelina vjernika, koji imaju pomazanje od Svetoga, ne može se u vjeri prevariti, i to svoje **posebno svojstvo očituje nadnaravnim osjećajem vjere cijeloga naroda** kad „od biskupa sve do posljednjih vjernika laika“ pokazuje opće svoje slaganje u stvarima vjere i morala.

Tim osjetilom vjere, koji pobuđuje i podržava Duh istine, Božji Narod pod vodstvom svetog učiteljstva, uz koje vjerno pristajući prima ne više ljudsku riječ, nego uistinu Božju riječ, nepokolebljivo pristaje uz vjeru, koja je jednom bila predana svetima, ispravnim sudom dublje u nju prodire i potpunije je primjenjuje u život.“

Upravo ovdje u Međugorju imamo to suglasje, taj nadnaravni osjećaj vjere koji prožima puk i utvrđuje u postojanoj vjeri: Marija je tu! Marija se ukazala! Hvala joj!

V KRONOLOGIJA MEĐUGORSKIH DOGAĐANJA ČETRDESET

FRA ROBERT
JOLIĆ

GODINA MILOSTI

Ne bi se moglo reći da je župa Međugorje sve do početka ljeta 1981. bila i po čemu posebnom poznata župa i da se razlikovala od susjednih i drugih hercegovačkih župa. Istina, imala je iznimno veliku crkvu posvećenu sv. Jakovu Apostolu, a na brdu Križevcu nalazio se znameniti križ sagrađen još početkom 1934. godine, oko

kojega su se već desetljećima svake godine na godišnju misu okupljali vjernici župe Međugorje i susjednih broćanskih župa. Sela župe Međugorje imala su slabu infrastrukturnu mrežu, stanovnici su se uglavnom bavili poljoprivredom, bili su poznati nadaleko po odličnom vinu, a brojni su u to vrijeme svoj kruh zarađivali izvan svoga mjesta, pa čak i ondašnje države – jer je zapadna Hercegovina bila proskri-

birana u komunističkoj Jugoslaviji kao neprijateljski kraj pa joj dosljedno tome državne vlasti nisu davale mogućnost ikakva ekonomskog napretka.

POČETCI U BIJAKOVIĆIMA

A onda je na Ivandan 1981. kao grom iz vedra neba odjeknula vijest da se u Bijakovićima, selu međugorske župe – ukazala Gospa! Doista, već sutra o tome je brojala čitava

Hercegovina, a u sljedećim danima vijest se proširila i u puno udaljenija mjesta, pa uskoro i u čitavi svijet. Naime, šestero djece, *tinejdžera* iz sela je na brdu Crnici iznad sela, kamo su pošli po ovce koje su pasle iznad sela, ili pak u šetnju, ugledali svijetlu pojavu, koja im je izgledala kao Gospa, ali su se oni u prvi mah preplašili i pobjegli te o tome uzbuđeno pripovijedali u svojim kućama. No stradan su se, unatoč stanovitom strahu, vratili na isto mjesto, istina u ponešto drukčijem „sastavu“, te opet doživjeli isto. Ali sada su bili malo spremniji na takav neočekivani susret: pitali su svijetlu osobu, tko je ona, a neki su čak, po savjetu svojih baka, pojavu poškrpili blagoslovljen vodom da bi vidjeli je li „od Boga“ ili „od Sotone“. Gospa im se predstavila kao Kraljica Mira te nastavila s ukazanjima još puno godina – sve do danas. Istina, ne svim vidiocima istim intenzitetom, ali upravo su oni, u početku zajednički, a kasnije uglavnom svaki pojedinačno, bili „mediji“ preko kojih je Gospa slala poruke svijetu.

Bez obzira što tko mislio o navedenom fenomenu, jesu li dakle ukazanja vjerodostojna ili ne, jedno je sigurno: nakon toga događaja sve se promijenilo, kako u samoj župi, tako u brojnim mjestima, župama i pojedincima u čitavome svijetu. Sela međugorske župe su radikalno primijenila vanjski izgled, tako da, osobito Međugorje i Bijakovići, danas umnogome i vanjskim obličjem slične, primjerice, priznatim mjestima

ukazanja, kao što su Lurd ili Fatima, a brojna okolna mjesta u velikoj mjeri žive od „Međugorja“, dakle od milijunskoga mnoštva hodočasnika koje je svih ovih godina neumorno pohađalo duhovne znamenitosti Međugorja i Bijakovića, a prije svega župnu crkvu, mjesto ukazanja i križ na Križevcu.

Ono što je dakako neusporedivo važnije od same materijalne izgradnje i otvaranja mogućnosti domaćim ljudima da mogu ostati na svojim ognjištima i tu pristojno živjeti je duhovna obnova, kako župe, tako bezbrojnih pojedinaca u čitavome svijetu. Doista je nemoguće znati i približan broj zajednica, a pogotovo pojedinaca, koji su tijekom ovih četrdeset godina, zahvaćeni duhovnim žarom iz Međugorja, promijenili svoje živote, dapače se posvema posvetili Gospodinu u duhovnom zvanju, kao svećenici ili časne sestre, koji su osnovali i vodili bezbrojne humanitarne udruge te pomagali i pomažu bezbrojnim potrebitima u svijetu, osobito onima u najsiromašnijim zemljama svijeta, koji sudjeluju u životu karizmatičkih zajednica nadahnutih međugorskom pobožnošću. Popis takvih pokreta i pojedinaca je beskonačan i sam Bog zna koliko je duhovnih plodova proisteklo upravo na temelju Gospinih poruka koje već 40 godina prenose za to izabrani pojedinci: nekoć djeca, sada već odrasli ljudi, koji imaju vlastite obitelji i već odavno žive ili u blizini rodniha mjesta ili pak po svijetu.

Vremenom je ipak postalo jasno da sve političko-ideološke i represivne mjere ne daju nikakva uspjeha, nego štoviše djeluju kontraproduktivno te u Međugorje i Bijakoviće dolazi sve veći broj ljudi, pa su vlasti popustile s vanjskim pritiskom, ali je sve do propasti Jugoslavije i komunizma 1990. nastavljen rad tajnih službi (Služba državne bezbednosti, bivša zloglasna UDB-a, i druge) na razbijanju međugorskog fenomena. Ostatci njihovih podvala nisu nestali sve do danas jer se još uvijek može naići na tragove njihove propagandne i tajne djelatnosti, u tekstovima ili istupima onih koji još uvijek nasjedaju na svjesno plasirane laži komunističke tajne policije.

NA UDARU KOMUNISTIČKIH VLASTI

No nipošto bijakovičko-međugorska zbivanja nisu bila, a nisu ni danas, bez oponenata, štoviše bez onih koji su (ljudske) aktere tih zbivanja progonili, kažnjavali ili barem izrugivali. Ponajprije su tu bile komunističke vlasti, koje su zbivanja u župi Međugorje uskoro shvatile kao nešto neprijateljsko režimu i nastojale ih svim silama, pa i najbrutalnijim, spriječiti i u korijenu uništiti. Valja imati na umu da je samo godinu prije umro doživotni predsjednik socijalističke Jugoslavije Josip Broz Tito (4. svibnja 1980.) i da su brojni predviđali kako će uskoro nakon nje ga nestati i sama država, koja je ovisila u velikoj mjeri upravo o njemu osobno. Ta multinacionalna država bila je izgrađena na zločinu i zapravo je čitavo vrijeme svoga postojanja funkcionirala u najvećoj mjeri zahvaljujući državnoj torturi, zatvaranju i ubijanju protivnika bilo koje vrste. Uskoro po vijestima iz sela Bijakovića da se tu ukazuje Gospa počele su prijetnje, zabrane i progoni. Domaći su se komunisti natjecali tko će se ružnije izraziti o tim događanjima, pa se išlo dotle da se govorilo čak i o „ustaškoj Gospi“, ili „koljačkoj Gospi“. Danas to uistinu izgleda nestvarno! Komunističke su se novine također natjecale tko će više ocrniti sve one koji su imali ikakve veze s događanjima u Bijakovićima i Međugorju. Tako je sarajevsko *Oslobođenje* već od srpnja 1981. donosilo naslove kao što su, primjerice: „Kleronacionalisti – protiv vlastitih naroda“, „Nacionalističke strasti i sablasti“, „Kleronacionalisti zaigrali čudne i opasne igre“, zagrebačka *Arena* je, misleći na župnika fra Jozu Zovku, donijela tekst s naslovom „Propovjednik mržnje i zlobe“, a beogradske *Večernje novosti* „Fra Zovkov psalam mržnje“, dok druge komunističke novine nisu ništa zaostajale za navedenima. Tako se s pravom može govoriti o pravoj medijskoj hajki na sve što je katolicima bilo sveto. Što je još perverznije – komunisti su se postavljali kao zaštitnici katolika!

Istodobno se u sve uključila „milicija“, tajne službe, ali su i specijalne policijske postrojbe bile u pripravnosti. Vlasti su zabranile odlazak vjernika na mjesto ukazanja, a pristupe Podbrdu i Križevcu čuvali su, uz policiju, i policijski psi. Stranci su bili protjerivani iz zemlje

s višegodišnjom zabranom povratka u Jugoslaviju. Na ulazu u Međugorje također je stajala policija, popisivala one koji su tu dolazili i zabranjivala ulazak u sela međugorske župe. No prava je pomama nastala nakon što je jedan od najmoćnijih komunističkih prvaka Branko Mikulić na Dan borca na Tjentištu (4. srpnja 1981.) otvoreno najavio progone: „Pojedinci su se, izgleda, do te mjere obezobrili da smo već postali dužni kazati da preko toga više ne ćemo prelaziti. Vinovnike svega toga treba javno imenovati i onemogućiti da ostvare svoje mračne namjere da naše ljude, posebno omladinu ponovno razdvajaju na vjerskoj i nacionalnoj osnovi i tako stvore uslove za miješanje iz inostranstva u naše unutrašnje

stvari i za pritiske na nezavisnost i teritorijalni integritet Jugoslavije.“ I nije trebalo dugo čekati da se „vinovnike“ počne privoditi „pravdi“. Prvi je stradao međugorski župnik fra Jozo Zovko, koji je uhićen 17. kolovoza 1981. i uskoro na montiranom sudskom procesu, kakav je bio uobičajen u komunističkom društvenom uređenju, s lažnim svjedocima, osuđen na višegodišnju zatvorsku kaznu. Fra Jozin je *crimen* bila zapravo jedna ili dvije propovijedi, u kojima je pozivao na obraćenje: komunisti su biblijsku alegoriju o 40 godina robovanja grijehu pretvorili u 40 godina ropstva u komunističkoj Jugoslaviji. Iako je potpuno pogodeno da je komunizam donio bezbrojna zla i uistinu 40 godina robovanja milijunima koji su morali živjeti pod vlašću bezbožnih komunista, fra Jozo je posvema nevin osuđen jer je on bio dovoljno mudar da bi to govorio javno. Štoviše, njegova je propovijed snimljena na magnetofon i u njoj nema ništa „protudržavno“, ali to je za onodobno sudstvo bilo potpuno nebitno: tužiteljstvo i sud su dobili nalog od Komunističke partije i morali su ga provesti u djelo. Uz fra Jozu je zatvoren i fra Ferdo Vlašić, glavni

urednik *Naših ognjište*, kao i fra Jozo Križić, tajnik istoga lista. Zatvorske su dane i godine provodili u Kazneno-popravnom domu u Foči. Vidioci su povlačeni po bolnicama, odvođeni na ispitivanja, policija i drugi su im prijetili teškim posljedicama – ali nikada, makar su neki od njih tada bili mala djeca, ni jedno od njih ni za dlaku nije odstupilo od svojih tvrdnji da uistinu vidi Gospu.

Vremenom je ipak postalo jasno da sve političko-ideološke i represivne mjere ne daju nikakva uspjeha, nego štoviše djeluju kontraproduktivno te u Međugorje i Bijakoviće dolazi sve veći broj ljudi, pa su vlasti popustile s vanjskim pritiskom, ali je sve do pastri Jugoslavije i komunizma 1990. nastavljen rad tajnih službi (Služba državne bezbednosti, bivša zloglasna UDB-a, i druge) na razbijanju međugorskog fenomena. Ostaci njihovih podvala nisu nestali sve do danas jer se još uvijek može naići na tragove njihove propagandne i tajne djelatnosti, u tekstovima ili istupima onih koji još uvijek nasjedaju na svjesno plasirane laži komunističke tajne policije. Sve u svemu, danas je jasno da su komunističke vlasti vodile i suvišnu i apsurdnu, ali i bezuspješnu

borbu punih deset godina: „Dok se politički i represivni aparat bivše države najozbiljnije mučio s fantomima prošlosti i s vlastitim 'slikama u glavi', gušeći nepostojeću revoluciju u srcu Hercegovine, dotle je rasla rijeka hodočasnika koja je nastavila dolaziti u Međugorje zbog posve, ali baš posve drugih razloga.“ (Ivica Šarac)

Iako nije bilo nikakve „kontrarevolucije“, ipak nije zgoroga spomenuti ono što brojni uviđaju kao povijesnu neumitnost ili, drugim riječima, kao izravni Božji zahvat u povijest. Čini se da usporedba ukazanja Blažene Djevice Marije u Fatimi i u Međugorju imaju duboku unutarnju povezanost, između ostalog i vezano za početak i kraj vladavine komunizma u Europi. Naime, fatimska ukazanja zbila su se 1917., upravo onda kad je započela vladavina komunizma u Rusiji (Sovjetskom Savezu), a raspad se zbilo 1989. ili 1990. rušenjem Berlinskog zida i uvođenjem višestranačkoga društvenog uređenja u europskim državama koje su dotada desetljećima stenjale pod nesnosnim komunističkim pritiskom. Ono što je Gospa najavila 1917. o „obraćenju Rusije“ zbilo se upravo u vrijeme ukazanja u Međugorju, niti deset godina od početka tih zbivanja. Tako je jedini „kontrarevolucionar“ bila zapravo – Gospa! A nju je bilo neusporedivo teže uhvatiti i zatvoriti nego, primjerice, fra Jozu Zovku ili vidioco.

ODNOS MJESNIH BISKUPA

Za razliku od komunističkih vlasti, za koje se opravdano moglo očekivati da će se neprijateljski postaviti prema međugorskom fenomenu, iznenada se i, reklo bi se, posvema neočekivano pojavio još jedan ogorčeni oponent navedenim zbivanjima. Riječ je o mjesnom ordinariju mons. Pavlu Žaniću. Taj je biskupov pristup tim čudniji jer se on na samome početku ukazanja pokazao kao veoma otvoren crkveni velikodostojnik, a k tome i nadležan za zbivanja, jer župa Međugorje pripada Mostarsko-duvanjskoj biskupiji, kojoj je u vrijeme početka zbivanja na čelu bio upravo biskup Žanić. Biskup je čak i javno rekao da „djeca ne lažu“ (propovijed na sv. Jakova u Međugorju 1981.) te se hrabro zauzeo za progonjene svećenike i s indignacijom odbacio komunističke klevete protiv njega i njegovih svećenika. No uskoro se dogodio veliki obrat u biskupovu

..VALJA NAPOMENUTI DA JE VEĆ MOSTARSKI BISKUP PAVAO ŽANIĆ OSNOVAO DVIJE KOMISIJE ZA MEĐUGORJE, ALI ČINI SE DA SU NJIHOVI ZAKLJUČCI BILI UNAPRIJED PREDVIĐENI (NEGATIVNI), DOK JE ČINJENICA DA SE VEĆINA ČLANOVA TIH KOMISIJA NI NAJMANJE NIJE ZANIMALA ZA SAMI FENOMEN TE DA VEĆINA NIKADA NIJE UOPĆE NI DOŠLA U MEĐUGORJE. REDOVITO SU SE BAVILI PERIFERNIM I NEBITNIM PITANJIMA TE SE OD TAKVIH KOMISIJA NIŠTA NIJE NI MOGLO OČEKIVATI.

Foto: Arhiv ICMM

stavu prema vidiocima i svećenicima koji su djelovali u župi Međugorje: on je postao ogorčeni neprijatelj fenomena Međugorje! On je štoviše prijetio paklom onima koji vjeruju u međugorska ukazanja (propovijed na sv. Jakova u Međugorju 1987.). Štoviše, nije se libio ni prokazivanja mana nekih međugorskih aktera, makar te mane nisu imale nikakve veze s vremenom u kojem su se zbivala ukazanja. Do danas se vodi polemika o uzrocima takvoga radikalnog biskupova obrata (osobito dr. fra Ivan Dugandžić i biskup dr. Ratko Perić), ali ne bi se reklo da se još krenulo s mrtve točke. Je li biskup svoj stav promijenio zbog vlastitoga uvida u nevjerođostnost međugorskih zbivanja, ili pak pod vanjskim utjecajima (zbog prijetnja komunističkih vlasti ili vlastitih dijecezanskih svećenika), do danas ostaje nejasno. Biskup je neke svoje tajne odnio sa sobom u grob. Što dakako nipošto ne znači da se nekada ne će i otkriti... Niti njegov nasljednik na stolici mostarsko-duvanjskog biskupa mons. Ratko Perić nije bio nimalo naklonjeniji međugorskom fenomenu; štoviše, on je koristio sve moguće prigode i sve moguće načine da bi „prokazao“ Međugorje kao izmišljotinu nekolicine hercegovačkih franjevac. Pa ipak niti njegova ustrajna nastojanja da te aktere („izumitelje“) Međugorja skloni što dalje odatle, niti smrt nekih od njih, nisu ni najmanje oslabili žar i zanos svjetskoga pokreta inspiriranog na vrelu koje se kolokvijalno zove Međugorje. Naprotiv!

MEĐUGORJE U CRKVI

Za razliku od mjesnih biskupa (i, dakako, onih koji dijele njihovo mišljenje) stotine biskupa, nadbiskupa, štoviše i stanoviti broj kardinala Katoličke Crkve posve otvoreno izražavaju svoju otvorenost za zbivanja u toj hercegovačkoj župi, koja traju evo već punih četrdeset godina. O svećenicima da i ne govorimo: desetine tisuća njih posjetilo je Međugorje, tu obavljali svoje duhovne vježbe, nadahnjivali se međugorskom pobožnošću i nastojali je prenijeti u svoje župne zajednice diljem svijeta. Štoviše, brojni su mladići i djevojke upravo u Međugorju dobili i svoj svećenički ili redovnički poziv. Za to postoje stotine, dapače tisuće svjedočanstava, a za bezbrojne nikada nećemo saznati. Bezbrojni su svećenici, kao dakako i vjernici upravo u Međugorju učvrstili svoju vjeru i s većim žarom nastavili ili pak započeli vršiti svoje vjerničke ili svećeničke dužnosti, svjedočeći ljubav Božju i njegovu blizinu koju su iskusili upravo u Međugorju.

Upravo su međugorski duhovni plodovi i najvažniji i ključni kriterij prepoznavanja Božjega zahvata na tome mjestu. Ne bi valjalo dakako reći da su u Međugorju svi plodovi pozitivni, vezano kako za župljane, tako i za same vidioco; pogotovo će oni koji ciljano idu tražiti negativnosti zacijelo na njih i naići, ili će ih barem umisliti, ili će o njima pretjerivati. Nikada u povijesti Crkve nisu svi plodovi bili pozitivni, pa tako nisu ni ovdje. Nisu bili čak niti u zajednici apostola koje je

Bez obzira što tko mislio o navedenom fenomenu, jesu li dakle ukazanja vjerodostojna ili ne, jedno je sigurno: nakon toga događaja sve se promijenilo, kako u samoj župi, tako u brojnim mjestima, župama i pojedincima u čitavome svijetu.

Foto: Arhiv ICMM

izabrao sam Krist Gospodin. Pa ipak je potpuno jasno da su pozitivni plodovi Međugorja neusporedivo brojniji i snažniji nego li oni usputni negativni, pogotovo što se uz ovakve fenomene automatski vezuju vjerski fanatici, kao i oni koji nastoje loviti u mutnome.

Ovdje bi bilo gotovo nemoguće navesti sve one divne plodove u samome Međugorju, kao i u čitavome svijetu, a posljedica su međugorske duhovnosti, a o onim osobnim i pojedinačnim plodovima, dakle obraćenjima je to potpuno nemoguće. Pa ako je istinita ona Isusova riječ: „Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova. (...) Dakle: po plodovima ćete ih njihovim prepoznati“ (Mt 7,15-20), onda se ona sa savršenom sigurnošću može primijeniti upravo na Međugorje. Jer plodovi Međugorja su divni i nemjerljivi i već su odavno u daleko nadišli samo Međugorje kao mjesto.

KOMISIJE I SADAŠNJE STANJE MEĐUGORJA U KATOLIČKOJ CRKVI

Danas slobodno možemo reći da su te plodove prepoznali i sami vrhovi Katoličke Crkve. Činjenica je da su se i papa Ivan Pavao II., kao i njegov nasljednik Benedikt XVI. redovito pozitivno izražavali o plodovima Međugorja, ali je tek papa Franjo pokrenuo neke nepovratne procese i, unatoč pa i snažnome otporu nekih crkvenih moćnika, stvari stavio na prave i zdrave temelje.

Ovdje valja napomenuti da je već mostarski biskup Pavao Žanić osnovao dvije komisije za Međugorje, ali čini se da su njihovi zaključci bili unaprijed predviđeni (negativni), dok je činjenica da se većina članova tih komisija ni najmanje nije zanimala za sami fenomen te da većina nikada nije uopće ni došla u Međugorje. Redovito su se bavili perifernim i nebitnim pitanjima te se od takvih komisija ništa nije ni moglo očekivati. Stoga je Biskupska konferencija Jugoslavije osnovala novu komisiju, na temelju čijega su rada biskupi na svom zasjedanju u Zadru 10. travnja 1991. objavili izjavu, koja se u biti sastojala od dvije točke: „Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama. Međutim brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze

Foto: Arhiv ICMM

potaknuti vjerskim i nekim drugim motivima zahtijevaju pozornost i pastoralnu skrb u prvom redu dijecezanskog biskupa, a s njim i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.“ Biskupi tako nipošto nisu ustvrdili da u Međugorju ne postoje „nadnaravna ukazanja i objave“, nego samo toliko da to zasada nije moguće sa sigurnošću utvrditi. Biskup Ratko Perić kasnije je svjesno i sustavno izvrtao riječi Zadarske izjave, kao da tu ne bi bilo ničega nadnaravnoga. Ali je znakovito da se biskup nikada nije doticao onoga drugog dijela izjave, koje se tiče „pastoralne skrbi“, i to „u prvome redu dijecezanskog biskupa“. Štoviše, čitavo je vrijeme radio potpuno suprotno nego je nalogala Zadarska izjava. Suprotno tumačenju mostarskih biskupa, ovako je Zadarsku izjavu protumačio zagrebački nadbiskup i predsjednik BKJ kardinal Franjo Kuharić: „Mi biskupi, nakon trogodišnjeg komisijskog studija prihvatismo Međugorje kao proštenište, kao svetište. To znači da nemamo ništa protiv ako netko časti Majku Božju na način i u skladu s crkvenim naukom i vjerom... Zato to prepustamo daljnjem studiju. Crkvi se ne žuri“ (*Glas Koncila* od 15. kolovoza 1993.).

Upravo na tome je tragu sama Sveta Stolica, po nalogu pape Benedikta XVI., osnovala novu komisiju za Međugorje. Komisija je osnovana 2010.

ONO ŠTO JE NEUSPOREDIVO VAŽNIJE JEST DA JE MEĐUGORJE I U SAMOME VRHU CRKVE PREPOZNATO KAO MJESTO BOŽJE MILOSTI, KAO I DA MEĐUGORSKA POBOŽNOST I DUHOVNOST SNAŽNO UTJEČE NA KATOLIČKI, PA I NE SAMO KATOLIČKI SVIJET. „MEĐUGORJE JE ZACIJELO I NEDVOJBENO, BEZ PRETJERIVANJA, NAJSNAŽNIJI I NAJZRELIJI EVANGELIZACIJSKI POKRET NAKON SABORA, OBNOVA CRKVE KAKVU JE ZAMISLIO SABOR, A POTICALI POSTKONCILSKI PAPE. MEĐUGORSKI HODOČASNICI SU NOSITELJI OBNOVE, LJUBAVI PREMA GOSPODINU, MARIJI, PREMA CRKVI I PAPI. NJIH RESI VJERNOST I ODANOST CRKVI“ (DR. FRA TOMISLAV PERVAN)

pod predsjedanjem kardinala Camilla Ruinija, a u njoj je bilo još nekoliko kardinala, među kojima i dvojica Hrvata: Josip Bozanić i Vinko Puljić, zagrebački i vrhbosanski nadbiskup. Komisija se pozitivno izjasnila o ukazanjima, barem o onima u prvim danima (makar ostaje potpuno nejasno kakva je razlika između prvih i ostalih ukazanja!), a osobito su se i Komisija, i sam papa Franjo, veoma pozitivno izjasnili o plodovima Međugorja. Članovi Komisije izglasali su da se dokine zabrana organiziranog hodočašćenja u Međugorje te da se u Međugorju ustanovi „vlast ovisna o Svetoj Stolici“ i da se župa pretvori u svetište „papinskog prava“. Upravo su takvi zaključci bili poticaj Papi da župu Međugorje faktično „izuzme“ ispod jurisdikcije mjesnog biskupa, koji unatoč svemu nastavlja sa svojim ratom protiv Međugorja. Stoga je u Međugorje poslan umirovljeni varšavski nadbiskup Henryk Hoser, koji službu „međugorskog biskupa“ obnaša do danas. Tako je sama Sveta Stolica učinila jedan radikalni „zaokret“ i odlučila jasno odgovoriti na pitanja milijuna katolika na svijetu te štoviše dokinuti i zabranu službenih hodočašća u Međugorje. O tome je javnost krajem 2017. obavijestio nadbiskup Hoser: „Dekret bivše Biskupske konferencije Jugoslavije, koja se prije rata protivila tomu da biskupije organiziraju hodočašća u Međugorje, više nije relevantan“ te dodao: „Od danas biskupije i druge ustanove smiju organizirati službena hodoča-

šća. To više nije problem.“ Nedavno je papa Franjo Međugorje uvrstio među 30 poznatih marijanskih svetišta, u kojima se tijekom svibnja 2021. molila Gospina krunica za prestanak epidemije korona-virusa u svijetu. Takva odluka govori više od bezbroj riječi!

Tako se slobodno može reći da je završena „saga“ o protivština, bilo državnim bilo crkvenim, i da se Međugorje konačno može u potpunosti posvetiti svojoj primarnoj i bitnoj zadaći, a to je promjena ovoga sve bezbožnijeg svijeta u svijet kakav želi Bog. I nije nužno uistinu ustrajavati na razlikama unutar katoličkog svijeta, pa čak niti poticati nove sukobe oko toga tko je za, a tko protiv Međugorja, nego je nužno da svi katolici, počevši od biskupa, rade svim silama na širenju Kraljevstva Božjeg ovdje na Zemlji, i to prije svega svjedočenju vlastitim životom, a potom i riječima. Svi smo uistinu odgovorno za sudbinu Crkve i svijeta. A Bog će sve izvesti na dobro, pa i pitanje autentičnosti međugorskih ukazanja.

PLODOVI MEĐUGORJA

Često je biskup Perić znao reći, zar je potrebno ići u Međugorje na molitvu i primanje sakramenata, kad to sve vjernici imaju i u svojim župama? I to je, dakako, u svojoj biti točno. Međutim, činjenica je da brojni upravo u Međugorju i Bijakovcima osjećaju čudnu snagu i doživljavaju milost koja ih pokreće da budu bolji i da primaju pobožnije svete sakramente nego na bilo kojem drugom mjestu. Uostalom, po naprijed navedenoj logici hodočašća kao takva ne bi ni bila potrebna.

Brojni svećenici ispovjednici svjedoci su nebrojenih obraćenja upravo u Međugorju, što se ne može

protumačiti nikakvom ljudskom uvjetovanošću (jer isti svećenici ispovijedaju i u drugim župama), nego samo izravnom Božjom milosti. Međugorje je uistinu postalo „ispovjedaonica svijeta“, i to kako u kvantitativnom, tako i u kvalitativnom smislu. Zašto je Bog izabrao upravo Međugorje, teško je objasniti ljudskim razlozima. Ponavljam misao s početka da se ta župa ni po čemu nije isticala među drugima, kao što se ni vidioci ni po čemu nisu isticali od svojih vršnjaka. Po ljudskim mjerilima teško da bi u prvi plan došli i župa i vidioci. Ali Bog bira po svojim „pravilima“, koja često nisu „logična“ i svakako izmiču bilo kakvim ljudskim mjerilima.

Spomenuo bih ovdje Radio Mir-Međugorje, stanicu kojoj se toliko vesele brojni bolesnici i oni koji ne mogu fizički doći u Međugorje. Čovjek jedva može vjerovati kolike naše pobožne bakice, koliki bolesnici, ali i drugi vjernici svake ili gotovo svake večeri prate međugorski duhovni program s krunicom i misom preko radio valova. Koliki pak drugi u čitavome svijetu preuzimaju taj međugorski molitveni program zbog kojega se osjećaju kao da su u Međugorju. Doista je to još jedna iznimna božanska milost! Ovdje je dakako nemoguće i spomenuti sve one radijske postaje u svijetu, kao i časopise koji se nadahnjuju međugorskom pobožnošću, a u novije vrijeme i internetske portale.

U samom Međugorju se, uz svakodnevno slavljenje sakramenata i pobožnosti: misa, krunica, klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu ili svetom križu, Put križa uz Križevac i sl., zbivaju i brojna povremena, godišnja događanja. Spomenimo samo duhovne seminare za sve staleže, seminare posta i molitve (do 2011. sudjelovale su na njima 922 skupine), seminare za svećenike (duhovne vježbe), na kojima je u jednom turnusu znalo sudjelovati i preko 600 svećenika iz čitavoga svijeta, seminari za bračne parove, doček Nove godine, Hodnja mira te osobito uspješan Festival mladih (Mladi-fest), koji je postao poznat u čitavome svijetu. K tome se svake godine organiziraju međunarodni susreti za organizatore hodočašća, voditelje Caritasa mira i međugorskih molitvenih i karitativnih skupina. Važno je napomenuti da su upravo međugorski hodočasnici iz čitavoga svijeta slali veliku humanitarnu pomoć i našim krajevima u vrijeme Domovinskog rata 90-ih godina 20. stoljeća, kao i da se i danas ogromna i raznovrsna pomoć dostavlja u siromašne zemlje svijeta upravo preko humanitarnih organizacija nastalih na međugorskoj karizmi. Brojne humanitarne udruge s različitim adresatima djeluju u samome Međugorju, a brojne druge po čitavome svijetu.

Do god. 2011. u Međugorju je koncelebriralo oko 620 000 svećenika, a bila su poznata imena i podatci za oko 600 duhovnih zvanja inspiriranih na međugorskoj karizmi ili dobivenih u samome Međugorju. Ne treba sumnjati da je ta brojka danas i puno veća.

Osobito su brojne nove duhovne zajednice i crkveni pokreti nastali na vrelu koje se zove Međugorje. „Duhovni impulsi proizišli iz ovog pokreta već preko 30 godina obogaćuju život Crkve u svim njezinim dijelovima“, zapisa Ignaz Domej 2011., a mi možemo samo dodati: već 40 godina. Osim bezbrojnih duhovnih zajednica u čitavome svijetu nastalih na međugorskoj karizmi treba spomenuti i da su međugorska događanja obnovila brojne već postojeće crkvene pokrete i duhovne zajednice. Činjenica je da upravo međugorske zajednice u svijetu

pune crkve i katedrale. Već je davno bečki nadbiskup kardinal Christoph Schönborn primijetio da se bečka katedrala do kraja ispuni samo kad u njoj svoju obnovu ima međugorska molitvena skupina, kao i da su brojni mladi na području njegove nadbiskupije duhovno zvanje dobili upravo u Međugorju. To mu je bilo dostatno da uvidi kako je Međugorje ne samo od Boga, nego da je međugorska karizma ona koja mijenja svijet i Katoličku Crkvu snažnije nego bilo koji drugi pokreti i karizme u Crkvi.

ZAKLJUČAK

Fenomen Međugorje je mjerljiv s drugim svetištima u kojima se Gospa ukazala, a koja su već službeno priznata od Crkve. Tako su, primjerice, i u Fatimi akteri naišli na velike otpore kako od strane državnih vlasti, tako i od samih crkvenih velikodostojnika. No ništa nije moglo spriječiti da za ta ukazanja ne sazna čitavi svijet, a na kraju i da budu priznata od službene Crkve. No ono po čemu se danas Međugorje razlikuje i od Lurda i od Fatime jest da je ono životno, ne samo dakle mjesto gdje se nešto važno nekoć dogodilo, nego se snažno događa u svakodnevnici. Međugorje dakle nije prošlost, nego sadašnjost, karizma koja zahvaća u dubinu ljudskoga srca, mijenja ljude i usmjerava njihove živote prema Kristu. Zašto onda postavljati „okvire“ Gospi pitanjima kakva su, primjerice, koliko se tisuća puta Gospa ukazala (ili navodno ukazala), kao i dokada će se ukazivati i hoće li sve prestati u ovoj 40. godini ukazanja? Sve će se dogoditi po Božjem promislu; kako je bilo s početkom i mjestom ukazanja, tako će zacijelo biti i s njihovim prestankom. Ono što je neusporedivo važnije jest da je Međugorje i u samome vrhu Crkve prepoznato kao mjesto Božje milosti, kao i da međugorska pobožnost i duhovnost snažno utječe na katolički, pa i ne samo katolički svijet. „Međugorje je zacijelo i nedvojbeno, bez pretjerivanja, najznačajniji i najzreliji evangelizacijski pokret nakon Sabora, obnova Crkve kakvu je zamislio Sabor, a poticali postkonzilski pape. Međugorski hodočasnici su nositelji obnove, ljubavi prema Gospodinu, Mariji, prema Crkvi i papi. Njih resi vjernost i odanost Crkvi“ (dr. fra Tomislav Pervan).

IAKO NIJE BILO NIKAKVE „KONTRAREVOLUCIJE“, IPAK NIJE ZGOREGA SPOMENUTI ONO ŠTO BROJNI UVIDAJU KAO POVIJESNU NEUMITNOST ILI, DRUGIM RIJEČIMA, KAO IZRAVNI BOŽJI ZAHVAT U POVIJEST. ČINI SE DA USPOREDBA UKAZANJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U FATIMI I U MEĐUGORJU IMAJU DUBOKU UNUTARNJU POVEZANOST, IZMEĐU OSTALOG I VEZANO ZA POČETAK I KRAJ VLADAVINE KOMUNIZMA U EUROPI.

MIJO NIKIĆ

Crkva u svom nauku jasno razlikuje javnu od privatne objave i napominje kako između njih postoji bitna razlika. Javna objava „označava Božje objaviteljsko djelo koje je namijenjeno cijelome čovječanstvu, a kojega ćemo vidljivi trag pronaći u dvodijelnoj Bibliji Staroga i Novoga zavjeta“ (kardinal J. Ratzinger). Bog se korak po korak objavljivao ljudima na način da ga razumiju, a konačno im je progovorio u svome Sinu Isusu Kristu koji je postao čovjekom da ljudima njihovim jezikom kaže ono što Bog želi i od njih očekuje. Sve što nam je potrebno za spasenje Bog nam je već objavio u Isusu Kristu. Prema tome, svako iščekivanje neke nove objave već bi pokazalo nepovjerenje prema Bogu, jer nam je već rekao sve u svome Sinu Isusu. „Darovavši nam

svoga Sina, koji je njegova jedina i konačna Riječ, Bog nam je odjednom tom jedinom Riječju rekao sve... Što je naime nekoč djelomično govorio prorocima, to nam je sve rekao u svome Sinu“ (sv. Ivan od križa). Kad govori o objavi, *Katekizam Katoličke Crkve* daje nam na znanje da mi Božju objavu još nismo do kraja shvatili ni razumjeli. „Premda je objava dovršena, ipak nije sva potpuno izrečena niti joj je sadržaj iscrpljen. Na kršćanskoj je vjeri da postupno tijekom stoljeća dosegne cjelovito domašaj objave“ (KKC, 66). Sam Isus je rekao da nam još mnogo toga ima kazati, ali da sada to ne možemo nositi (usp. Iv 16,12-14).

Osim javne objave koju je Crkva prihvatila, postoji još i privatna objava, odnosno razna ukazanja, viđenja, nutarnji govori i slično. *Katekizam Katoličke Crkve* o tome kaže sljedeće:

„Tijekom stoljeća bilo je takozvanih 'privatnih' objava. Neke od njih je priznao crkveni autoritet. One ipak ne pripadaju u polog vjere. Uloga im nije da 'poboljšaju' ili 'upotpune' konačnu Kristovu objavu, nego da pomognu da se od nje u određenom povijesnom razdoblju potpunije živi“ (KKC, 67). Privatna objava biva vjerodostojna po tome što usmjeruje prema javnoj objavi. Pristanak priznatim privatnim objavama treba biti sukladan pravilima razboritosti. Flamanski teolog E. Dhanis, veliki poznavatelj problematike privatnih objava kaže da crkveno odobrenje privatne objave obuhvaća tri elementa: 1) Dotična poruka ne bi smjela sadržavati ništa što bi bilo suprotno vjeri ili moralu Crkve; 2) Dopušteno je objaviti je; 3) Vjernicima je dopušteno podariti joj na razborit način svoj pristanak.

Govoreći o privatnim objavama kardinal Ratzinger donosi sljedeći kriterij njezine vjerodostojnosti i prihvatljivosti za Crkvu: „Mjerilo za istinitost i vrijednost neke privatne objave jest njezina usmjerenost prema samome Kristu. Ako nas ta objava odvraća od Krista, ili ako pak samu sebe osamostaljuje ili ako se nudi kao neki drugi i bolji poredak, štoviše važniji i od samoga Evanđelja, onda ta objava sigurno ne potječe od Duha Svetoga, koji nas uvodi u Evanđelje, a nikako ne izvodi iz njega. To ne isključuje da neka privatna objava ne (po)stavlja nove naglaske, da ne ističe nove oblike pobožnosti ili pak produbljuje i proširuje stare. Međutim, u svemu tome mora se raditi o tome da ta privatna objava hrani vjeru, nadu i ljubav, koji ostaju za sve trajni put spasenja.“ (Joseph kardinal Ratzinger, *U službi istine*, 148-149)

Koje mjesto zauzima Međugorje u svjetlu razmišljanja o javnoj i privatnoj objavi?

Fenomen Međugorja ne spada u javnu, nego u privatnu objavu. Stoga nitko nije primoran da u to vjeruje. Ali je vrlo nerazborito i nije u duhu Crkve bezrazložno i s nekom predrasudom odbaciti svaku privatnu objavu, pa i Međugorje. Što još nije jasno, treba rasvijetliti, a dobre plodove prihvatiti i za njih Bogu i Gospi zahvaliti. Činjenica je da deseci milijuna ljudi iz čitavog svijeta koji su u ovih 40 godina dolazili u Međugorje, očito nalaze tu mir Božji, radost duše i još veću želju da nasljeđuju Isusa Krista. Velik broj je onih koji su baš u Međugorju osjetili da ih Bog zove u duhovno zvanje. Mnogi su osjetili potrebu i poziv da se više mole pa su tu potrebu realizirali kroz brojne molitvene zajednice diljem svijeta koji se nadahnjuju pobožnošću koju su doživjeli u Međugorju. Također je poznata činjenica da je Međugorje velika (ako ne i najveća) ispovjedaonica svijeta. Svećenici iz čitavog svijeta rado se stavljaju vjernicima na službu ispovijedanja na njihovom jeziku. I dok u zapadnom svijetu opada broj vjernika katolika koji traže i obavljaju sakrament ispovijedi, u Međugorju taj broj raste. Često puta traže da se u Međugorju ispovijede upravo oni koji dolaze iz Zapadne Europe i Amerike gdje je taj sakrament u svojevrsnoj krizi. Dobro obavljen sakrament pomirenja ili ispovijedi, najbolji je znak istinskog obraćenja i želje za novim

životom na koji nas poziva Isus u Evanđelju.

Uz sakrament ispovijedi, u Međugorju se veoma časti sakrament euharistije. Također je veoma živa i aktualna pobožnost prema Presvetom oltarskom sakramentu. Treba također naglasiti da je u Međugorju nastalo Majčino selo, mjesto gdje su zbrinuta napuštena djeca, što je konkretni čin ljubavi na djelu. Osim ovih navedenih, postoje još mnoga druga dobra djela koja su začeta u Međugorju i koja svoje plodove donose po čitavom svijetu.

Svi ovi navedeni dobri plodovi pobožnosti koja se događa u Međugorju potvrđuju da bi i stablo koje rađa tako dobre plodove, prema kriteriju Evanđelja, trebalo biti dobro i prihvatljivo.

Pa što onda Crkva još čeka s konačnim priznanjem autentičnosti međugorskih događanja? Crkva priznaje i prihvaća navedene dobre plodove i raduje se obraćenju mnogih vjernika koji u Međugorju dožive ljubav Božju i osjete moćni zagovor nebeske Majke Marije. Međutim, Crkva u svom prosuđivanju i djelovanju nije brzopleta, ona ima vremena za pravu odluku. Crkva podržava i promiče zdravu pobožnost koja se u Međugorju odvija, i to je, za sada, najvažnije. Ono što je od Boga, sigurno ne će propasti. A ono što je ljudsko, to će i tako s vremenom nestati. Crkva za to ima vremena. Crkva naviješta Božju istinu i zato mora biti oprezna.

Četrdeset godina traje fenomen Međugorja. Četrdeset je biblijski broj. Toliko godina su Židovi putovali iz egipatskog ropstva u obećanu Zemlju slobode. Mnogi očekuju da će se i u Međugorju ove godine nešto dogoditi što će donijeti veću jasnoću i izričiti stav Crkve. To je ljudsko očekivanje na koje Bog može, ali i ne mora odgovoriti. Da Crkva ozbiljno misli na Međugorje, dokazuje čin pape Benedikta koji je ustanovio međunarodnu teološku komisiju koja je kroz više godina ozbiljno obavljala svoje poslanje i predložila papi Franji rezultate svoga istraživanja. Sam papa Franjo je potvrdio da je komisija jako dobro odradila svoj posao. Sveti Otac Papa Franjo pokazao je da mu je stalo do Međugorja i da pomno brine o svemu što se tamo događa. O tome najbolje svjedoči činjenica da je u Međugorje poslao svog čovjeka od povjerenja, monsinjora Henryka Hosera s nadom da crkveni autoritet dođe do pune sigurnosti glede ukazanja Gospe u Međugorju,

...Crkva u svom prosuđivanju i djelovanju nije brzopleta, ona ima vremena za pravu odluku. Crkva podržava i promiče zdravu pobožnost koja se u Međugorju odvija, i to je, za sada, najvažnije.

gdje su već primijećeni mnogi dobri plodovi koji su mnogima pomogli da bolje shvate vrijednost onoga što se događa u Međugorju. Među takve spada i papinski nuncij u Republici Hrvatskoj, mons. Giorgio Lingua koji ja kao kapelan čuo za događanja u Međugorju, ali se nije posebno za to zanimao dok nije primijetio kako se neki njegovi mladi župljani nakon povratka iz Međugorja mijenjaju na bolje, nakon čega je zaključio da se tamo nešto događa. Mons. Hoser je prije dolaska u Međugorje bio misionar u Africi, a prije stupanja među redovnike Palotince, završio je medicinski fakultet i kao takav je vrlo kompetentan za poslanje koje je dobio od Svetog Oca. On s velikom ljubavlju obavlja svoje poslanje i mudro prati i očinski usmjerava liturgijsku pobožnost u župi Međugorje, kako bi sve bilo Bogu na slavu i ljudima na spasenje. Papa Franjo je također dopustio da i svećenici mogu organizirati službena hodočašća u Međugorje, što su sve znakovi koji potvrđuju veliku brigu i zanimanje pape Franje i čitave Crkve za Međugorje i sve što se tamo događa.

Na koncu, podsjetimo se na činjenicu da već 40 godina sa svih strana ove Zemlje dolaze brojni vjernici svojoj dragoj Majci nebeskoj, donoseći joj „jade svoje i u njima svoje želje“ i moleći je da ih preporuči svome Sinu, kako to molimo i pjevamo u najpoznatijoj međugorskoj pjesmi „Došli smo ti, Majko draga“. Pridružimo se i mi međugorskim hodočasnicima, moleći se našoj nebeskoj Majci i pjevajući zajedno s njima: „Pogledaj nas, utješi nas, svoje ruke stavi na nas. Svome Sinu preporuči, Majko mira, moli za nas!“

TEOLOŠKO MJESTO JAVNE I PRIVATNE OBJAVE

Foto: Arhiv TCM

MEĐUGORJE – INSPIRACIJA, OPOMENA I GLOBALNI FENOMEN

BOŽO SKOKO

Milijarde ljudi diljem svijeta su čule za Međugorje, a milijuni ljudi sa svih meridijana i paralela posjetili su ovo naše malo mjesto u Hercegovini. O fenomenu Međugorja imao sam

jenili i postali bolji ljudi. Za njih je Međugorje bilo velika škola života.

Jedan američki marketinški stručnjak me svojedobno otvoreno pitao – „Što je tajna uspješnog brendiranja tako malog i beznačajnog mjesta?“ Dodao je kako zna koliko turističke destinacije iz cijeloga svijeta ulažu novca, znanja i energije kako bi privukle pozornost, pobudile interes, potaknule želju i na koncu privukle posjete, a s druge strane konkurencija je iznimno velika, svi nešto nude i obećavaju pa je teško biti originalan i upečatljiv. Bio je iznenađen kad sam mu rekao da Međugorje ne koristi nikakve strategije i alate svojstvene poznatim svjetskim turističkim destinacijama. Dapače, glas se pronio svijetom i potaknuo milijune, unatoč zabranama, protivljenjima, omalovažavanjima, podcjenjivanjima i ismijavanjima, jer očito na djelu nije ljudska, već Božja ruka.

Bosni i Hercegovini. Upravo zbog povezanosti Međugorja s hrvatskim narodom sjećamo se kako je to svetište bilo odličan adut početkom devedesetih kad se trebalo izboriti za međunarodnu pozornost i pomoć u obrani od agresije. O tome svjedoči sveučilišni profesor Vladimir Peter Goss u svojoj knjizi *Washingtonska fronta*, u kojoj opisuje borbu protiv velikosrpske propagande u SAD-u i nastojanja da se u međunarodnoj javnosti čuje istina o ratu u Hrvatskoj te svjedoči o lobističkim aktivnostima za međunarodno priznanje i pomoć stradalima. Nastojali su pridobiti što više prijatelja

izvan linije Međugorje-Dubrovnik za Jacka Arnissena nije bilo Hrvatske, ali ga je očito nešto tjeralo da pomogne Hrvatima. On je tada otkrio kako je te 1991. u SAD-u bilo oko šest milijuna dobro umreženih prijatelja Međugorja, koji su barem jednom boravili u tom svetištu, a čak deset milijuna onih koji se redovito zanimaju za novosti iz Gospina svetišta. U američkom ih je Kongresu predstavljao utjecajni Christopher Smith, a imali su svoje odsjeke diljem Amerike.

Koliko je Međugorje utjecalo na svoje mnogobrojne druge poznate i manje poznate prijatelje diljem svijeta, da

su najsnažnija preporuka. Poznato je kako sve više ljudi u suvremeno doba traga za duhovnim ispunjenjem, mirom, misterijem, zdravljem... U doba velikih stresova, globalnih kriza i poremećaja te duševnih nemira ljudi u Međugorju pronalaze duhovni mir, nadu i utjehu. Malo je mjesta u svijetu koja to mogu ponuditi, unatoč sve atraktivnijim *welnessima*, sadržajima za opuštanje i egzotičnim bjegovima od užurbane stvarnosti. Međugorje je također dokaz da je moguće promijeniti život. O tome svjedoče tisuće životnih priča i sudbina...

Zato čak i uz najbolje izveden proces brendiranja, pojedine destinacije brzo postanu popularne, ali isto tako brzo padnu u prosječnost pa i zaborav, jer im ponestane atrakcija, zanimljivosti, priča... Međugorju to očito ne treba. Ono je postalo brend, čak i uz nesnalaženje pa i poneku šlampavost domaćina. Njemu ne treba umjetna pozornost ili zvjezdana prašina, koju bi proizveli mediji ili stručnjaci za odnose s javnošću. Dapače, dobar dio medija od kojih su neki proizvodili i širili lažne vijesti o Međugorju, uopće nije bio naklonjen ovom svetištu. Zato je danas očito kako Međugorje ima svoj put bez obzira na osporavanja te diktira neke sasvim drugačije trendove, koji ne pišu u udžbenicima za brendiranje i koje je nemoguće kopirati. Svijetom pronosi priču o snazi vjere, važnosti povratka Bogu kao jedinom ishodištu i istinskom utocištu izgubljenog čovječanstva, a svima nama u njegovoj blizini otvara vrata svijeta i daruje pozornost kakvu je teško umjetno proizvesti. Moramo biti iskreni i priznati da to i nismo baš zaslužili te da godinama dovoljno ne opravdavamo taj dar s Neba.

Međugorje je uvelike utjecalo na percepciju Hrvatske, njezinu vjeru i odanost Bogu (koji su nažalost daleko od dojma), ali je promijenilo i imidž Hercegovine. „Ako bi itko povjerovao da su hercegovački katolici okorjeli tradicionalisti, zatvoreni u vlastiti nacionalizam, da im je odbojan ekumenski duh i suživot s drugim i drukčijima, treba samo doći u Međugorje i doživjeti ono mnoštvo iz svih jezika, naroda i kultura koje se ondje osjeća kao kod svoje kuće, u Marijinu domu.“ – napisao je 1995. don Živko Kustić, najveće ime hrvatskog katoličkog novinarstva, u skromnoj, ali slikovitoj monografiji „Hercegovina – naš zavičaj“, koju smo kao studenti objavili u Zagrebu ne bismo li razbili neke tabue o ovom kraju. Baš ta kozmopolitiska slika jedan je od prvih prizora kojih se sjećam iz Međugorja od prije četiri desetljeća. U lipnju 1981. imao sam tek nešto više od pet godina i upečatljivo se sjećam scene u kojoj naša susjeda Iva Grbavac, koja vodi stado na ispašu pored naše kuće u Klobuku te donosi neobičnu vijest mojim roditeljima kako se priča da su djeca vidjela Gospu. Sjećam se potom prvih odlazaka u Međugorje tih godina s roditeljima, a kasnije i s pobožnom tetom Dragicom te mnoštva ljudi, različitih jezika i nacija okupljenih oko Majke Božje poput velike obitelji...

Još i danas se pitamo zašto je Kraljica Mira na početku osmog desetljeća prošlog stoljeća izabrala ovo malo, siromašno selo poljoprivrednika, smješteno na razmeđu

kultura i vjera? To ćemo sigurno teško razumjeti i trebat će nam vremena da shvatimo. Međutim, Gospa je očito imala svoje planove i namjere u pretvaranju ovog mjesta u svjetsku oazu mira i molitve. Je li Njezin dolazak posljednje upozorenje čovječanstvu da se vrati na put prije posljednjih vremena? Ili samo Majčinska potreba da svoju ljubljenu djecu izvede na siguran put pred opasnostima koje su se nad nas nadavile? Vidimo da nas je Gospa obasjala svojom milošću na početku velikih globalnih promjena i neizvjesnosti. Komunistički poredak, koji je negirao postojanje Boga i Majke Božje te zatirao vjeru, nestao je s međunarodne scene. Hrvatski narod, zajedno s mnoštvom drugih nacija koje su živjele u neslobodi, ostvario je svoj stoljetni san, dobivši vlastitu državu. A onda je uslijedio krvavi rat na području bivše države... Tek što smo osjetili blagodati mira i počeli se nadati društvima blagostanja unutar Europske unije, suočili smo se mnogobrojnim izazovima na međunarodnoj sceni. Došlo je do urušavanja vrijednosti, ljudskosti i okretanja leđa Bogu i njegovim zakonima. Svijet je sve više postajao nepodnošljivije mjesto za život. Slijedile su kojekakve krize, prirodne nepogode i na koncu globalna pandemija, koja je paralizirala suvremeni svijet... A Gospa je uporno ponavljala, svojom Majčinskom blagošću i strpljivošću da mijenjamo sebe i svoj način ponašanja, svoj odnos prema Bogu, jer je to jedini recept da zaustavimo ovaj svijet od propasti... U doba globalnih izazova, prijatnji i iščekivanja, neprilika i nepogoda, ljudi tragaju za duhovnim mirom, nadom i utjehom te shvaćaju da im to ne može dati ovaj svijet, već jedino Bog preko svojih sakramenata. A Međugorje im nudi Boga i sakrament pomirenja, molitvu i obraćenje... To je možda najveća tajna ovog globalnog fenomena. A za nas je najveći dar činjenica da je Gospa izabrala baš hrvatski narod i ovo mjesto na razmeđu kultura i civilizacija, ali i vremena, kako bi nadahnula čovječanstvo na obraćenje, ali i uputila posljednju opomenu svijetu. Zapitajmo se – jesmo li je uistinu čuli svih ovih četrdeset godina?

prilikom razgovarati s poslovnim ljudima u Južnoj Koreji, s Filipincima koji služe na kruzeru tijekom plovidbe Baltičkim morem, sa sveučilišnim profesorima u Kaliforniji, s vlasnicima restorana u francuskoj Provansi, s vozačem taksija u Torontu... Kad su čuli odakle sam, imali su potrebu spomenuti Međugorje, kao jednu od ključnih asocijacija na ovaj dio svijeta te podijeliti svoje ushićenje i iskustvo susreta s ovim fenomenom. Nisu svi u Međugorju doživjeli milost ili susret s Bogom. Neki su bili iz znatiželje, neki su pratili prijatelje, neki su imali prevelika očekivanja pa su se malo i razočarali. Ali ipak – priznaju – Međugorje je za njih bio znak, opomena, poziv na preispitivanje vlastitog života i duboko razmišljanje o svijetu oko nas. Neki priznaju kako su se uvelike promi-

Svetište Kraljice Mira u Međugorju proteklih je godina (sve do izbijanja pandemije) posjećivalo više od milijun ljudi godišnje iz cijeloga svijeta – od Čilea do Filipina, i od Novog Zelanda do Libanona i Irske. Ovdje je „sezona“ trajala doslovno cijelu godinu. Ovdje su javno i tajno dolazili premijeri i predsjednici, prinčevi i princeze, zvijezde *show-businessa*, a najveća imena svjetske glazbene scene poput Joséa Carrerasa ili Andree Bocellija ovdje su besplatno nastupala. Ovo mjesto ima klub svojih obožavatelja čak i u američkom kongresu. I na kraju, za razliku od turističkih destinacija, ljudi ovdje dolaze bez velikih očekivanja – žele se kući vratiti samo duhovno ispunjeniji i sretniji, žele unijeti malo svjetla u svoje živote.

Većina nas koji smo privilegirani živjeti u blizini Međugorja često nije ni svjesna snage tog fenomena. Nekako nam se čini normalnim da milijuni ljudi iz cijeloga svijeta, svih naroda i rasa, dolaze u to malo hercegovačko mjesto tražeći duhovno ispunjenje. Obično počnemo ozbiljnije razmišljati o snazi te međugorske priče tek kad otputujemo daleko od domovine i kad nas netko, potpuno neočekivano, iznenadi svojim izvrsnim poznavanjem Međugorja, iako nisu sigurni je li Međugorje smješteno u Hrvatskoj ili

za „hrvatsku stvar“ među utjecajnim ljudima u SAD-u i jednog dana im se javio poduzetnik Jack Arnissen nudeći pomoć. Bio je to američki katolik norveškog podrijetla, koji je prilikom predstavljanja naglasio kako je sedam puta bio u Međugorju i da se brine za stanje u tom dijelu Europe. Nije bio zadovoljan politikom *State Departmenta* prema bivšoj Jugoslaviji pa je tražio dodatnu dokumentaciju o napadima na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, kako bi mogao o tome upoznati američke prijatelje. Čuo je za napade blizu Zagreba, ali priznao je kako nema pojma gdje je taj grad, jer kad bi god išao u Međugorje, letio bi do Dubrovnika, a onda autobusom u Međugorje. Dubrovnik je za njega bilo svojevršno predgrađe Međugorja, pa se detaljno raspitivao i za raketiranje toga povijesnog grada. I kako piše Goss,

se bore za istinu i da čine više dobra, sigurno nikada ne ćemo saznati. Ali nam je sasvim jasno da je Međugorje postalo jedinstven globalni fenomen, koji već desetljećima nadilazi granice šireći mir i dobro te potičući ljude na to da mijenjaju svoje živote. S jedne strane je inspiracija, a s druge opomena! Mnogi su u međugorskom fenomenu pokušali tražiti čudo, senzaciju pa i skandal. Međutim, međugorski fenomen osvojio je medije, javnost i srca milijuna ljudi diljem svijeta ponajviše svojom jednostavnošću. Bilo je to tiho, poput proljetne bujice, bez velikih komunikacijskih strategija, promotivnih kampanja i reklama. Poruka se širila od usta do usta, iz zemlje u zemlju, iz medija u medij. O snazi Međugorja svjedočile su sudbine, a ljudska svjedočanstva, obraćenja i životne promjene ipak

...za nas je najveći dar činjenica da je Gospa izabrala baš hrvatski narod i ovo mjesto na razmeđu kultura i civilizacija, ali i vremena, kako bi nadahnula čovječanstvo na obraćenje, ali i uputila posljednju opomenu svijetu. Zapitajmo se – jesmo li je uistinu čuli svih ovih četrdeset godina?

MEDUGORJE

kao Gospin dom

FRA ANTE
VUČKOVIĆ

Premda u Novom zavjetu nema spomena o kući u kojoj su živjeli Marija, Isus i Josip, u našoj predodžbi se duboko ukorijenila slika svete obitelji koja stanuje pod zajedničkim krovom. U njoj su poslovi podijeljeni i u njoj vlada ozračje međusobnog poštovanja, otvorenosti, povjerenja i zajedničkog odnosa s nebeskim nevidljivim Ocem. Marijina uloga je majčinska. Ona skrbi za hranu i uređenost doma kao i za čuvanje obiteljskih sjećanja na važne događaje. O njima bi s vremena na vrijeme govorila dok bi sjedili za stolom, a kasnije ih je pričala i drugima koji su stekli njezino povjerenje. Tako su i do nas dospjele neke zgode iz Isusova skrovitoga života. Njegov skroviti život za nas je uglavnom skrovit unutar obitelji. Da bi netko mogao u odrasloj dobi izići u javnost i na sebe uzeti odgovornost izgovorene riječi, štoviše navještaj radosne vijesti i teški put otkupljenja, treba prije toga odrasti u ozračju koje će ga osnažiti tjelesno, emotivno i duhovno. Na to misli Luka kada na koncu drugog

poglavlja svoga Evanđelja, dok prenosi zgradu Isusova ostanka u hramu i Marijino i Josipovo tražnje izgubljenog djeteta, kaže da je „Isus napredovao u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.“ (Lk 2, 52).

Nakon 40 godina ukazanja u Međugorju samo je mjesto poprimilo neka obilježja stanovanja koja možemo potražiti u Marijinoj ulozi u kući u Nazaretu.

Isus je imao dom i obitelj. To nema svatko. Mnoštvo je ljudi koji nemaju mjesto stanovanja. Beskućnici, ljudi bez stalnog prebivališta, iseljeni, protjerani, prosjaci, skitnice. Osim ljudi koji nemaju svog fizičkog stana još je više onih koji, premda imaju stan ili kuću, nemaju doma i obitelji. Njima nedostaje mjesto gdje bi bili prihvaćeni, osjetili dobrodošlicu, mjesto na kojem se hrane, osjećaju toplinu i ljubav. Takvih je sve više. Uz njih ima još jedna grupa ljudi koji imaju i stan i obitelj, ali u njima vlada nerazumijevanje, neprihvatanje, svađe, nesporazumi. Oni imaju uređene prostore, ali žive u nesređenim međuljudskim odno-

sima. Imaju čime nahraniti svoja tijela, ali su emotivno i duhovno izgladnjeli.

Međugorje je mnogima od njih postalo dom. Jednom manjem broju to je slučaj u elementarnoj prostornoj razini. Preselili su se u Međugorje, izgradili kuću, našli neki posao i ostali živjeti u Međugorju. Tu su otkrili svoj dom. U Gospinoj blizini su našli mjesto gdje pustiti korijenje. Puno veći broj je onih koji se nisu nastanili u Međugorju, ali su u njemu pronašli hranu za svoje emocije, duh i svoje odnose.

Dom je tamo gdje smo prihvaćeni, zaštićeni i gdje naše potrebe dobivaju dobar odgovor. Međugorje je postalo takvo mjesto. U Međugorju je moguće otkriti potrebe svoga duha i naći dobar odgovor na njih. Ljudi koji su pod pritiskom ideja i načina života koji im život samo otežavaju, u Međugorju otkrivaju kako ih se osloboditi. Uče kako izaći iz odnosa navezanosti, kako se osloboditi prisilnih ideja, kako pronaći dobru ravnotežu životnih potreba i društvenih pritisaka i prisila.

Ljudi koji su izranjeni i koji nisu naučili živjeti s uravnoteženim emocijama u Međugorju uče kako iscijeliti svoje emotivne rane moleći snagu oprostjenja, kušajući blagotvorno djelovanje prihvaćanja u zajednici vjernika i posebice u sakramentu ispovijedi. Tamo gdje nisu mogli prihvatiti sebe doživljavaju da ih Bog ne osuđuje i da ih voli.

Ljudi koji su zbog najrazličitijih razloga upali u neuravnoteženi i loš način s osnovnim potrebama hrane i pića u Međugorju uče kako jesti da im hrana bude hrana, a ne surogat za emotivne praznine i kako piti da u piću kušaju Božju mudrost i dobrotu zemlje, a da pićem ne bježe od svoga stvarnoga života i njegovih poteškoća. Kada je najveći dio vjernika u Katoličkoj crkvi zaboravio na pedagošku stranu posta i pokore, Gospa u Međugorju je sasvim jednostavnim riječima i blagim pozivima otvarala mnogima vrata za post i pokoru i tako ih učila onom što jedna dobra obitelj čini svojoj djeci. Međugorje nije, naravno, samo mjesto posta i pokore. Tamo je moguće i dobro jesti i dobro piti. Ali, Međugorje je zasigurno mjesto na kojem postaje jasno kako nitko ne zna što znači svečani stol ukoliko prije toga nije naučio što znači biti gospodar svojih strasti.

Međugorje se mnogima izdaleka čini nestvarnim mjestom. No, ono je mjesto novog početka ljudima koje suvremeno društvo više ne opaža. Društvo ih ostavlja gladne i u duhu i na emotivnoj razini i ne brine za njih. Najprije im otruje duh, izrani ih

...svijet ima nepregledni arsenal zavodjenja kojim jedne odvlači od Boga, a druge uvlači u ovisnosti, jedne nuka na korake kojima ranjavaju sebe, a druge na korake kojima iskorištavaju druge. U Međugorju ne vlada moto skrbi za samoga sebe. Međugorje je mjesto na kojem ljudi mogu iskusiti kako se Bog skrbi za njih.

emotivno, a potom ih napusti. U Međugorju nitko nije ni suvišan ni nepotreban. Tamo je svatko prihvaćen. No, nitko nije samo prihvaćen onakvim kakav jest i pušten da se sam skrbi za sebe, kako to čini suvremeni svijet. Tamo svatko može dobiti odgovore na svoja pitanja. Ne mora sam iznalaziti rješenja za sebe. U Međugorju može doći kući i čuti što treba napraviti kako bi izišao iz svojih muka. Svijet nam sugerira kako je

svatko odgovoran za sebe i kako svatko treba skrbiti za samoga sebe. No, istovremeno svijet ima nepregledni arsenal zavodjenja kojim jedne odvlači od Boga, a druge uvlači u ovisnosti, jedne nuka na korake kojima ranjavaju sebe, a druge na korake kojima iskorištavaju druge. U Međugorju ne vlada moto skrbi za samoga sebe. Međugorje je mjesto na kojem ljudi mogu iskusiti kako se Bog skrbi za njih.

Sve ovo podsjeća na dobro ozračje jednog uređenog obiteljskog doma. Nije nam dano promatrati ozračje u kojem je Isus odrastao. Njega nije kućno ozračje učinilo Bogočovjekom. No, na njemu je bilo vidljivo što je potrebno svakom čovjeku kako bi mogao imati dobar, uravnotežen, osmišljen život. Nitko još nema nikakav vidljiv, svima dostupan dokaz da se Gospa 40 godina ukazuje u Međugorju. Ali, po onom što Međugorje znači ljudima koji su bez doma, bez zaštite, izranjeni, s poremećajima u duhu, emocijama i životnim stavovima, i više je nego vidljivo kako je ono postalo globalno mjesto za povratak kući svih Božjih izgubljenih i izranjenih sinova i kćeri. U nazaretskoj kući je odrastao Isus. Njegov skroviti život je bio priprema za njegov javni život. Ozračje u kojem je odrastao nastalo je iz poštivanja Božje blizine i poslušanja njegovoj riječi. U Međugorju jedna mala grupa sada već odraslih ljudi živi iz odnosa s Gospom koji je svima drugima skriven. Pa ipak, premda je Gospa skrivena, Međugorje je postalo mjesto u kojem mnogi mogu kušati ozračje Gospina doma.

KREŠIMIR
MILETIĆ

OVE GODINE OBILJEŽAVAMO 40 GODINA OD PRVOG GOSPI- NA UKAZANJA U MEĐUGORJU.

Kroz čitav ovaj period imali smo i još uvijek imamo do danas nezabljive privilegije Gospine prisutnosti. Već površan pogled na ovu činjenicu može jedino voditi zaključku da se radi o nečemu iznimno važnom. Osobito jer je od samog početka Gospa najavila kako će u Međugorju završiti ono što je započela u Fatimi. Što sam započela u Fatimi završit ću u Međugorju – sažetak je Gospine poruke od 25. kolovoza 1991. koju je javnosti prenijela vidjelica Marija Pavlović – Lunetti. A što je to započeto u Fatimi?

Hoćete li prikazati Bogu sva trpljenja koja vam želi poslati kao zadovoljstina za grijeha kojima je uvrijeđen i kao molitvu za obraćenje grješnika? – bilo je prvo pitanje koje je Gospa postavila vidjelici Luciji. Lucija je spremno odgovorila: Da, hoćemo! Gospa je pomacima ruku rasula prema njima jako svjetlo, koje im je prodrlo do najskrovitijih dijelova duša, pa su vidjeli sebe u Bogu, jasnije nego da su se promatrali u najboljem ogledalu. Nakon par trenutaka Gospa je nadodala: *Molite krunicu svaki dan kako biste izmolili mir svijetu i svršetak rata.* U svim ukazanjima Gospa je zahtijevala pokoru te da se molitvom, osobito krunice, izmoli mir u svijetu. Sržni događaj se zbio 13. srpnja kada je troje malih pastira imalo viđenje pakla koji im je pokazala Gospa, ali su dobili i upozorenje da će, ako se u svijetu ne prestane s vrijeđanjem Boga, doći do još strašnijeg rata za vrijeme pontifikata Pija XI. Predznak će biti noć obasjana svjetlošću (što se uistinu i zbio u noći s 25. na 26. siječnja 1938. godine, izvor: Bitno.net).

Taj put Gospa je govorila i o obraćenju Rusije, odnosno mogućnosti da ona svoje zablude proširi po svijetu. Također je upozorila na silne patnje koje čekaju Svetog Oca i

Foto: AFP/ANM

40 GODINA U GOSPINOJ ŠKOLI MOLITVE

ljude dobre volje. No naglasila je da će na koncu Rusija biti posvećena njezinu Prečistom Srcu i da će se obratiti. To je ukratko sadržaj prve dvije tajne. Taj dan je Gospa izgovorila i djecu naučila molitvu koja će se od tada moliti poslije svake desetice krunice („O moj Isuse, oprosti nam naše grijeh...“). Treća tajna će ostati nepoznata sve do 2000. godine kada ju je Sveta Stolica konačno objavila. Otkrivanje tajne očekivalo se desetljećima i mnogi su senzacionalistički tvrdili, poneki i vjerovali, da ta tajna sadrži viziju svršetka svijeta. Kada ju je Vatikan objavio, odmah je stiglo i objašnjenje od Josepha Ratzingera, tada prefekta Kongregacije za nauk vjere, da se tajna odnosi na događaje

SVAKA GODIŠNJICA UKAZANJA JE TAKOĐER I PRILIKA DA OBNOVIMO NADU. JER ČINJENICA TOLIKE ŽIVE PRISUTNOSTI POMAŽE NAM RAZUMJETI DA JE BOG I TE KAKO ZAINTERESIRAN ZA NAS, NAŠE SPASENJE I SPASENJE CIJELOG SVIJETA.

koji su se već zbili (prije svega na teške progone kršćana u XX. stoljeću, ali i na atentat na papu Ivana Pavla II., izvor: Bitno.net).

Vjernik pred ovim događajima ne treba srljati u pretjeranu i neobuzdanu maštu ili znatiželju te pokušavati iščitavati što bi mogle biti, pored svih jasno izgovorenih poruka prenesenih preko vidjelica, nekakve skrivene poruke ili još neobjavljene tajne. Imamo već objavljeno toliko toga da je pitanje treba li nam uopće objaviti više od do sada izrečenog. Ključna je ta perspektiva na koju Gospa uporno usmjerava, perspektiva stvarne mogućnosti utjecaja na buduća nepovoljna događanja putem žrtve, pokore i molitve kojima se i ratovi mogu zaustavljati. Također, činjenica da grijesi koji se čine po svemu svijetu nanose uvrjede Bogu te da je za njih potrebno prikazivati pokoru, jer su uzročno-posljedično povezani s nevoljama kroz koje ima proći čovječanstvo.

U životu prosječnog katolika nedostaju ove dimenzije. Osobito svijest da grijesi koji se čine u današnjem svijetu od nas traže pokoru i jako puno molitve. Pred ovom činjenicom na koju ukazuje Gospa trebamo zastati jer je izrazito važna i potvrđuje da niti jedan jedini grijeh nije tek osobna stvar pojedinca, već se posljedice izljevaju na cijeli svijet. Ovo ponovno naglašava važnost sakramenta pokore i pomirenja, po kojemu je Međugorje jedno od najpoznatijih mjesta na svijetu. Molitvu se uobičajeno doživljava kao nekakav ritual prije jela ili u nekoj posebnoj prigodi, kada osjećamo privatnu teškoću ili izazov pred kojim osjećamo da nam je potrebna Božja pomoć. No, Gospa ovdje jasno naglašava i doslovno podcrtava našu odgovornost za nepovoljne ishode u svijetu, ukoliko ne prikazujemo pokoru i žrtvu kao zadovoljstinu.

Ova nas perspektiva izvlači iz privatne sfere vjere, nečega što mnogi vide kao nešto isključivo osobno i što se tiče samo mene. Ne, ovdje Gospa naglašava važnost zagovorničke molitve, poput Abrahamove gdje moli za poštedu Sodome i Gomore. Jesmo li toga svjesni? Jesmo li svjesni koliko je potrebna takva molitva? Očito postoji problem u našoj sposobnosti percepcije, pa ako hoćete i u samoj

sposobnosti empatije, ukoliko nas je toliko teško pokrenuti. Već sama činjenica da je potreban toliko dugačak period ukazanja i poticanja ukazuje da mi zaista imamo problem po tom pitanju i da je potrebno dobro zaorati njižu naših tvrdih srca.

Što možemo očekivati od četrdesete godišnjice? Neki će očekivati nešto posebno, možda čak i otkrivanje neke od tajni ili pojavu nekog velikog znaka. Ja se osobno osjećam pred svim ovim stvarnostima poput učenika ponavljača, koji tek treba sustići već izrečeno gradivo i pokušati izvršiti one najosnovnije upute. Jedna od tih uputa je i svakodnevna molitva krunice koju još uvijek pokušavamo ustaliti u našoj obitelji. Ono što nas raduje da je u našoj obitelji danas prisutna svakodnevna molitva u kojoj sudjeluje cijela obitelj. Put do toga je bio težak, ponajprije radi nas roditelja koji smo prvi trebali donijeti čvrstu odluku i odbaciti sve protivštine koje se redovito pojave kad god želimo zajedno moliti. Zanimljivo je da tih protivština nema ako odlučimo gledati TV.

Svaka godišnjica ukazanja je također i prilika da obnovimo nadu. Jer činjenica tolike žive prisutnosti pomaže nam razumjeti da je Bog i te kako zainteresiran za nas, naše spasenje i spasenje cijelog svijeta. Zato osjećam iskrenu radost i uoči ove godišnjice, jer unatoč brojnim izazovima s kojima smo suočeni kao generacija, urušavanju temeljnih vrijednosti u današnjem svijetu, različitim oblicima progona i nevolja s kojima su suočeni oni koji javno svjedoče vjeru – vidimo da postoji plan koji vodi prema konačnoj pobjedi. Gospa zasigurno nije na gubitničkoj strani i oni koji poslušaju njezine upute zasigurno će na kraju izaći kao pobjednici.

Zato, pokušajmo odvojiti neko vrijeme i napraviti ispit savjesti. Gdje sam ja u odnosu prema tim porukama? Razumijem li važnost moje zagovorne molitve, molitve krunice, posta i pokore? Razumijem li vrijednost i važnost mog osobnog posvećenja i obraćenja? Obnovimo ove dobre odluke i sudjelujmo u konkretnim činima vjere ne kao znatiželjni promatrači, već kao istinski nasljedovatelji Kristovi! Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice Mira!

ZAŠTO JE ISPOVIJED U MEĐUGORJU DRUGAČIJA?

U Međugorju redovito dobivamo izvješće koliko se ljudi pričestilo. Ali nikada nisam čuo izvješće koliko se ljudi ispovjedilo. Kad bismo poredali sve te ljude koji su se ispovjedili kroz proteklih 40 godina, vjerujem da bismo dobili kolonu koja doseže do Svete Zemlje, do stijene na obali Genezaretskog jezera gdje je Isus pitao Petra: „Petre, ljubiš li me?“ Tri ista pitanja ljubavi nakon tri teška Petrova grijeha. To Kristovo pitanje čuje se na poseban način u međugorskim ispovjedaonicama. Pitanje ljubavi, a ne pitanje osude.

FRA STANKO MABIĆ

Međugorje je po tome kroz proteklih 40 godina posebno prepoznato u čitavom svijetu. Doživljavamo da je ispovijed u Međugorju posebna i drugačija. Zašto?

Kad se ispovijedamo kod grješnog svećenika koji živi u teškoj grijehu, Bog nam jednako oprašta grijeha kao da smo se ispovjedili kod najsvetijeg svećenika. Ne odrješuje nam grijeha svećenik nego Bog po svećeniku bez obzira kako ovaj grešan bio. Kad se ispovjedimo u grobljanskoj kapelici u Crnim Lokvama, Bog nam jednako oprašta grijeha kao da smo se ispovjedili u Lateranskoj bazilici (katedrali svijeta) u Međugorju ili Lurdu. Tu nema razlike. Po čemu je onda ispovijed u Međugorju drugačija nego na drugim mjestima?

Ispovijedam već 26 godina od Zagreba, Njemačke pa do Hercegovine.

Na početku ispovijedi ljudi uvijek kažu kad su se zadnji put ispovjedili, a da pri tome uopće ne navode mjesto gdje su se ispovjedili. Međutim, ako su se u Međugorju zadnji put ispovjedili, skoro bez iznimke naglase kako su se baš u Međugorju ispovjedili. Tada ne navode samo vrijeme nego i mjesto ispovijedi. Zbog čega? Zar ispovijed nije svugdje jednaka? Poznajem svećenike koji rade, žive, djeluju i ispovijedaju u Međugorju kao što poznajem puno svećenika koji nisu prisutni u Međugorju. Ništa oni u Međugorju nisu svetiji ili grješniji nego oni koji ne žive u Međugorju.

Dosta svećenika će kazati da ispovijeda u Međugorju drugačije nego na nekom drugom mjestu. Polazim od sebe. Jednako ne ispovijedam u Međugorju ili na Humcu gdje se trenutno po službi nalazim. Ne zato što sam ja odlučio drugačije u Međugorju

ispovijedati nego jednostavno zato što čovjek (penitent) od mene traži drugačiji pristup. Zbog čega?

Zar Bog i Gospa nisu prisutni svugdje? Isus je onoj Samarijanki na Jakovljevu zdencu rekao da će doći vrijeme kad se ljudi ne će klanjati Bogu samo na nekom određenom mjestu ili samo u nekom rukotvorenom hramu, nego će se klanjati u Duhu i Istini. Zašto onda tražiti neko posebno mjesto kao što je Međugorje ili neko drugo svetište? Možda nam pomogne u našem promišljanju razgovor dvojice pobožnih ljudi.

- Zašto se svakoga dana povlačiš u samoću, u šumu?
- Idem na molitvu.
- Ali Bog je posvuda, zar ne?
- Da, on je na svakom mjestu.
- Dakle, isti Bog na svakom mjestu?
- Naravno, isti Bog i na svakome mjestu.
- Zašto onda odlaziš u šumu moliti,

kad je isti Bog na svakom mjestu?

- Zato što u samoći i tišini šume ja nisam isti.

U Međugorju ljudi nisu isti i zato ni ispovijed nije ista. Međugorje je drugačije jer ga je Gospa izabrala i u njemu je na poseban način prisutna. Zato je u Međugorju sve drugačije pa i sama ispovijed. Tišina mjesta i molitve kao i mir koji vlada na brdima ukazanja i Križevca i u njihovim podnožjima učinili su nas drugačijim i za ispovijed.

Kad nosimo težinu boli na srcu i veliku krivnju jer smo promašili život i donijeli jako puno pogrešnih odluka u životu, psihologija nam tu može pomoći kao i lijekovi za smirenje, ali samo u ispovijedi možemo čuti najtješnju riječ: Ja te odrješujem od svih grijeha tvojih, od svih promašaja tvojih, od svih krivnja tvojih... u Međugorju se ova riječ odrješnja čuje drugačije i drugačije dodiruje srce.

Međugorje je drugačije jer dodiruje naše srce. Marjanska pobožnost jest pobožnost srca. A srce je sinonim za ljubav. U ispovijedi je upravo najbitnija ljubav. Mnogi misli da je u ispovijedi dovoljno kazati svoje grijeha i pokajati se za njih i to je dovoljno. To je isto učinio Juda. Kazao je svoj veliki grijeh pred svećenicima i duboko se kajao za svoj grijeh, ali to nije bilo dovoljno. Ispovijed nije informiranje Isusa o našim grijesima. Isus zna svaki tvoj grijeh i prije nego mu ga kažeš i zna dubinu i razlog svakoga našega grijeha. Zato Isusa nije potrebno informirati. On zna. Izgovaramo svoje grijeha pred Isusom da bismo mi bili svjesni što smo počinili i da kažemo da nas je stid i da nam je žao zbog toga i tražimo od Isusa oprostnje. Kad se pokajemo za svoje grijeha i samo ostanemo na tome, onda kajanje zna odvesti čovjeka u očaj i malodušje. Nije dovoljno samo kazati grijeha i za njih se pokajati. Isus nam je tako lijepo objasnio u prispodobici o Milosrdnom ocu na koji način on oprašta grijeh. Otac uopće i ne čeka da sin kaže do kraja riječi pokajanja. Stječe se dojam da ga otac i ne sluša. Nego odmah mu oblači novu haljinu, stavlja prsten i sandale i uvodi ga u kuću. Ponovno ga je posinio. Ni jednom mu riječi nije rekao, prigovorio što si to učinio? Kako si me samo osramotio? Kako si samo tako rastrošan i nemoćan bio? U svakom tom prigovoru bio bi u pravu i sve bi to bila istina,

ali otac nije tako učinio. Otac nudi samo ljubav i raduje se više od sina što se sin vratio, prihvatio njegovu ljubav i ponovno ušao u očinsku kuću i tako svojim povratkom odgovorio na očinsku ljubav.

Nakon što je Petar tri puta zatajio Isusa, Isus ne dolazi Petru i ne pita ga kaje li se za grijeh? Ne pita Petra jel' mu žao što je počinio teški grijeh? Ne traži od njega obećanje da to više ne će činiti. Isus od svega toga ništa ne spominje nego jednostavno tri puta pita: „Petre ljubiš li me?“ Mogu lijevati gorke suze zbog svojih grijeha i reći Bogu da duboko žalim i molim oprostnje za njih, ali tek izričajem svoje ljubavi provodim korjenito nov život s korjenito novim stavovima koje kajanje uključuje. Suze Marije Magdalene doživljavamo kao suze boli pokajanja i žalosti. Međutim, Isus izričito veli da su njezine suze i sve što je učinila izričaj njezine ljubavi. Oprošteni su joj mnogi grijesi jer je mnogo ljubila. Nakon što je Petar Isusa zanijskao, Isus je od njega zahtijevao izričaj ljubavi: „Simune Sine Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ Poslije toga slijedi najbolji obrazac za kajanje: „Gospodine, ti sve znaš. Ti znaš da te ljubim.“ Tek kad to kažemo, događa se potpuna i cjelovita ispovijed: Gospodine, ti sve znaš. Ti znaš da te ljubim.

Kad god Bog prilazi čovjeku, to čini u ljubavi. To je posebno prisutno u ispovijedi. U tom susretu Bog nas ne pita najprije za naše grijeha, nego nam najprije iskazuje ljubav, želi da ga nazovemo Ocem. U prispodobici o izgubljenju ovci čitamo da pastir, kad nađe svoju izgubljenju ovcu, ne tuče je niti kažnjava. Ne prigovara joj niti joj spočitava zašto je zalutala. Sav radostan uzima je na svoja ramena i poziva susjede na veliko slavlje jer je našao svoju zalutalu ovčicu.

Kad molimo Očenaš, molitvu koju nas je Isus naučio moliti, onda u tom molitvi tek na kraju molimo da nam Bog oprost i otpusti naše grijeha. Za Isusa je puno važniji onaj prvi dio Očenaša u kojem Bog traži da ga nazivamo i prihvatimo kao Oca, da slavimo njegovo Ime, da čeznemo za njegovim Kraljevstvom, da živimo po njegovoj volji. Zato najveći grijeh nije sam čin grijeha, nego ne prihvaćanje očinske ljubavi, odlazak iz kuće očinske, kuće u kojoj smo ljubljani. Zato Isus naglašava prvi dio Očenaša u kojem traži od nas da se vratimo

Prvoj Ljubavi poput izgubljenog sina. Njemu oprostiti naše grijeha najmanji je problem.

Da bi nas primio u svoju kuću, Otac ne traži od nas neke darove ili neke naše grijeha i riječi kajanja. On traži nas. On traži mene i čitavo moje srce bez obzira koji grijesi bili u mom srcu. Najveća zapreka njegovoj ljubavi jest onda kad mu ne vjerujem da me bezuvjetno ljubi. To je veći grijeh od samog počinjenog grijeha. „Ništa toliko ne vrijeđa dobroga Boga kao zdvajati u njegovo milosrđe. Počinio sam toliko grijeha, Bog mi ne može oprostiti. To je velika hula. Neizmjerne je njegovo milosrđe (sv. Ivan Vianney).

Čitamo kod proroka Danijela: „U tebe je, Gospodine, pravednost, a u nas stid na obrazu!“ Tumačeći ovaj odlomak papa Franjo kaže kako ispovijed ne znači samo nabrojiti svoje grijeha i pri tome misliti kako nam je oprošteno. Potrebno je puno više od toga a „to je ispovijed naše bijede, i to iz srca, to jest da taj popis zlih stvari koji smo napravili siđe u srce“. Kad nam taj popis siđe u srce, tada dolazi osjećaj stida. „Sa stidom molimo Gospodina da nam oprost...“

To dira Boga u srce koji odgovara milosrđem.“

Došla je svetom Franji Saleškome na ispovijed ugledna dama koja je držala do svoga izgleda i do svoje neporočnosti i vjere. Međutim, nosila je u sebi teški grijeh i prekrivala ga, ali taj je grijeh u njoj stvarao sve veći nemir i ranu. Budući da je poznavala sv.

Franju dugi niz godina i gajila svoju neporočnu sliku pred njim, nakon ispovijedi stidljivo reče: „Stid me je i znam što ćete Vi o meni sada misliti!“ „Mislim da ste sada sveti“, odgovorio joj je Franjo.

„Oprostite, ali, Vi mi se rugate, ta znate kakva sam bila, čuli ste u ispovijedi“.

„Ne, ne rugam se“, odvrati Franjo, „nego govorim ozbiljno: Vi ste sveti kad ste imali toliko odvažnosti i milosti da obavite tako lijepu i skrušenu ispovijed.“

Upravo u Međugorju mnogi ljudi su dobili odvažnost i milost kroz proteklih četrdeset godina da dođu na ispovijed. Mnogi se godinama pa i desetljećima nisu ispovjedili. Ovdje su jednostavno osjetili Očinsko srce po srcu majke Marije i spustili su se na koljena pred svećenikom. Zato je ovdje ispovijed drugačija jer se događa po Marijinu srcu.

U MEĐUGORJU LJUDI NISU ISTI I ZATO NI ISPOVIJED NIJE ISTA. MEĐUGORJE JE DRUGAČIJE JER GA JE GOSPA IZABRALA I U NJEMU JE NA POSEBAN NAČIN PRISUTNA. ZATO JE U MEĐUGORJU SVE DRUGAČIJE PA I SAMA ISPOVIJED. TIŠINA MJESTA I MOLITVE KAO I MIR KOJI VLADA NA BRDIMA UKAZANJA I KRIŽEVCA I U NJIHOVIM PODNOŽJIMA UČINILI SU NAS DRUGAČIJIM I ZA ISPOVIJED.

Gamalielov poučak

IVICA ŠARAC

PROLJEĆE PRIJE ČETRDESET GODINA! U Washingtonu dvadesetpetogodišnji atentator John Hinckley iz pištolja pogada, ali ne uspijeva ubiti Ronalda Reagana, netom izabrana predsjednika Sjedinjenih Američkih Država. Mjesec i pol kasnije u Rimu dvadesettrogodišnji Mehmet Ali Agca također iz pištolja puca i pogada, ali ne uspijeva usmrtniti papu Ivana Pavla II., nedugo prije toga izabrana poglavara Katoličke Crkve. Neki drugi atentatori bili su nažalost uspješniji od Hinckleya i Agce te godine, pa su tako 1981. ubijeni u Kairu egipatski predsjednik Muhammad Anwar al-Sadat, a u Teheranu tek izabrani iranski predsjednici države i vlade, Mohammad Ali Rajai i Javad Bahonar, u atentatu koji je izveo Mesoud Kashmiri, operativac jedne marksističke stranke. Neki drugi novoizabrani državnici, uglavnom iz socijalističkih i komunističkih partija, sretnije su od ovih spomenutih zaposjeli svoje pozicije te 1981. godine: socijalist Francois Mitterrand postaje francuski predsjednik, Andreas Papandreu grčki, a general Wojciech Jaruzelski dolazi na čelo poljske komunističke vlade i ubrzo proglašava izvanredno stanje, odobrava uhićenje sindikalnih vođa i zabranjuje sindikalni pokret „Solidarnost“, čiji se lider, Lech Walesa, početkom godine u Rimu bio sastao s papom Ivanom Pavlom II. Vrlo je, dakle, živo i napeto

u Europi i svijetu te 1981., posebice u bloku komunističkih zemalja. Na pojačanu diktaturu u Poljskoj umnažaju se štrajkovi s jedne i represija s druge strane; poljski veleposlanik u SAD-u, Romuald Spasowski, traži politički azil. Na Kosovu, u tadašnjoj jugoslavenskoj socijalističkoj autonomnoj pokrajini, u proljeće izbijaju nemiri. U Pekingu je iste godine okončan proces protiv „bande četvorice“ za zločine tijekom Kulturne revolucije, u kojemu je na smrt osuđena i Mao-va udovica Jian Qing. Sovjetski vođa Leonid Brežnjev najavljuje protumjere zbog postavljanja američkih raketa srednjega dometa po Europi, s druge strane Sjedinjene Američke Države uvode ekonomske sankcije Sovjetskom Savezu. Signal je to za uzbunu! Na poziv njemačkoga književnika Stephana Hermlina sastaju se u Berlinu i raspravljaju intelektualci s istoka i zapada „o miru i pomirenju“. Negdje u to vrijeme Werner Herzog snima film „Fitzcarraldo“ o čovjeku koji pokušava realizirati plan da u Amazonskoj prašumi napravi operu. Dok se sve ovo događa po meridijanima i paralelama, u jednom

selu u jugoistočnoj Europi, na jedva zamjetnoj zemljopisnoj točki tadašnjega komunističkog svijeta, pojavljuje se vijest u ukazanju Blažene Djevice Marije, koja se vidiocima predstavlja kao Kraljica Mira. Lako se može zaključiti u kakvu bi odnosu mogli biti nabrojani svjetski događaji i njihovi akteri, ali kakve uopće veze s tim ima neobična vijest iz zabačena sela u nepoznatom kraju? Izglednija je bila Herzogova realizacija opere u Amazonskoj prašumi, nego ono što je uslijedilo nekoliko godina kasnije. Naime, nakon smanjenja napetosti između velesila, okončanja hladnoga rata i sve izglednijeg procesa mirnoga (ras)pada sovjetskog komunizma, u ovo selo, u kuću jedne od šestero vidjelaca koji tvrde da im se ukazuje Gospa, dolazi izravni telefonski poziv iz ureda američkoga predsjednika Reagana koji zahvaljuje za pismo koje je odatle bilo upućeno sovjetskom vođi Mihailu Gorbačovu. Ne ulazeći u sadržaj razgovora, za fascinaciju je više nego dovoljna činjenica

„posredovanja“ (iz) sela Bijakovića u dijalogu Washingtona i Moskve, između dvojice tada glavnih svjetskih lidera.

Fenomen ukazanja Blažene Djevice Marije u selu Bijakovići, u župi Međugorje, već četrdeset godina zao kuplja pozornost javnosti; ne prestaje intrigirati, privlačiti, oduševljavati, zbunjivati, polarizirati. S jedne strane Međugorje je nedvojbeno postalo središnje mjesto molitve, duhovne obnove, obraćenja i u tom pogledu trajanje mu nimalo ne šteti, štoviše duhovno neprestano privlači i osvježava, premda ne nudi i ne traži ništa novo, izuzev (modernomu čovjeku nepopularnih) poziva na molitvu,

zašto su dosadašnja osporavanja polučila tako slabe rezultate? Po mom sudu moguće ih je (kritike i osporavanja) razvrstati u četiri kategorije. Podsjetimo da je prva kritika dolazila iz centara političke i medijske moći ondašnjega jugoslavensko-komunističkoga režima. Ne samo da se nisu birale riječi u nastojanjima negiranja autentičnosti fenomena i diskreditiranja njegovih protagonista, nego su se i katoličke svetinje, čak i samo Gospino ime, krajnje neprimjereno i blasfemično razvlačile po medijima („ustaška Gospa“, „koljačka Gospa“ i sl.). Čitav fenomen je prema političkim i medijskim interpretatorima događaja u Međugorju bio osmišljen

dina u Međugorju, pa se postavlja pitanje kako, kojom tehnikom i po kakvim mehanizmima „manipulacija“ funkcionira tako dugo bez njih? Treća kritika promatra Međugorje isključivo kroz prizmu financijske i materijalne koristi: dolazak hodočasnika povezuje se s lukrativnim razlozima. No, i tu imamo jednu krupnu nelogičnost. Ako uzmemo u obzir činjenicu da tijekom ratnih godina i kroz jedno duže vrijeme poratne nesigurnosti inozemnih hodočasnika u Međugorju gotovo da i nije bilo, zašto se onda u tom ne baš kratkom razdoblju međugorski fenomen, budući da od njega više godina nije bilo nikakve koristi, nije razotkrio kao „prijevera“? Četvrta vrsta kritike koju koriste osporavatelji autentičnosti međugorskih ukazanja u bitnome je povezana s prethodnom, ali je prvenstveno usmjerena na navodno neprimjereno ponašanje i nedoličan život glavnih protagonista (vidjelaca). Problem je, čini mi se, u tomu što se rijetko ozbiljnije pozabavio tim pitanjem i dublje pokušao istražiti stvarno stanje (pa i imovinsko) ili barem čuti i drugu, njihovu, stranu. Oni se, koliko mi je poznato, nikada nisu obratili javnosti i tematizirali privatne živote, niti su reagirali na takve, pa i neke posve sulude konstrukcije o njima i njihovim obiteljima. Na ovu temu sve više raste broj onih koji zbog nekog subjektivnog uvjerenja smatraju opravdanim komentirati na „neviđeno“, prozivati, javno žigosati, a da osobno nikada nisu kročili u Međugorje, kamoli pokušali čuti argumente samih vidjelaca. Njih se hvata i „lovi“ u svakakvim, nekada manje bitnim, pa i trivijalnim „lažima i proturječjima“, a da nikome nije palo na pamet barem prethodno provjeriti podatke u razgovoru s njima. Još više zaprepašuje činjenica da neki članovi onih prvih Dijecezanskih komisija nikada nisu razgovarali s protagonistima fenomena o kojemu su trebali donijeti (i jesu!) stručno mišljenje. Takav propust, recimo, Međunarodna komisija za Međugorje pod vodstvom kardinala Camilla Ruinija nije mogla napraviti.

Svatko u Međugorju nešto „vidi“ i to upravo ono što želi vidjeti: komunisti ustaše i kleronacionaliste, (bivši) mjesni biskupi problematične i neposlušne franjevce iz „hercegovačkog slučaja“, drugi opet novac, nekretnine i pokretnine, treći prijeveru i lakrdiju, no čini se da je ipak najveći broj onih koji u Međugorju traže nešto sasvim drugo. Što u Međugorju vide ili traže oni što stoje u redovima pred ispovjedaonicama? I tako iz dana u dan, evo već četrdeset godina! Što je, zapravo, jedan dan, četrdeset ili tisuću godina „u očima Gospodnjim“!? (2 Pt 3,8) Ne znamo kada će i kakav će rasplet biti (i hoćemo li ga uopće doživjeti), pa nam i dalje jedino preostaje ravnati se prema onoj nadahnutoj Gamaliellovoj: „Ako je taj naum ili to djelo od ljudi, propast će; ako li je pak od Boga, nećete ga moći uništiti.“ (Dj 5,38-39) Nije, međutim, nevažan ni dovršetak Gamalielove misli: „Da se i s Bogom u ratu ne nadete.“ (Dj 5,39).

Svatko u Međugorju nešto „vidi“ i to upravo ono što želi vidjeti: komunisti ustaše i kleronacionaliste, (bivši) mjesni biskupi problematične i neposlušne franjevce iz „hercegovačkog slučaja“, drugi opet novac, nekretnine i pokretnine, treći prijeveru i lakrdiju, no čini se da je ipak najveći broj onih koji u Međugorju traže nešto sasvim drugo. Što u Međugorju vide ili traže oni što stoje u redovima pred ispovjedaonicama? I tako iz dana u dan, evo već četrdeset godina!

post i pokoru. S druge strane ne prestaju kritike, osporavanja, ismijavanja, izrugivanja s Međugorjem, s vidiocima i s onim što oni tvrde da vide, čuju i prenose kao poruke. S obzirom na količinu do sada objavljenih negativnih sadržaja o Međugorju, ali i na institucionalnu i medijsku moć onih koji ih plasiraju, postavlja se pitanje stvarne učinkovitosti njihove kritike i uspješnosti osporavanja međugorskog fenomena. Drugim riječima, nije li vrijeme da se, umjesto pitanja zašto međugorski fenomen traje toliko dugo, zapitamo kako to da unatoč svemu još uvijek traje, odnosno zar se u međuvremenu, sudeći po uvjerenjima i uvjeravanjima osporavatelja da su ga potpuno raskrinkali, odavno nije trebao ugasiti?

Za promjenu bi možda dobro bilo okrenuti fokus prema onim najvažnijim argumentima u kritici međugorskog fenomena i zapitati se

isključivo zbog toga da posluži u rušenju „samoupravnog socijalizma“ i jugoslavenske države. Kako već trideset godina nema ni Jugoslavije ni „samoupravnog socijalizma“, onda je međugorski fenomen kao „kleronacionalistički plan“, budući da je ispunio svoju svrhu, odavno trebao prestati biti temom – a nije. Ova se prva kritika sama razotkrila kao besmislica i danas je više nitko ni ne spominje.

Sljedeća kritička argumentacija dolazi iz crkvenih krugova i svodi se na opetovana uvjeravanja da je posrijedi manipulacija djecom u režiji dvojice franjevaca-karizmatika. Činjenično je dokazivo da u samom početku, kada su djeca rekla da su vidjela Gospu, niti jedan od njih dvojice nije poznavao vidiocce, pa je nejasno otkud onda onaj prvi impuls, početni poticaj, za jednu takvu tvrdnju (da vide Gospu)!? Uostalom, nijednoga od njih nema već više od dvadeset go-

Foto: Arhiv ICMM

MOJ PRVI SUSRET S MEĐUGORJEM

MEĐUGORJE JE MOJ DUHOVNI DOM. Još od malena sve me usmjeravalo prema njemu. S praga rodne kuće često sam upirao pogled prema međugorskoj kotlini zagrljenoj brdima, usred koje se uzdizala župna crkva s dva zvonika, čiji zvuk zvona je za jake južine dopirao i do nas.

O Međugorju mi je rado pripovijedala baka Mila, rođena u tom mjestu, opisujući ga tako biranim riječima i uvijek s osmijehom da sam ga u dječjoj mašti zamišljao kao bajkovito, s nestrpljenjem iščekujući dan kad ću ga posjetiti.

I došao je. Bilo je to dvije-tri godine prije Gospinih ukazanja, sredinom rujna, na blagdan Uzvišenja sv. Križa na Križevcu koji se po običaju na tom mjestu slavi u prvu nedjelju nakon Male Gospe. S majkom Bernardicom hodočastio sam na to brdo koje je dobilo naziv po zavjetnom križu koji su župljani župe Međugorje izgradili u spomen na 1900 godina od Isusove smrti na križu. Na uzvišici, odakle puca pogled na sve četiri strane, slavila se sveta misa na kojoj je bilo mnoštvo župljana i hodočasnika iz okolnih župa.

Za mene, dječaka od desetak godina, sve što se događalo toga dana doprinosilo je posebnom doživljaju: hodnja pešice od rodne kuće do Međugorja, uspon na Križevac, sveta misa podno križa, župljani u narodnim nošnjama, zvukovi pjesme koja je dopirala nadaleko te oćaravajući pogled koji se otvarao na sve strane – sve se to upečatilo u moje sjećanje.

GOSPINA UKAZANJA U BIJAKOVIĆIMA

Selo Bijakovići, jedno od pet sela župe sv. Jakova apostola Međugorje, smješteno je dijelom ispod brda Crnice, a dijelom među plodnim oranicama tipično hercegovačkog polja. Od 1892. godine Bijakovići su dio novoosnovane župe posvećene sv. Jakovu apostolu sa sjedištem u Međugorju. Župljani su iz vjere gradili svoju prvu župnu crkvu 1897. godine, križ na Križevcu 1934. te novu župnu crkvu, započetu 1935. a dovršenu 1969. godine.

Uz teški rad vjera je oduvijek bila najvažniji temelj na kojem su ljudi Bijakovića i cijele župe gradili svoj život. Dan im je bio isprepleten molitvom i radom. Priprosti ljudi ovog kraja uspjeli su sačuvati vjeru tijekom stoljeća tuđinske

FRA MARINKO
ŠAKOTA

UVIJEK SAM IŠAO RADO, VRLO RADO U MEĐUGORJE. TI ODLASCI I SUDJELOVANJE U SV. MISI I MOLITVI DJELOVALI SU NA MENE TAKO SNAŽNO DA SAM ZAVOLIO SV. MISU, CRKVU I DUHOVNE SADRŽAJE. SVETA MISA I MOLITVA U MEĐUGORSKOJ CRKVI BILI SU ZA MENE POSEBNI, NEKAKO DRUKČIJI NEGO NA DRUGIM MJESTIMA, PA ČAK DRUKČIJI NEGO I U MOJOJ RODNOJ ŽUPI. KAD KAŽEM DRUKČIJI, ONDA MISLIM NA MOLITVENI UGOĐAJ U MEĐUGORSKOJ CRKVI, NA POSEBNU TOPLINU, MILINU I RADOST KOJE SU DIRALE SRCE.

vladavine na ovim prostorima. Ne bi to mogli da im vjera nije bila čvrsta i ugrađena u njihova bića kao što su stabla hrasta srasla s tvrdim hercegovačkim kamenom.

Svanula je srijeda, 24. lipnja 1981. godine. Bio je blagdan sv. Ivana Krstitelja. Iako nije zapovjedna svetkovina, ljudi tog kraja su je poštivali kao zapovjednu, što je značilo da se taj dan u polju nije radilo i da je svatko tko nije bolestan ili spriječen nekom neodgodivom obvezom išao u prijedodnevni satima na misu u župnu crkvu u Međugorje. Poslijepodne se tražio hlad zbog inače vrućih hercegovačkih ljeta, odmaralo se i pripremalo za dane mukotrpnog rada u vinogradima i duhaništima. Za djecu i mlade, međutim, to nepisano pravilo nije vrijedilo, jer, iako vruće, dok su stariji odmarali, mlađi su koristili za igru.

Sve do u predvečerje tog dana ništa nije predskazivalo da bi uobičajenost i mirnoću života u selu mogao narušiti neki izvanredan događaj. No taj dan bit će toliko poseban da će kasnije generacije govoriti o vremenu prije i poslije nje. Događit će se prekretnica u životu ne samo pojedinaca i obitelji sela Bijakovići nego čitave župe Međugorje i šire.

„Gospa se ukazala! Na brdu iznad sela! Vidjela je naša djeca!“ kao munja je sijevnulo i u trenu se pronijelo među zapanjenim mještanima Podbrda, dijela sela Bijakovići. Bilo je to u predvečerje spomenutog dana kada su dvije djevojke Ivanka Ivanković i Mirjana Dragičević šetajući i razgovarajući u jednom trenutku na brdu iznad sela ugledale ženu s djetetom u naručju. Ivanka je povikala: „Vidi Gospa!“ Prepale su se i pobjegle.

Još četvero mladih svjedoči da je tog dana vidjelo Gospu: Milka Pavlović, Vicka Ivanković, Ivan Dragičević i Ivan Ivanković. Nakon što su je vidjeli, svi su od straha pobjegli kućama. Koliko je u njima strah bio jak, svjedoči jedan od njih, Ivan Dragičević, koji ni članovima svoje obitelji ništa nije rekao o tom događaju nego se sakrio i zaključao u sobu.

Sutradan, 25. lipnja, djeca su osjetila poticaj da se upute prema mjestu gdje su Gospu vidjela prethodnog dana. Kad su je ugledali, potrčali su uz brdo prema njoj. Otprilike dvjestotinjak metara iznad kuća susreli su se s Gospom, ali

ne više svi oni koji su je vidjeli prethodnog dana. Iz nekih razloga kod kuće su ostali Milka Pavlović i Ivan Ivanković, a Ivanki Ivanković, Mirjani Dragičević, Vicki Ivanković i Ivanu Dragičeviću pridružili su se Marija Pavlović i Jakov Čolo. Od tog dana njih šestero vide Gospu i njih nazivamo vidiocima.

Mještani su ostali zatečeni. No, ta nevjerica je trajala vrlo kratko, jer snažno svjedočanstvo djece koja su tvrdila da su vidjela Gospu razoružalo je svaku pomisao da bi se moglo raditi o prijeveri. Prirodni osjećaj za istinu, ali i vjera da je Bogu sve moguće, otvarali su srca ljudi Bijakovića, čitave župe Međugorje, a uskoro i okolnih krajeva, da prihvate Božji zahvat preko Djevice Marije.

Pitam se kako to da su mještani Podbrda, cijele župe Međugorje i okolnih župa jako brzo povjerovali u Gospina ukazanja. Ovo pitanje mi se javilo, jer su ljudi ovih krajeva više sumnjičavi nego lakovjermi prema novostima. Tu opreznost baštine iz stoljetnog iskustva kroz koje su prolazili njihovi djedovi i očevi pod jarmom tuđinskih vlasti kako bi preživjeli. Istina, autentičnost i uvjerljivost djece-vidioca snažno su djelovali na njih, ali još nešto je bilo od ključne važnosti: milost Gospine nazočnosti! Poput kiše koja natapa i mekša tvrdu hercegovačku zemlju tako je Gospina nazočnost djelovala na ljude. Njezino nježno i

toplo majčinsko biće mekšalo je srca, otklanjalo sumnje i omogućavalo vjeri ljudi da je srcem prihvati. Gospa nije ostala nezahvalna za to. U jednoj od poruka kaže: „Danas vam zahvaljujem za vašu prisutnost na ovom mjestu, gdje vam dajem posebne milosti.“ (25. 3. 1987.)

Nakon prvog susreta s Gospom šestero vidjelaca još samo nekoliko dana imalo je ukazanja na brdu iznad sela odnosno na raznim mjestima u Podbrdu, a razlog je bio što su tadašnje komunističke vlasti ubrzo počele represivno djelovati prema vidiocima i narodu pokušavajući spriječiti okupljanja velikog mnoštva pokrenuta Gospinim dolaskom.

Nedugo nakon početka ukazanja vidioci i narod okupljaju se u večernjim satima u župnoj crkvi u Međugorju, gdje se pod vodstvom župnika fra Jozze Zovke molila krunica i slavila sveta misa. Ni represije komunističkih vlasti ni zatvaranje župnika fra Jozze 17. kolovoza 1981. niti išta drugo nije moglo zaustaviti narod da svakodnevno, u velikom broju, hodočasti u Međugorje, da moli i da se ispovijeda.

MOJI PRVI ODLASCI NA PODBRDO

Za Gospina ukazanja čuo sam u petak 26. lipnja 1981. godine. Odmah sutradan išao sam s nekoliko svojih kolega u Bijakoviće, a potom smo se hodeći za narodom popeli na Podbrdo. Budući da sam zbog dobi bio omanji – imao sam 13 godina – provukao sam se kroz mnoštvo i došao u neposrednu blizinu vidjelaca promatrajući ih za vrijeme ukazanja. Unatoč velikoj gužvi i želji ljudi da dođu što bliže do vidjelaca prizori u tih nekoliko minuta, a posebno lica vidjelaca zatečena od susreta s nebeskom Majkom, na mene su ostavili neizbrisiv trag.

U Bijakoviće i Međugorje išao sam i sljedećih dana, a početkom srpnja s nekoliko svojih školskih kolega otputovao sam iz Hercegovine. U tih mjesec dana provedenih u kampovima na padinama Fruške gore nisam imao nikakva kontakta sa svojom obitelji niti s kim drugim iz rodnog kraja, nestrpljivo iščekujući dan povratka da saznam odgovor na pitanja koja su u meni živjela kroz to vrijeme:

„Je li istina da se Gospa zaista ukazala? Što se dogodilo nakon što sam otišao odavde? Jesu li ukazanja prestala ili još traju?“ Čini mi se da sam već prvih dana u dubini duše vjerovao da jest istina, ali priznajem da su i sumnje bile prisutne pa se jedno i drugo u meni izmjenjivalo. Nakon što sam se vratio kući jako sam se obradovao kad sam čuo da se Gospa i dalje ukazuje. Jedva sam čekao kad ću otići u Međugorje. Još tog istog dana sudjelovao sam na misi u međugorskoj župnoj crkvi koja je odmah od početka bila pretijesna da primi sve koji su dolazili.

Od tada sam skoro svakodnevno odlazio u to mjesto koje je privlačilo sve veće mnoštvo. U ljetnim danima većinom je to bilo pješice, a u zimskim i kišovitim zajedno s roditeljima automobilom. Ne samo da mi to nije bilo teško nego sam te odlaske jako volio pa sam se ubrzo sprijateljio i s vršnjacima iz Međugorja i Bijakovića koji su također svakodnevno dolazili na svetu misu. Uvijek sam išao rado, vrlo rado u Međugorje. Ti odlasci i sudjelovanje u sv. misi i molitvi djelovali su na mene tako snažno da sam zavolio sv. misu, Crkvu i duhovne sadržaje. Sveta misa i molitva u međugorskoj crkvi bili su za mene posebni, nekako drukčiji nego na drugim mjestima, pa čak drukčiji nego i u mojoj rodnoj župi. Kad kažem *drukčiji*, onda mislim na molitveni ugođaj u međugorskoj crkvi, na posebnu toplinu, milinu i radost koje su dirale srce.

Foto: Arhiv ICMM

Prvih sedam dana UKAZANJA

DARKO PAVIČIĆ

Te srijede, 24. lipnja 1981., bio je blagdan sv. Ivana Krstitelja i u Međugorju se, kao i u ostalom dijelu Hercegovine, nije radilo na svetkovinu, pa su i ljudi i djeca bili slobodni od svakodnevnih obveza i rada u polju oko vinograda i duhana. Toga se jutro i Mirjana Dragičević probudila radosna, jer se nije išlo u polje brati duhan. Ona je u Međugorje došla iz Sarajeva, na ljetne praznike, ujaku i ujni. Silno je voljela te ljetne mjesece i s uzbuđenjem je čekala svršetak školske godine kako bi cijelo ljeto provela u Međugorju.

Već dan prije dogovorila se sa susjedom i prijateljicom Ivanom kako će zajedno provesti dan u druženju. Ivankina kuća bila je tik do kuće Mirjanina ujaka i kada su se susrele, odlučile su se za šetnju izvan zaseoka kako bi razgovarale u miru.

– Ivanka i ja htjele smo biti same, da joj ispričam sve svoje novosti, ona meni svoje, jer sam malo prije toga došla iz Sarajeva. Šetale smo ispod brda, koje sada zovemo Brdo ukazanja – priča Mirjana, a zaustavile su se pred Vickinom kućom zeleći da i ona ide s njima, no rekli su im je da je Vicka zadrijemala i da će joj reći da su je tražile.

Šetajući se makadamskim putem, u sjeni Podbrda, razgovarale su o velikom nevremenu koje je tih dana pogodilo to područje. Bilo je toliko silovito da je grom udario u poštu i prekinuo sve telefonske i električne linije Međugorja s ostatkom svijeta. Razgovarale su i o događajima iz škole, novim prijateljstvima, najnovijoj modi i o ostalim tinejdžerskim temama. No njihov je razgovor bio u sjeni smrti Ivankine majke Jagode, koja je nakon iznenadne bolesti umrla prije manje od dva mjeseca. Bila je to, kako svjedoči Mirjana, sveta žena koja je prigrllila svoju alergiju. Ivanka je, kao što je to bio običaj u Hercegovini, na dan majčina sprovoda bila na pogrebu. Mirjana je u njihovu razgovoru osjećala tugu u Ivankinu glasu i bol koja se nazirala iz njezinih očiju, nadajući se kako će joj svjež zrak donijeti barem trenutačnu radost. I doista, razgovarajući s Ivankom, Mirjana je na njezinu licu počela primjećivati osmijeh.

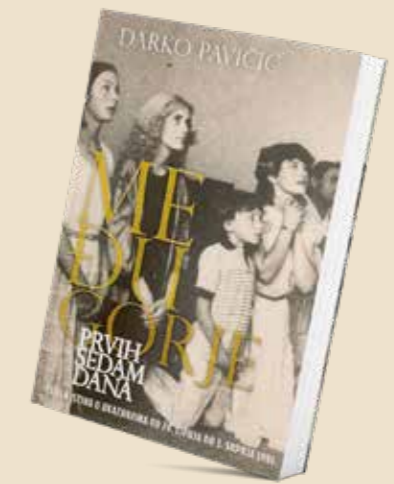
– U to vrijeme nije bilo kuća, bilo je sve pusto, i kad smo se umorile, sjele smo baš ispod brda. Ona je gledala u brdo, a ja sam bila okrenuta leđima brdu. U jednom momentu ona mi kaže: „Mislim da je ono Gospa na brdu“ – priča Mirjana. Bilo je to između 17 i 18 sati. Ivanka je gledala i dalje prema brdu i ponovila: „Mislim da vidim Gospu“...

Svjedočanstvo vidjelice Mirjane Dragičević Soldo jedno je od svjedočanstava sa samih početa-

ka ukazanja u Međugorju, koje danas poznajemo pod nazivom „prvih sedam dana ukazanja“, kako je zbivanja od 24. lipnja do 3. srpnja 1981. nazvalo Međunarodno istražno povjerenstvo Svete Stolice za Međugorje, koje je 2010. osnovao papa Benedikt XVI. i vodstvo povjerio kardinalu Camillu Ruiniju. Premda nalaz toga povjerenstva još nije službeno objavljen, u svibnju 2017. vaticanist Andrea Tornelli objavljuje njegove ključne detalje.

„Trinaest glasova za priznavanje nadnaravnosti prvih sedam ukazanja u Međugorju, jedan glas protiv i jedan suzdržan. Većina suzdržanih glasova i mnoge nedoumice oko nastanka pojave ukazanja od kraja 1981. do danas. To je rezultat rada Komisije za Međugorje koju je 2010. osnovao Benedikt XVI. i kojom je predsjedao kardinal Camillo Ruini...“, piše Tornelli 17. svibnja 2017. na svome blogu Vatican Insider, navodeći kako je Povjerenstvo kojim je predsjedao Ruini radilo od 17. ožujka 2010. do 17. siječnja 2014., a osim bivšeg predsjednika Talijanske BK (CEI), u njemu su sudjelovali kardinali Jozef Tomko, Vinko Puljić, Josip Bozanić, Julián Herranz i Angelo Amato. Zajedno s njima psihoanalitičar Tony Anatrella, teolozi Pierangelo Sequeri, Franjo Topić, Mihály Szentmártoni i Nela Gašpar, mariolog Salvatore Perrella, antropolog Achim Schütz, kanonist David Jaeger, psiholog o. Mijo Nikić i službenik Kongregacije za nauk vjere Krzysztof Nykiel.

„Imali su zadatak 'prikupiti i ispitati sav materijal' o Međugorju i predstaviti 'detaljno izvješće' s ocjenom 'o nadnaravnosti ili nenadnaravnosti' ukazanja, kao i naznačiti najprikladnija 'pastoralna rješenja'. Povjerenstvo se sastalo 17 puta, pregledalo je svu dokumentaciju pohranjenu u Vatikanu, župi Međugorje, ali i arhivu tajnih službi bivše Jugoslavije. Saslušali su sve vidjelice i svjedoke, a u travnju 2012. obavili su inspekciju u tom hercegovačkom mjestu“, naveo je Tornelli i naglasio kako je „komisija primijetila vrlo jasnu razliku između početka međugorskog fenomena i njegova daljnjeg razvoja“.

Međugorje – prvih sedam dana

Cijela istina o ukazanjima od 24. lipnja do 3. srpnja 1981.

Zahvat pape Franje i Tornellijeva objava bili su pravi istraživački izazov, nakon kojega je nastala knjiga „Međugorje – prvih sedam dana ukazanja“, s podnaslovom „Cijela istina o ukazanjima od 24. lipnja do 3. srpnja 1981.“, koja je obuhvatila razgovore sa svjedocima vremena, prije svega vidiocima i njima najbližim osobama iz toga doba, obradila literaturu te sve relevantne izvore, poput zvučnih zapisa razgovora fra Jozefa Zovka, ondašnjeg međugorskog župnika, s djecom vidiocima ili pak teksta „Kako vide vidioci“ psihologa i teologa o. Mije Nikića, koji je bio i član Ruinijeve komisije. „Ponukan preporukom vatikanske komisije, autor se poslužio klasičnim novinarskim alatima te istražio što se u Međugorju događalo od 24. lipnja do 3. srpnja 1981. Koncentriravši se na ishodište 'međugorskog fenomena', razgovarao je s brojnim akterima, proučio mnoge relevantne izvore te napisao ovu knjigu. Autor u njoj ni na koji način ne dovodi u sumnju svjedočanstva ni šestero vidjelaca ni ostalih sugovornika, a niti istinitost Međugorja. Ravnajući se prema filozofskoj misli da je istina samo jedna, a tu istinu čovjek mora stalno ponavljati jer se, kako je rekao njemački književnik Johann Peter Eckermann, „i zabluda stalno oko nas propovijeda“, on rekonstruira događanja s početka međugorskih ukazanja te – prvi put na jednome mjestu – donosi sve potankosti i svu dramatičnost 'nebeskog zahvata koji je snažno obilježio vrijeme u kojemu živimo“, napisao je u predgovoru knjige novinar i publicist Žarko Ivković. „U toj detaljnoj rekonstrukciji, prepunoj čitkog štiva i zanimljivih dijaloga, autor na površinu vadi davne događaje, koji će površnim poznavateljima Međugorja biti posve novi, a ostalima odličan podsjetnik na početke „fenomena“. Premda je knjiga namijenjena svima koje zanimaju međugorska zbivanja, pa bili oni skeptici i sumnjičavci, autor se obraća ponajprije onima koji su skloni vjerovati u međugorska ukazanja, onima kojima su duhovni plodovi važniji i od kontroverzi i od službenog priznanja. Iako bi se zbog toga moglo pomisliti kako je ova knjiga još jedan pokušaj da se dokaže autentičnost međugorskih ukazanja, to joj nije glavna ambicija. Rekonstrukcijom turbulentnih prvih dana, kad su se nesvakidašnji događaji nizali jedan za drugim, kad ni djeca vidioci ni mještani nisu bili svjesni u što će sve to izrasti, autor jednostavno udovoljava svojoj znatiželji da istraži što je to uvjerilo članove vatikanske komisije da povjeruju u Međugorje, ili barem u njegove početke. Upravo ta autorova želja da napravi odmak od kontradikcija i zamornih polemika, da autentičnim svjedočanstvima najvažnijih aktera opiše kako je sve počelo, ali bez pretenzija da se svjedočanstva kritički seciraju, najveća je vrijednost ove knjige. Plod svega istraživačkog pothvata podastire svima zainteresiranima, i onima koji će u toj rekonstrukciji prepoznati zahvat Neba i onima drugima, koji će i nakon ove knjige ostati skeptici.“

„Tako se odlučila izraziti kroz dvije različite ocijene o dvije različite faze: prvih 7 navodnih ukazanja, koja su se događala između 24. lipnja i 3. srpnja 1981., i sve što se dogodilo kasnije. Članovi i stručnjaci izjasnili su se s 13 glasova za priznavanje natprirodnosti prvih viđenja. Jedan je član glasao protiv, a jedan stručnjak bio je suzdržan. Komisija potvrđuje da su šestero mladih vidjelica bili psihički normalni, da su bili iznenađeni ukazanjem, te da u onome što kažu da su vidjeli nije bilo nikakvog vanjskog utjecaja od strane franjevacu iz župe niti od drugih osoba. Ustrajali su u prepričavanju onog što su vidjeli unatoč tome što ih je policija uhitila i što im je prijetele smrću. Komisija je također odbacila hipotezu o demonskom podrijetlu ukazanja“, objavio je Tornielli i naveo kako je „glede druge faze ukazanja, Komisija imala na umu teške smetnje zbog sukoba biskupa i franjevacu u župi, kao i činjenicu da su se ukazanja – najavljeni i programirana pojedinačno za vidjelice koji više nisu u skupini – nastavljaju s ponavljajućim porukama“.

„Ona su se nastavila, unatoč tome što su djeca rekla da će prestati – što se zapravo nikad nije dogodilo. Zatim je tu tema 'tajni' s apokaliptičkim naznakama za koje su vidioci tvrdili da su im otkrivene tijekom ukazanja. O ovoj drugoj fazi Komisija je glasala u dva odvojena glasovanja. Prvi put uzimajući u obzir duhovne plodove Međugorja, ostavljajući po strani ponašanje vidjelaca. Ovdje su tri člana i tri stručnjaka kazala da postoje pozitivni učinci, četiri člana i tri stručnjaka kazala su da postoje različiti učinci koji su ipak uglavnom pozitivni, a preostala tri člana izjasnili su se da postoje različiti učinci, i pozitivni i negativni. Ako se osim duhovnih plodova uzme u obzir i ponašanje vidjelaca, osam članova i četiri stručnjaka smatraju da se ne mogu izraziti, dok su još dva člana glasala protiv nadnaravnosti“, napisao je Tornielli, dodavši kako „nakon što je naglašeno kako vidjelice iz Međugorja s duhovnog stajališta nikad nisu praćeni na odgovarajući način, i primjetivši da više ne čine skupinu, Komisija se izrazila za ukidanje zabrane organiziranog hodočašća u Međugorju (13 od 14 prisutnih članova i stručnjaka) i izglasala je većinom glasova da se u Međugorju ustanovi

„vlast ovisna o Svetoj Stolici“ i da se župa pretvori u svetište papinskog prava (tal. santuario pontificio). Odluka je to vođena pastoralnim motivima – briga o milijunima hodočasnika koji tamo dolaze, izbjegavanje formiranja 'paralelnih crkvi', jasnoća u ekonomskim pitanjima – koja ne bi podrazumijevala priznavanje nadnaravnosti ukazanja“.

Papa Franjo o tome je govorio na povratku iz Fatime, također u svibnju 2017., neposredno prije objave Torniellijeva teksta.

„Krajem 2013. i početkom 2014. primio sam rezultate komisije kardinala Ruinija. U komisiji su bili dobri teolozi, biskupi, kardinali..., ali baš dobri. Vrlo dobri. Kao i komisija. Izvještaj Ruinija bio je vrlo, vrlo dobar. Zatim su u Kongregaciji za nauk vjere bile dvojbe, a Kongregacija je osudila mogućnost da pošalju svu dokumentaciju svakom od članova FERIA Quarta (jednomjesečni sastanak u Kongregaciji za nauk vjere koja raspravlja o aktualnim slučajevima, nap.a.), čak i onu koja se činila suprotnom Ruinijevu izvješću. Primio sam obavijest, sjećam se da je bila subota navečer, kasno navečer..., i nije se činilo ispravnim. Bilo je to kao da stavljam na dražbu, oprostite mi na toj riječi, Ruinijevo izvješće koje je bilo jako dobro. U nedjeljno jutro prefekt je primio moje pismo te umjesto da ih šalju u FERIA Quarta, neka mi osobno pošalju mišljenja“, rekao je papa Franjo u zrakoplovu na letu iz Fatime, a Tornielli pojašnjava kako je „Kongregacija za nauk vjere predvođena kardinalom Gerhardom Ludwigom Müllerom izrazila sumnju u fenomen, ali i u izvještaj Ruinijeve komisije, smatrajući je autoritativnim doprinosom koju treba usporediti s drugim mišljenjima i dokumentima. Tijekom 2016. održana je „FERIA IV“, mjesečni sastanak članova Kongregacije za nauk vjere, sazvana kako bi se raspravljalo o slučaju Međugorje i izvještaju Ruinijeve komisije. Svaki od kardinala i biskupa koji su njeni članovi primio je tekst povjerenstva, ali i druge materijale u posjedu Kongregacije za nauk vjere. Tijekom sastanka članovi su zamoljeni da daju svoje mišljenje. Papa Franjo, ne želeći da izvještaj Ruinijeve komisije, kojeg on cijeni, ne bude stavljen „na aukciju“, odlučio je stoga da mišljenje članova „FERIA IV“ bude poslano izravno Papi. I to je odrađeno na vrijeme“.

PRVIH 7 DANA

1. Srijeda, 24. lipnja 1981.

U predvečerje ljetnoga dana u malenom hercegovačkom selu Međugorju djeca su prvi put vidjela Blaženu Djevicu Mariju na Podbrdu.

2. Četvrtak, 25. lipnja 1981.

Šestero djece vraća se u isto vrijeme na Podbrdo i uspostavlja prvi kontakt s Gospom, s kojom mole i pjevaju te od toga dana postaju međugorski vidioci kojima se ona svakodnevno ukazuje.

3. Petak, 26. lipnja 1981.

U Međugorju je uzbuđenje na vrhuncu, dolaze ljudi iz okolnih mjesta, župnika fra Jozef Zovka nema u župi, a Gospa se obraća djeci i kaže im da je ona Blažena Djevicu Marija.

4. Subota, 27. lipnja 1981.

Komunistička je vlast uznemirena, u selo dolazi policija i odvodi djecu na liječnički pregled u obližnji Čitluk, a u župu se vraća župnik Zovko, koji prvi put susreće djecu strahujući da je sve komunistička podvala.

5. Nedjelja, 28. lipnja 1981.

Tisuće ljudi dolaze sa svih strana u Međugorje kako bi bili na Podbrdu u vrijeme ukazanja, a Gospa dolazi u isto vrijeme – u 18.40. Djecu naziva „anđelima“ i poručuje ljudima da „vjeruju kao da me vide“.

6. Ponedjeljak, 29. lipnja 1981.

Po djecu ponovno dolazi policija, ali ih ovaj put vodi na psihijatriju u Mostar. Zatvaraju ih s duševnim bolesnicima i u mrtvačnicu kako bi se prepali. „Moći ćete izdržati, anđeli moji. Ne bojte se“, poručuje im Gospa na ukazanju toga dana.

7. Utorak, 30. lipnja 1981.

Vidioci na prijevazu odvođeni „na izlet“ izvan Međugorja, s planom da ih ne vrata do uobičajenog vremena ukazanja, no oni inzistiraju na povratku, ali ne dospijevaju u Međugorje, pa prvi put ukazanje imaju izvan Međugorja, u nedalekom selu Cernu.

Od tada vidioci imaju svakodnevna ukazanja, tj. sve dok troma od njih – Mirjani Dragičević, Ivanki Ivanković i Jakovu Čoli – Gospa ne povjeri deset tajni. Njima se Gospa od tada ukazuje jedanput ili nekoliko puta godišnje, a Vicki Ivanković, Ivanu Dragičeviću i Mariji Pavlović još uvijek svaki dan u isto vrijeme kao i u lipnju 1981.

MEĐUGORJE I ISTINA

MATE PENAVA

Pojam istine jedan je od temeljnih pojmova ljudske komunikacije, a usto i jedan od težih pojmova za precizno definirati. Naime, prvo trebamo u obzir uzeti činjenicu da imamo više vrsta istina. Postoje istine vjere, zdravorazumske istine, istine znanosti itd. Glavna razlika je ovdje između istina vjere koje ne traže racionalno opravdanje te svih drugih istina koje takvo opravdanje traže. Naime, istine vjere moraju se tumačiti holistički. Točnije, unutar određene vjerske zajednice one ne dopuštaju biranje i razdvajanje, ako netko želi biti pripadnikom određene vjerske zajednice, prihvaća sve njene istine, u suprotnom ne može pripadati navedenoj zajednici i ovdje su stvari poprilično jasne. Za razliku od toga, istine koje traže racionalno opravdanje nije baš jednostavno definirati, tj. nije lako postaviti kriterij koji bi razlikovao istinite iskaze od onih neistinitih. Kroz povijest je najčešći kandidat za ovaj kriterij bilo slaganje (adekvacija, korespondencija) između onoga što se kaže i onoga kako stvari jesu. No, u novije vrijeme se zbog mnogih problema koje ovo shvaćanje za sobom povlači istina počela drukčije tumačiti. Neki smatraju da problem istine uopće nije bitan, što je svakako porazno stajalište, dok drugi smatraju da se kriterij istine treba tražiti u konsenzusu ili slaganju relevantnih sudionika oko navedene teme.

Prikladno pitanje koje ovdje vrijedi postaviti je kakve ovo veze ima s Međugorjem i svime što se uz njega veže. Naime, mnogi akteri sa suprotnih strana tvrde da oni iznose istine te da raskrinkavaju neistine. Ako analiziramo događaje od 1981. naovamo, jasno je da jedino očevici navedenih događaja znaju što se

točno dogodilo. Svi ostali samo streme svoje viđenje događaja predstaviti kao ono što se u biti zbilo, bilo da tvrde da vidioci govore neistine, pa čak i da lažu ili da smatraju njihova svjedočanstva autentičnim prikazom onoga što se dogodilo. No, zastupnici negativnoga stava o međugorskom fenomenu (ne)svjesno ne uzimaju u obzir sve ono što bi slijedilo iz njihova stava. Naime, ako su sve oko međugorskoga fenomena iskonstruirali lokalni franjevci, treba se zapitati koliku monstruožnu beskrupuložnost bi oni trebali imati da se tako olako izruguju sa onim najsvetijim, a sve zbog postizanja svojih sitnih partikularnih interesa. Mogli bismo ovo protumačiti iz perspektive modificirane verzije Pascalove oklade. Naime, pretpostavimo li da su lokalni franjevci cijelu priču iskonstruirali, oni time dobivaju jako malo ovostranoga u usporedbi kolika ih onostrana kazna zbog toga čeka. Ako je pak suprotno, oni gube jako malo ovozemaljskoga (neslaganje i nemilost onih s kojima se ne slažu, a koji su im (bili)

...pretpostavimo li da su lokalni franjevci cijelu priču iskonstruirali, oni time dobivaju jako malo ovostranoga u usporedbi kolika ih onostrana kazna zbog toga čeka. Ako je pak suprotno, oni gube jako malo ovozemaljskoga (neslaganje i nemilost onih s kojima se ne slažu, a koji su im (bili) nadređeni), a dobivaju neizmjereno više u onostranome jer su bili nepokolebljivi zagovornici očitovanja Božje riječi.

nadređeni), a dobivaju neizmjereno više u onostranome jer su bili nepokolebljivi zagovornici očitovanja Božje riječi. S druge strane, oni s negativnim mišljenjem o međugorskom fenomenu svojim stavom ne čine nikakav grijeh jer se uvijek mogu pozivati da nedovoljno dokaza, suzdržanost Svete Stolice oko navedenog fenomena i tako dalje. Izuzetak od ovoga čine oni koji se rugaju međugorskom fenomenu, a izjašnjavaju se kao katolici.

Skinemo li pak breme međugorskoga fenomena s leđa lokalnih franjevacu i prikažemo navedeni fenomen u širem kontekstu svih njegovih aktera, otvara nam se mnoštvo novih spoznaja. Naime, teza po kojoj bi vidioci govorili neistine (pa čak i lagali) od početka naovamo također nije pretjerano održiva jer su ta djeca trebala proći intenzivni trening kako bi ih se uvježbalo da govore ono što se od njih želi te da nijednom, čak ni pod pritiskom nasilja, ne popuste i priznaju pravo stanje stvari. Stoga je

racionalnije smatrati njihova svjedočanstva autentičnima.

Ovdje sada dolazimo do istine kao intersubjektivnog konsenzusa. Naime, moglo bi se reći da postoji (dijelom prešutni) konsenzus oko toga da se u Međugorju zbilja nešto dogodilo. Elementi ovoga konsenzusa su zasigurno brojni hodočasnici koji godinama hrle u Međugorje te sve pozitivne stvari koje se događaju oko Međugorja, a aspekt ovoga konsenzusa koji nije izravan nego je više prešutan stav Svete Stolice o ovom problemu. Naime, iako Sveta Stolica još nije iznijela rezolutan stav o Međugorju, ipak je odlučeno da se Međugorje izdvoji iz prethodnih administrativnih okvira i stavi izravno pod nadležnost Svete Stolice. Ovo se zasigurno ne bi dogodilo da je stav Svete Stolice o ovom problemu sasvim negativan. Tako bi mogli reći, zajedno s Williamom Jamesom, da nas istina u ovom slučaju vodi do stabilnosti i dosljednosti, a neistina do ekscentričnosti i izoliranosti, gdje bi u ovu drugu skupinu pripadali glavni kritičari međugorskoga fenomena. Ovo naravno ne znači da bi svi zbog ovih argumenata trebali povjerovati međugorskom fenomenu ili svim njegovim elementima, no barem bi se trebali suzdržati od izravnih napada na sami fenomen, jer ni njihovi suprotni argumenti, kojih zasigurno ima, nisu toliko snažni da bi razuvjerali sve one koji vjeruju u fenomen Međugorja.

Na kraju, treba prihvatiti činjenicu da o cjelokupnom međugorskom fenomenu (ukazanjima i svemu što je slijedilo poslije) ne postoji jedna istina, nego da se ovaj problem može promotriti iz više perspektiva, ovisno o pozadini onih koji su izgradili određenu perspektivu. Jedna od perspektiva je svakako izrugivanje navedenom fenomenu (kao što to čini Ivo Brešan u knjizi *Država Božja 2053*. i mnogi drugi), a ostale sežu od potpune rezerviranosti do potpunog prihvaćanja. No, kakav god stav zauzeli, kao katolici bi trebali ovom fenomenu pristupiti s dostojanstvom, jer se ipak radi o najvećim svetinjama te nam ne bio smio biti cilj izvući deblji kraj Pascalove oklade.

ČETRDESET GODINA ODGOVORNOSTI IZABRANJA

Foto: Arhiv JCM

Međugorje je i danas, četrdeset godina nakon tog sudbonosnog susreta šestero djece i Kraljice Mira, tek malo mjesto na zemljopisnoj karti. Do te 1981. godine, skoro da ga nije ni bilo. Više zaselaka, prašnjava kaldrma, kamene kuće, čeljad u obiteljskim zajednicama. Većina muškaraca na bauštelama po Njemačkoj, dok su djeca i žene po škrtjoj zemlji ubirali plodove rada i znoja oko duhana i vinove loze. Usred polja prevelika crkva za ondašnje stanovnike kao pretkazanje nekih nadolazećih vremena. Svijeće po grobovima znanih i neznanih junaka koji su kroz sva

minula carstva i nametnute države, životom svojim svjedočili za krst časni i hrvatsku grud. Tvrdo glav i žilav narod koji je molitvom bojao svoje dane od ranjutarnjeg pozdrava Gospi do večernje krunice pod svjetlima plinskih lampi. Kako Gospa kaže u nekoliko poruka, upravo su molitva i živa vjera ovog mjesta, bile njezina ulazna vrata za Školu ljubavi i života koju je započela i još uvijek gradi svih ovih 40 godina.

IZABRANI ZA RAĐANJE NOVOG SVIJETA
Fra Slavko Barbarić će to ovako reći: „Župa je izabrana. Vidioci su izabrani. Narod je izabran. Izabranje je dokaz ljubavi. A darovana ljubav

poziva na odgovor. (...) U župu će dolaziti mnogi. Svi koji dolaze pozvani su i izabrani. Dolaze k Majci koja govori i svjedoči preko onih što su prvi iskusili izabranje i čuli riječ, te postali nova riječ za sve izabrane. (...) Prihvatiti poruke, prihvatiti druge i ljubiti ih onako kako Marija prihvaća, znači preuzeti ili dijeliti majčinsku ulogu u rađanju novog svijeta. Drugog puta nema, niti ga može biti.“ (usp. „U školi ljubavi“ str. 34)

Također, u više poruka Gospa je objavljivala posebnu ulogu koju župa Međugorje, po nebeskom izabranju, ima u Božjem planu spasenja.

PAULA TOMIĆ

DANAS KADA VIDIMO KAKO NASTAJE NOV OBLIK BARBARIZMA BEZBOŽNOSTI I TRANSHUMANIZMA UPAKIRAN U LAŽNE DOBROHOTNE CILJEVE NOVOG SVJETSKOG PORETKA, VAŽNO NAM JE SHVATITI KAKO U NASTALOJ DUHOVNOJ KRIZI POMOĆ NE ĆE DOĆI OD POLITIKE. PONOVNO ĆE BITI POTREBNA TA BENEDIKTOVA ILITI GOSPINA OPCIJA - STVARANJE MALIH, U MOLITVI I VJERI BUDNIH MOLITVENIH I ŽUPNIH ZAJEDNICA, KOJE ĆE BITI POPUT NEKADAŠNJIH BENEDIKTINSKIH SAMOSTANA - UTVRDE KRŠĆANSKOG ŽIVOTA, NASUPROT ANTIKRŠĆANSKOJ, BARBARSKOJ KULTURI SVIJETA.

Od 1. ožujka 1984. pa do 8. siječnja 1987. Gospa je preko vidjelice Marije Pavlović-Lunetti svakoga četvrtka davala posebne poruke za župu, u kojima je župu pripravljalna na ovu posebnu zadaću. To je izričekom rečeno već u prvoj poruci župi: „Draga djeco! Ja sam ovu župu na poseban način izabrala i želim je voditi. U ljubavi je čuvam i želim da svi budu moji.“ (1.3.1984.).

U toj poruci ključna su dva glagola, izabrati i voditi. Kao što je Bog nekoć sebi izabrao Izraela i strpljivo ga vodio da po njemu dopre do svih naroda, tako je Gospa izabrala ovu malu župu i želi je voditi, da po njoj može doprijeti do svih ljudi.

U čemu je Gospino vodstvo? Naglašavajući često kako je ona u župi „nazočna“ (15.3.1984.; 30.1.1986.; 25.3.1987.), Gospa želi župu u što većem broju okupiti oko euharistijskog stola i slušanja Riječi Božje, potaknuti je na obiteljsku molitvu, posebno na moljenje krunice, čitanje Svetoga pisma, post i redovitu ispovijed. Sve je usmjereno na to da glavne poruke nađu plodno tlo u životu župljana kako bi mogli biti svjedoci onoga što Bog čini po Gospi.

Da taj izbor župe nije svrha sam sebi, već da služi većem cilju, jasno je odmah iz iduće poruke: „Djeco draga, obraćajte se vi u župi. To je moja druga želja. Tako će se moći obratiti oni koji budu ovamo dolazili.“ (8.3.1984.)

Iz toga jasno proizlazi da je obraćenje župe u službi obraćenja hodočasnika odnosno svijeta. A budući da obraćenje nije stvar jednoga trenutka, već mukotrpan proces rasta u vjeri, ono će u različitim oblicima biti tema brojnih poruka. To je zasigurno i razlog zašto Gospa u svojim kasnijim porukama govori o „putu obraćenja“, koristeći jednu od temeljnih biblijskih metafora. Nakon što je već prestala davati poruke za župu, još jednom joj jamči svoju privrženost, podsjećajući istodobno što od nje očekuje: „Ja vam dajem svoj posebni blagoslov i ostajem s vama na vašem putu obraćenja.“ (25.3.1987.)

To jamstvo nipošto ne znači nekakvu povlasticu župe i njezinih članova pred drugima. Ako se zaboravi „put obraćenja“, slijedi i te kako ozbiljno upozorenje: „Dječice, želim od vas napraviti prelijepi buket spreman

za vječnost, ali vi ne prihvaćate put obraćenja, put spasenja koji vam nudim preko ovih ukazanja.“ (25.7.1995.).

O posebnom izabranju ove župe, ali i o odgovornosti koju izabranje donosi kao i o razlogu zašto je tako dugo vremena ovdje, Gospa u unutarnjem govoru otkriva Jeleni Vasilj: „Draga djeco, danas vas na poseban način pozivam da molite za vas, a onda za ovu župu koju je Bog sam odabrao. Dragi djeco, biti odabran od Boga je stvarno nešto veliko, ali je to ujedno i odgovornost za vas da molite više, za vas izabrane da potičete druge kako biste mogli biti svjetlo ljudima u tami.

Djeco, tama vlada nad cijelim svijetom. Ljude privlače mnoge stvari, a zaboravljaju najvažnije. Svjetlo ne će zavladata u svijetu dok ljudi ne prihvate Isusa, dok ne budu živjeli po Njegovim riječima, a to je Riječ Evanđelja.

Draga djeco, ovo je razlog moje prisutnosti ovdje tako dugo vremena: da vas vodim Isusovim putem. Želim vas spasiti, a preko vas spasiti cijeli svijet. Mnogi ljudi sada žive bez vjere; neki uopće ne žele čuti za Isusa, ali svejedno hoće mir i zadovoljstvo. Djeco, eto zato su mi potrebne vaše molitve: MOLITVA JE JEDINI NAČIN DA SE SPASI LJUDSKI ROD!“ (30. srpanj 1987.)

GOSPINA OPCIJA

Iz svega ovoga vidimo kako je međugorska župa trebala svojom organizacijom života po Gospinim uputama biti svojevrsan model za organizaciju života svih župa svijeta kako bi bila Božje oruđe spasenja svijeta. U biti, Gospa nije „izmislila“ ništa novo, nego kao da je kopirala prokušani model sv. Benedikta opata koji se u 6. stoljeću pred moralnim raspadom Rimskog Carstva i nalletom barbarskih plemena, povukao i izgradio benediktinske samostane u kojima je udario temelje novomu kršćanskom načinu življenja po principu MOLI, RADI I PROUČAVAJ SVETO PISMO (ora, labora et studia).

Danas kada vidimo kako nastaje nov oblik barbarizma bezbožnosti i transhumanizma upakiran u lažne dobrohotne ciljeve novog svjetskog poretka, važno nam je shvatiti kako u nastaloj duhovnoj krizi pomoć ne će doći od politike. Ponovno će biti potrebna ta Benediktova iliti Gospina opcija – stvaranje malih, u

Svjesna kako je opasno, samo zato što nam je „udobno i toplo“, ići u suprotnom smjeru od vječnog spasenja, Gospa nas uporno već 40 godina „drma i budi“ svojim pozivima na obraćenje i unutarnje ozdravljenje od grijeha od kojeg svako zlo počinje.

molitvi i vjeri budnih molitvenih i župnih zajednica, koje će biti poput nekadašnjih benediktinskih samostana – utvrde kršćanskog života, nasuprot antikiršćanskoj, barbarskoj kulturi svijeta.

GOSPA NAS UČI VOŽNJI U PRAVOM SMJERU

U svijetu u kojem se svjetlo vjere doista polako gasi, a 'strukture grijeha' postaju normalan način življenja i mi se često ponašamo kao ovaj čovjek u priči: „U kupeu vlaka sjedila su dva čovjeka. Jedan bi na svakoj stanici ustao, nezadovoljno pogledao kroz prozor, nešto promrmljao, sjeo natrag i žalosno uzdahnuo. Nakon nekoliko stanica drugi više nije mogao izdržati. 'Nešto nije u redu? Izgledate mi zabrinuto, a i ustajete na svakoj stanici' – reče. 'Da budem iskren, u pogrešnom sam vlaku i idem u pogrešnom smjeru, ali ovdje je tako udobno i toplo' – odgovori putnik.

Svjesna kako je opasno, samo zato što nam je „udobno i toplo“, ići u suprotnom smjeru od vječnog spasenja, Gospa nas uporno već 40 godina „drma i budi“ svojim pozivima na obraćenje i unutarnje ozdravljenje od grijeha od kojeg svako zlo počinje. Tako ova mala župa, kao najveća 'ispovjedaonica svijeta' i dalje nastavlja svoju misiju izabranja: pozivanja ljudi na put spasenja i svetosti.

“

Za Medjugorje postoji samo jedna
opasnost: da ga se ne prepozna.

Hans Urs von Balthasar

GDJE SU I ŠTO RADE MEĐUGORSKI VIDIOCI DANAS

VIDIOCI

PRIHVAĆANJE IZABRANJA,
ODGOVORNOSTI I PATNJE

Kraljica Mira je na poseban način izabrala šestero mladih ljudi da budu prenositelji njezinih poruka. To su Mirjana Dragičević, Ivanka Ivanković, Marija Pavlović, Jakov Čolo, Vicka Ivanković i Ivan Dragičević. Njihova se dob u trenutku ukazanja kretala od desetogodišnjeg Jakova do sedamnaestogodišnje Vike. Oni i danas nose jedan poseban i težak teret: blagoslovljeni su nebeskim vizijama, ali isto tako i suočeni s vlastitim granicama u prenošenju i življenju iskušanih im stvarnosti. Jer, kako svjedoči fra Slavko Barbarić, vidioci ne primaju poruku kao da primaju telefonski poziv ili diktat u školi, nego oni imaju duboki dojam, doživljaj poruke, koju onda pretoče prema svojim kognitivnim sposobnostima u rečenice poruke. Zbog toga nerazmjera Gospinog nadnaravnog i njihovog naravnog, vidioci su često puta znali biti uplakani i vrlo tužni, jer čuti od Gospe riječi „Ljubim vas neizmjereno“ ne znači samo čuti, nego iskusiti stvarnost neizmjerne ljubavi koju nikakvi izrazi napisani na papiru ne mogu dovoljno dobro oslikati. Isto tako za vidiocce je neizmjereno teško vidjeti sraz vlastite nedostatne ljubavi u svjetlu Gospine sveobuhvatne Majčinske ljubavi.

Nitko te mlade ljude nije pitao žele li ta ukazanja, ali oni su ih prihvatili, a s njima su prihvatili i odgovornost i patnju. Puno ljudi, pa i sami vidioci, pitali su se zašto je Gospa izabrala baš njih, a jednom je o tome Ivanka upitala i samu Gospu koja joj je odgovorila „da nije uvijek potrebno tražiti najbolje.“ Drugi vidioci rekli su da je to jednostavno bila Božja volja ili da je Bog dopustio Gospi da bira koga želi, a ona je izabrala njih šestero.

Danas, nakon 40. godina Gospinih ukazanja, vrijeme je i u životima tih šestero mladih ostavilo svoj trag. O njima se stalno govori kao o djeci, no oni su sada odrasli ljudi, neke su već i bake, s iskustvom i zasnovanim obiteljima te ukupno osamnaestero djece. Odabrali su obiteljski život i nastoje živjeti Gospine poruke težeći svetosti u milostima sakramenta braka. Za neke je i taj njihov životni izbor obiteljskog života također svojevrsna proročka poruka Međugorja kojom Gospa želi poručiti kako se svetost rađa najprije u vlastitim obiteljima. Već u Fatimi BDM je poručila preko vidjelice Lucije kako će posljednja bitka između Boga i Sotone biti upravo na području braka i obitelji.

Vicka, Marija i Ivan i danas tvrde kako imaju svakodnevna ukazanja, dok Mirjana, Ivanka i Jakov kažu kako ukazanja imaju jednom

godišnje. Neki su više aktivni, a neki su manje otvoreni za javne nastupe, pa u nastavku donosimo osnovne informacije o svakome od njih.

IVANKA IVANKOVIĆ-ELEZ

Prva je od šestero djece vidjela Gospu. Rođena je 21. lipnja 1966. godine u Bijakovcima, u župi Međugorje i u trenutku ukazanja imala je 15 godina. Danas ih ima 55. Smatra se kako je svakodnevna ukazanja imala do 7. svibnja 1985. godine. Povjerivši joj desetu tajnu, Gospa joj je rekla da će tijekom cijelog svog života ukazanje imati jedanput godišnje – na obljetnicu prvog ukazanja, 25. lipnja.

Ivanka
Ivanković-Elez
s obitelji

Mirjana Dragičević-Soldo

Ivanka je bila i prva od međugorskih vidjelica koja se udala za sumještana Rajka Eleza, 28. prosinca 1986. na blagdan Svete Obitelji. Živi mirnim obiteljskim životom u Miletini kraj Međugorja te ima troje djece: Kristinu, Josipa i Ivana.

Gospa joj je kao molitvenu nakanu povjerila molitvu za obitelj. Nesvakidašnji podatak koji se vezuje uz Ivanku je svjedočanstvo po kojem joj je Gospa omogućila nakon smrti vidjeti svoju pokojnu majku koja je od teške bolesti umrla u 39. godini života, nepuna dva mjeseca prije početka međugorskih ukazanja.

MIRJANA DRAGIČEVIĆ-SOLDO

Mirjana je imala 16 godina u vrijeme kada su ukazanja započela (rođena je 18. ožujka 1965.), a danas ima 56 godina. Njezin je dom bio u Sarajevu, gdje je živjela s roditeljima, ali ljeta bi provodila u Međugorju posjećujući baku i djeda koji su živjeli ovdje. Ona je, zajedno s Ivankom Ivanković, 24. lipnja 1981. godine prvi put vidjela Gospu. Imala je svakodnevna ukazanja od 24. lipnja 1981. do 25. prosinca 1982. Tog dana, povjerivši joj desetu tajnu, Gospa joj je rekla da će do kraja života imati ukazanje jedanput godišnje za njezin rođendan – 18. ožujka. Također joj je rekla kako će imati izvanredna ukazanja i ta su ukazanja započela 2. kolovoza

1987. godine, a trajala su do 18. ožujka 2020. kada joj je na njezin rođendan Gospa priopćila da se više ne će ukazivati svakog drugog u mjesecu.

Molitvena nakana koju joj je Gospa povjerila je ona za nevjernike, ili kako ih Gospa naziva – one koji nisu upoznali ljubav Božju.

Mirjana se 16. 9. 1989. udala za Marka Soldu, s kojim ima dvije kćeri, Mariju i Veroniku, i živi povučenim obiteljskim životom u Bijakovcima.

JAKOV ČOLO

Jakov je najmlađi od vidjelaca i u trenutku ukazanja imao je samo 10 godina. Rođen je 6. ožujka 1971. u Sarajevu i danas je pedesetogodišnjak. Bio je sin jedinac i živio je s majkom koja je umrla kada je on imao 12 godina. Nakon toga otišao je živjeti s ujakovom obitelji. O svakodnevnim ukazanjima Gospe svjedočio je do 12. rujna 1998. godine. Tog mu je dana, povjerivši mu desetu tajnu, Gospa rekla da će tijekom cijelog svog života imati ukazanje jedanput godišnje, na Božić – 25. prosinca.

Jakov Čolo s obitelji

DANAS, NAKON 40. GODINA GOSPINIH UKAZANJA, VRIJEME JE I U ŽIVOTIMA TIH ŠESTERO MLADIH OSTAVILO SVOJ TRAG. O NJIMA SE STALNO GOVORI KAO O DJECI, NO ONI SU SADA ODRASLI LJUDI, NEKE SU VEĆ I BAKE, S ISKUSTVOM I ZASNOVANIM OBITELJIMA TE UKUPNO OSAMNAESTERO DJECE. ODABRALI SU OBITELJSKI ŽIVOT I NASTOJE ŽIVJETI GOSPINE PORUKE TEŽEĆI SVETOSTI U MILOSTIMA SAKRAMENTA BRAKA.

Sa 22 godine oženio se talijankom Annalisom Barozzi iz Asola, pokraj Mantove. Imaju troje djece, Arianu, Davida Emanuela i Miriam Klaru. Žive u Bijakovcima, u župi Međugorje.

Nakana koju mu je Gospa povjerila je molitva za bolesne.

Ponekad, na upit hodočasnika, Jakov bi znao pred njima iznijeti svoje svjedočanstvo o Gospinim porukama, ali od 2013. godine, kada ga je fra Marinko Šakota, župnik Međugorja zadužio da osnuje i vodi Ured za potrebite, koji se od 2016. godine organizirao kao Humanitarna udruga „Marijine ruke“, on najviše svjedoči preko konkretnih dijela ljubavi koja preko Udruge čini. O tome kaže: „Slušajući Gospine poruke i ono što traži od nas, odlučili smo odazvati se Njezinu pozivu i biti Njezine ispružene ruke. Shvatili smo da je svaki čovjek pozvan činiti dobro i tako ovaj svijet učiniti boljim i ljepšim. A za to nam nisu potrebne velike stvari, nego mala djela ljubavi.“

Ivan Dragičević s obitelji

Vicka (Vida) Ivanković-Mijatović s obitelji

IVAN DRAGIČEVIĆ

Ivan je rođen u Bijakovićima 25. svibnja 1965. U trenutku ukazanja imao je 16. godina. Danas ima 56 godina i još uvijek svjedoči kako i danas ima svakodnevna ukazanja.

Gospa mu je, tvrdi, povjerila devet tajni, a kao zadatak od Gospe je dobio molitvu za mlade, za obitelji te za svećenike.

Od 1994. oženjen je Amerikankom Lauren Murphy, iz Massachusettsa. Imaju četvero djece (Kristina, Mikayla, Daniel i Mathew) te živi na dvije lokacije, u SAD-u i u Bijakovićima.

Od 4. srpnja 1982. godine Ivan vodi molitvenu skupinu koja je nastala kao plod Gospine želje, a sastaje se kod Plavog križa na Podbrdu dva puta tjedno u molitvi za njezine nakane. I upravo preko molitvenih grupa Ivan je vrlo aktivan u svjedočenju Gospih poruka, i ovdje i u svijetu. Gospa preko njega i dalje često poziva na obiteljsku molitvu, mir i svetost u obiteljima.

VICKA (VIDA) IVANKOVIĆ-MIJATOVIĆ

Vicka je rođena 3. rujna 1964., također u Bijakovićima. Sa svojih 17 godina u trenutku ukazanja bila je najstarija od šestoro vidjelaca. Ima sedmero braće i sestara. I danas tvrdi kako ima svakodnevna ukazanja Gospe koja joj je, kaže, povjerila devet tajni.

Molitvena nakana koju je dobila od Gospe je molitva za bolesne i za duše u čistilištu.

Vicka se sa 37 godina, 26. siječnja 2002. udala za Mariju Mijatovića. Imaju dvoje djece, Mariju-Sofiju i Antu. Žive u Krehinu Gradcu u župi Gradina, koja pripada općini Čitluk.

Vicka je godinama imala redovite susrete s hodočasnici na kojima je svjedočila o ukazanjima i pozivala na življenje Gospih poruka. Za mnoge hodočasnike, njezin osmijeh i njezine riječi i danas su ohrabrenje i snaga. U zadnje vrijeme živi povučenim obiteljskim životom.

MARIJA PAVLOVIĆ-LUNETTI

Marija je rođena u Bijakovićima 1. travnja 1965. Imala je 16 godina kada su ukazanja počela, a danas ima 56 godina.

Od 1. ožujka 1984. do 8. siječnja 1987. Gospa je preko Marije upućivala poruke svakog četvrtka, a od siječnja 1987. to se događa svakog 25. u

Marija Pavlović-Lunetti

mjesecu za župu Međugorje i svijet, a smatra se kako Marija, kojoj je Gospa povjerila devet tajni i dalje ima svakodnevna ukazanja.

Molitvena nakana zadana od Gospe su joj molitva za posvećena zvanja te duše u čistilištu.

Od 8. rujna 1993. vidjelica Marija je u braku s Talijanom Paolom Lunettijem. Imaju četvoricu sinova: Michelea, Francesca, Marca i Giovannija. Žive u Monzi kraj Milana, a ljeti u njezinim rodnim Bijakovićima u međugorskoj župi. Zadnjih godina često je se može vidjeti u molitvi na međugorskim brdima, a uvijek je otvorena za svjedočanstvo o Božjoj i Gospijoj ljubavi. U ovo vrijeme pandemije, više puta se oglasila prenoseći kako Gospa nikad ne govori o koroni, nego uvijek upućuje da se gleda samo u Isusa, a On će sve voditi naprijed, prema Božjoj volji.

Priredila: Paula Tomić

Svibanjska pobožnost za Marijine obroke u župama Velike Britanije

Gotovo dvije tisuće župa diljem Velike Britanije sudjelovalo je u svibanjskoj pobožnosti moleći krunicu i zajedničku molitvu pred Presvetim Oltarskim Sakramentom za rad Marijinih obroka. Marijini obroci — organizacija koji trenutačno hrani preko 1.8 milijuna školske djece u najsiriomanijim zemaljama svijeta — svoje korijene vuku upravo iz Međugorja. Tijekom mjeseca svibnja, organizacija je pozvala vjernike i župe u Velikoj Britaniji kako bi molili za njihov rad. Marijini obroci plod su Međugorja — molitve i malih djela ljubavi. Emma Hutton, koordinatorica ove inicijative, rekla je: "Velika je snage molitve. Vjerujemo da ćemo uz pomoć molitve nastaviti našu misiju omogućujući obroke koji mijenjaju živote djece, dajući im nadu u svjetliju budućnost."

Knjigu u Gospijoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki dobronamjerna čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospijom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježenje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Razgovor s vidjelicom
Marijom Pavlović-Lunetti

BEZ BOGA NEMAMO BUDUĆNOSTI

DAVORKA
JURČEVIĆ-
ČERKEZ

U nebeskom zanosu čvrsto na zemlji. Tako bi se u kratkom retku nekog „stiha“ mogla opisati Marija Pavlović-Lunetti, jedna od šestero

međugorskih vidioca. Susret s njom nužno je nadahnjujući, čega ona nije ni svjesna. Nameće se pitanje kako je žena koja 40 godina svaki dan vidi Gospu ostala tako razborita, snažna, pribrana, a istovremeno ponizna do te mjere da izričito odbija bilo kakvu pomisao na svoju zaslužnost za međugorski „fenomen“, čak i kad je riječ o prijenosu poruka, jer vidioci su tek „posivjele cijevi koje dovode vodu u pustinju“, tako da ni ne trebaju biti uočljivi, a kamoli naša pozornost usmjerena na njih. Potom shvatite da zapravo, pri pomisli na nju, nabrajate sve same darove Duha Svetoga uz istovremeno citiranje Ivana Krstitelja koji govori: „On treba da raste, a ja da se umanjujem.“ Takva je Marija, čija je narav skrojena po uzoru na Mariju koju svakodnevno gleda i sluša u času kad Nebo dodirne zemlju u kratkom, nama nepojmljivom, susretu. No to je njezina „stvarnost“ u koju je čvrsto ukopana s Nebom iznad glave na čije se otvaranje, kako kaže, živ čovjek ne može naviknuti i što smatra nezastuženim darom. Ta njezina jednostavnost i skromnost, uz obveznu duhovitost kao odlikom običnih ljudi njezina kraja, plijeni pozornost.

Usput je ova vidjelica (čitaj: „malena“) svjedokinja Gospinih čuda u životima ljudi, od ozdravljenja do obraćenja, koje smatra i najvažnijim, kao i ona koja bi na nekom „sudu“ mogla svjedočiti o još puno toga što ne može stati u format jednog razgovora.

■ **Ovog se mjeseca navršava svečana 40. obljetnica ukazanja. Jeste li u početku uopće mogli naslutiti da će Gospa ostati u Međugorju toliko dugo? Što ste mislili, koliko će ostati?**

Nitko od nas nije o tome ni razmišljao. Nismo ništa ni mislili, a kamoli razmišljali o tome koliko će dugo ostati jer je samo ukazanje bilo tako šokantno. Dakle, nitko to nije mogao ni sanjati niti je mogao razmišljati o bilo čemu drugome osim o Gospi. Pitali smo se samo zašto mi, zašto svatko od nas pojedinačno i zašto je baš ovo mjesto izabrala.

■ **Jeste li s vremenom dokučili, je li Vam Gospa možda rekla?**

Ne znam. Još nemam odgovora na to. Mogla bih ja nešto o tome pričati i nagađati, ali to nema smisla jer je to dar i prihvaćam ga kao dar.

■ **Vi ste se vidiocima pridružili drugi dan Gospina ukazanja, 25. 6. 1981., a prvi je dan s njima bila Vaša sestra. Zašto je došlo do te „zamjene“?**

Zato što su moji roditelji, kad se to dogodilo, maknuli sestru od toga svega, što je bilo najlogičnije. Kad je situacija problematična, kao što je ta bila, prva stvar je: „Skloni se!“ Oni su dakle s mojom sestrom otišli u drugi dio Međugorja da rade na zemlji koju tamo imamo. U tom je trenutku naišla Vicka, jer je osjećala potrebu vratiti se na isto mjesto gdje je vidjela Gospu. U tom istom trenutku u našoj je kući bio mali Jakov, tako da smo on i ja pošli više iz radoznalosti. Nikad nismo mogli ni pomisliti da će nam se Gospa ukazati. Bili smo svjesni gdje idemo, ali nismo znali da će se ponoviti. Nismo znali ništa o ukazanjima, nismo znali ni da postoje Fatima, Lourdes i druga slična mjesta.

■ **Kako je izgledalo prvo Gospino ukazanje?**

Gospa je bila gore na Brdu, a mi smo bili dolje. Svi smo bili šokirani. Prvih nekoliko dana živjeli smo kao u snu. Tko je mogao shvatiti zašto mi i zašto

Foto: Arhiv ICMM

se nama to događa? Što se tiče Gospe, ona uvijek dolazi na isti način. Dolazi na jednom oblaku. Prvi dan kad je došla imala je malog Isusa u naručju. Ona ima sivu haljinu, bijeli veo, krunu od zvijezda i plave oči. Ima sklopljene ruke, tako da ono što se prodaje – Gospa s lepršavom haljinom – to ne postoji i to nije Gospa Međugorska! Pravi Gospin kip je onaj s dugom sivom haljinom koja pada do poda s bijelim velom koji se spušta, nema dva vela i nema remena na haljini. Sklopljene ruke joj se dakle vide, dok joj se noge ne vide. Stoji na jednom oblaku. Od samog početka to je uvijek bilo tako.

■ **Taj se Vaš dojam Gospe dakle nije promijenio tijekom godina?**

Nije to dojam, to je stvarnost! Nije to u glavi, to je istina! Nikada se nisam navikla na Gospu. To je rupa iznad

zabrinuta za nas. Glas joj je kao muzika. Priča hrvatski, naravno, hercegovački, kako bih je drukčije razumjela? Nekoga tko govori zagrebačkim govorom ne bih posve razumjela, jer ima riječi koje ja ne razumijem.

■ **Koja Vam je Gospa iz drugih svećtišta najbližnja Međugorskoj?**

Ona iz Fatime, zato što je Gospa u jednoj poruci rekla: „Ono što sam počela u Fatimi, nastavljam u Međugorju!“ Gospa je u Fatimi tražila da se moli i posti za pokoru, obrača, pozvala je Ruse na obraćenje i rekla je da će pobijediti njezino Bezgrješno Srce. Mi za to molimo na poseban način, da bude mir u ovom nemirnom svijetu, u nevjernom svijetu da bude vjera, što je najvažnije. Ja uvijek kažem da bez Boga nemamo budućnosti, odnosno kako Gospa kaže: „Ni budućnosti ni života vječnoga.“ Znači, trebamo se vratiti Bogu.

Moja je vjera ojačala viđenjem Gospe. Ali nije važno samo viđenje nego i srcem prihvatiti, kleknuti i moliti u poniznosti ili kako kaže Sveto pismo: Idite u svoju sobu da vas nitko ne vidi i molite se svomu Ocu nebeskom! Tako je i s nama sigurno. Možemo mi sve darove dobiti, ali ako nema molitve, to je tako pustinjski, bez ploda. Ako molimo, Bog će nas blagosloviti i dat će nam utjehu.

Međugorja gdje se otvara Nebo i odakle dolazi Gospa, uvijek ista.

■ **Jer, postoje teorije da Boga ne možemo vidjeti zato što bi nam vjera oslabjela?**

To nije istina! Bog je uvijek novi, uvijek nas iznenađuje. Moja je vjera ojačala viđenjem Gospe. Ali nije važno samo viđenje nego i srcem prihvatiti, kleknuti i moliti u poniznosti ili kako kaže Sveto pismo: Idite u svoju sobu da vas nitko ne vidi i molite se svomu Ocu nebeskom! Tako je i s nama sigurno. Možemo mi sve darove dobiti, ali ako nema molitve, to je tako pustinjski, bez ploda. Ako molimo, Bog će nas blagosloviti i dat će nam utjehu.

■ **Možete li opisati Gospino raspoloženje, glas, govor?**

Ima trenutaka kada je ozbiljna, žalosna ili radosna, ali sve to puno dublje izražava nego mi. Najviše je

■ **Kako je izgledao Vaš život prije ukazanja?**

Kao i svake osobe koja je živjela u Međugorju. Tu nije bilo posebne obitelji, jer smo svi bili jedna velika obitelj. Svaka je kuća znala svačiju situaciju, kao u svakom hercegovačkom selu. Vrata nikad nisu bila zatvarana. Ja se sjećam da u kući čak nismo imali ni ključa. To je bilo normalno. Svi su radili na zemlji, jer su ovdje duhan i loza bili najvažniji prinosi, ako nam otac nije otišao u Njemačku. Od toga je živjelo čitavo stanovništvo.

■ **Ispočetka vam fra Jozo nije vjerovao? Je li vam teško padalo to što se niste mogli osloniti na nekog svećenika i tko vam je bio najveća podrška?**

Istina, fra Jozo nam nije vjerovao. Najveću su nam podršku davali oni koji su bili oko nas. Najprije roditelji i obitelj. Fra Jozo je imao molitvenu

skupinu i bio na duhovnim vježbama kod časnih sestara u Zagrebu. Nakon što se vratio, u Mostaru su mu rekli: „Gdje si, fra Jozo, Gospa se ukazala u tvojoj župi, a tebe nema!“ Kad je došao u Međugorje, u svojoj je molitvenoj zajednici, u kojoj je bila Vickina sestra Ana, pitao: „Što se događa? Je li to istina?“ Ana je rekla: „Moja je sestra jedna od tih vidjelaca i ja znam svoju sestru. Moja sestra ne laže!“ To je duboko pogodilo fra Jozu.

■ Mislite da je to bilo ključno da vam pruži podršku?

Sigurno sve zajedno. Tu je došla masa ljudi, molilo se dan i noć. Međugorje je prvih dana bilo jedno veliko mjesto gdje se molilo dan i noć. Ljudi su dolazili i molili. Sjećam se da tada nije bilo osobe koja nije odgovorila na Gospin poziv. U Međugorju možda samo tri-četiri osobe nisu prihvatile ukazanje u to vrijeme. Mislim da je 99 % ljudi tada prihvatilo Međugorje, Gopu i ono što se događalo u Međugorju. Zato je Gospa rekla: „Ja sam ovdje došla jer sam našla još živu vjeru!“ Ne samo mi i naši ukućani, nego su svi bili šokirani. Što smo radili? Ono što je Gospa tražila od nas. Gospa je počela moliti, mi smo molili. Gospa je tražila da postimo, mi smo postili, da se žrtvujemo, mi smo se žrtvovali. Mogu reći da se ne kajem ni za jednu sekundu prvih dana ukazanja. Najmanje smo spavali. Sve ostalo vrijeme molili smo i u poniznosti ono što smo imali dijeliti s drugima, s onima koji su dolazili, bili u potrebi i tražili čašu vode. Sjećam se da u je u mojoj kući bilo više vina nego vode, jer smo imali čatrnju i nije bilo vode koja je dolazila kao što danas dolazi iz vodovodnih cijevi iz Neretve. U jednom je trenutku nestalo vode, a bilo je vina i rakije.

■ Ali bilo je i onih koji su vas napadali. Kako ste prevladali strah zbog progona komunističkih vlasti?

Gospa nam je isto tako dala snagu, tako da nam to nije bilo važno. Mi smo bili spremni i umrijeti! Jer, kad vidiš Nebo, mislim da si spreman i otići u Nebo, ali hvala Bogu, još smo svi tu i nitko od nas nije stradao, iako je bilo puno loših situacija. Jednom su nas prilikom noću odveli u policiju i prijetili nam. Ali kad je policajac počeo lupati jednom velikom knjigom, Vicka mu je rekla: „Da si pročitao tu knjigu,

Foto: Aihw/ICMM

MI NIKAD NISMO NI NASTOJALI BITI U SREDIŠTU POZORNOSTI, TO NIJE NAŠ CILJ. NAŠ JE CILJ DA SE GOSPINA PORUKA PRIHVATI I DA SE ŽIVI ONAKO KAKO JE ONA REKLA: „PREKO GOSPE ISUSU!“ SJEČAM SE DA SMO POKOJNOM FRA SLAVKU REKLI DA MI NE ŽELIMO BITI U SREDIŠTU, JER SE TAMO VEĆ NALAZI GOSPA KOJA NAM JE DOPUSTILA DA SE ZALJUBIMO U NJU. KAD SMO SE ZALJUBILI, POVELA NAS JE S BRDA UKAZANJA U CRKVI, NA SVETU MISU.

ne bi ti tako s njom lupao! Imao bi dobar odnos prema toj knjizi.“ Na to je on postao još gori, počeo je galamiti, sav se razbjesnio i počeo nam prijetiti. To je možda bilo početkom srpnja te godine. Ljudi su čuli da se nešto događa i puno je ljudi u pidžamama došlo u policiju i reklo: „Pustite djecu, djeca nisu kriva! Ovo je Božje djelo.“ U Međugorju je isto tako puno ljudi otišlo u zatvor zbog toga što su svjedočili u našu korist.

■ I fra Jozo je uhićen i odveden u zatvor. Jeste li se tada plašili?

Na početku je postojala neka vrsta suradnje. Sjećam se kad je Gospa rekla: „Idite u crkvu, tamo ćete biti zaštićeni.“ Nama je bilo teško otići u crkvu, jer smo se najsigurnije osjećali u svojim kućama. Naše su obitelji bile s nama i štitile nas koliko su mogle. Ali, primjerice, Vickin tata i Ivankin tata bili su u Njemačkoj, Mirjana u Sarajevu, a Ivan je uvijek bježao jer ga je bilo strah. Kad bi policija došla, tu su bile Vicka, Ivanka, mali Jakov koji je uvijek bio oko nas i ja. Nas bi progonili i privodili u policijsku postaju, u bolnicu i na druga mjesta. Malom Jakovu bilo je samo deset godina. Svi koji su dolazili ovdje zaljublivali bi se u njega. Ovdje na zidu imam sliku nas u prvom tjednu ukazanja, kad su nam rekli da je Mirjana donijela drogu iz Sarajeva. Jedan je svećenik došao da nas uslika i mi smo u šali uzeli neke krpe i zamotali Jakova kao da je drogirani.

■ U kojem se smislu Vaš svakodnevni život promijenio Gospinim dolaskom u Međugorje? Budući da još uvijek imate ukazanja svaki dan, kako je živjeti 40 godina u dva „paralelna“ svijeta?

Svi misle da ja živim u dvije dimenzije, ali to je zapravo život! Ja uvijek kažem: Marija ne postoji bez Gospe i Gospa ne postoji bez Marije, a i Međugorje isto tako. Ne ću reći da smo mi Međugorje, ali mi smo i svjedoci, kao kad Gospa kaže: „Vi ste ispružene ruke!“ U biti, da nas nije bilo, da nismo svjedočili, da nismo bili hrabri, sigurno ni Međugorje ne bi bilo ovo što jeste. Ne bi bilo toliko ljudi koji su došli u Međugorje i koji su nas slušali. Mi smo prihvatili Gospine poruke, stavili ih u praksu, u život i svjedočili. Sjećam se kad su moje kolegice iz škole rekly: „Marija, ona koja je bila sramežljiva, sada stoji ispred čatrnje kod Ivankovića i svima govori: Obratite se!“ Gospa je rekla: Mir u srcu, mir u našim odnosima, mir u obitelji, pomirite se između obitelji i mir u čitavom svijetu, mir s Bogom koji je najvažniji. To Gospa traži! Ja se sjećam da su prvih dana oni ljudi koji su bili u svadi išli jedni kod drugih da traže oprost.

■ To su već bili plodovi Gospina dolaska u Međugorje, a sada se stječe dojam da je pozornost javnosti usmjerena samo na plodove, a pomalo se zaboravlja na vas vidioce koji ste u korijenu tih plodova?

Mi nikad nismo ni nastojali biti u središtu pozornosti, to nije naš cilj. Naš je cilj da se Gospina poruka prihvati i da se živi onako kako je ona rekla: „Preko Gospe Isusu!“ Sjećam se da smo pokojnom fra Slavku rekli da mi ne želimo biti u središtu, jer se tamo već nalazi Gospa koja nam je dopustila da se zaljubimo u nju. Kad smo se zaljubili, povela nas je s Brda ukazanja u crkvu, na svetu misu.

■ Prije toga nije postojao večernji program u crkvi po kojem je Međugorje poznato?

Sigurno da smo bili zauzeli stav da se to ostvari, jer program u crkvi nije postojao, a to je Gospin program koji je ona željela. Kad nam je policija zabranila da idemo na Brdo, pitali smo Gospu što trebamo činiti. U tom je času bilo puno znakova. Ukazanja su bila na različitim mjestima, primjerice u Vickinoj, Ivankinoj ili u našoj kući

ili kod malog Jakova, ali ne toliko često. Ukazanje je ljeti bilo u 15 do 19h, ali već oko 17 sati u više navrata počeli bi, kako bismo ih nazivali, „baloni“. Iz sunca bi izlazili veliki baloni i mogla se vidjeti hostija, križ, slova JHS, Sveta obitelj. Ti bi baloni postajali sve veći i ljudi su odlazili iz kuća i s njiva, ali ti su znakovi nosili značenje: *Idi kući, spremaj se i pođi u crkvu!*

■ Komu ste u početku povjeravali poruke, odnosno zašto neke od njih nisu zapisane?

Zato što smo bili okruženi policijom koja nas je stalno proganjala i zabranili su nam sve što su mogli, a ni mi sami nismo znali kako postupati, jer tko je mislio da će Međugorje postati ovo što jeste? Ja sam mislila da sanjam, nisam ponekad ni spavala ni jela, jer je sve to bilo sporedno. Najvažnija je bila Gospa i njezine poruke, njezina ukazanja i prisutnost te da mi odgovorimo na njezin poziv.

■ Koji Vam je svećenik bio najveća podrška?

Iako volim fra Jozu i sve ostale fratre, moram spomenuti pokojnog fra Slavka koji je bio moj ispovjednik i najbližiji od svih. Tu sam se rodila i odgojila i iako sad živim u Italiji, meni su naši fratri u srcu i ostat će dok budem živa.

■ Kako ste se osjećali kada Vam je Gospa povjerila molitvenu nakanu za duše u čistilištu?

To je jedna druga priča, jer zapravo molitva za duše u čistilištu uopće nije bila Gospina nakana za mene, nego sam ja osobno poticala ljude da mole za tu nakanu jer nitko nije molio za duše u čistilištu. Onda je to čak otišlo u knjige, nakon članka nekog novinara koji je samo htio važnu vijest. Ja sam rekla da ću to prihvatiti jer trebamo moliti za duše u čistilištu. Nisam oko toga htjela stvarati paniku, a ne želim ni danas jer je važno da ljudi za to mole, ali to nije Gospa rekla!

■ Zašto se nitko od vas nije zaređio kao što su to činili vidioci iz drugih svetišta nego ste zasnovali obitelji?

Ja sam u samom početku molila jer sam osjećala potrebu da odem u samostan i da se potpuno predam Bogu. Meni je Gospa predala molitvenu nakanu za one koji su na poseban način posvećeni Bogu. Stoga sam mislila da ću se zaređiti. Kasnije sam na tisuću načina uvidjela da je

možda drugi put bio za mene. Shvatila sam da ne ću moći svjedočiti Gospine poruke ako odem u samostan, jer bi mi to sigurno zabranili oni koji su protiv ukazanja. Bog mi je dao slobodu i odlučila sam se za obitelj. Svatko od nas ima slobodu i svatko je u toj slobodi odgovorio. Ja sam osjetila tu potrebu da zasnujem obitelj jer sam vidjela da u svojoj obitelji ne mogu ostati. Dva brata su se oženila u istoj kući, a ja ću ostati neudana tetka koja je na usluzi ili ću stvoriti vlastitu obitelj. Tada sam to prihvatila i vidjela da imam mogućnost imati svoju svetu obitelj, što nije lako, ali moj život nikada nije bio lak i kada bi mi netko sada rekao da ponovno odlučim, ja bih sve isto napravila!

■ Postoje li još neki razlozi zbog kojih se niste zaređili?

Bilo je tu još puno osobnih stvari. Ja sam dala bubreg svome bratu, a u tom se trenutku to tretiralo kao hendikep. Primjerice, otišla sam u jedan samostan gdje mi je časna sestra rekla da će mi biskup zabraniti sudjelovanje u objavi poruka koje sam primala svakog četvrtka. Morala bih biti poslušna. Možda je danas nakon 40 godina ukazanja, hvala Bogu, sve to bolje prihvaćeno. Došao je i mons. Hoser, ali u ona vremena bilo je jako teško, iako je naš mostarski biskup Žanić tada mene volio i govorio: „Marija je kao Bernadette!“, ali poslije se sve promijenilo.

■ Zašto se promijenio taj stav biskupa Žanića koji vam je u početku pružio podršku, a koji je zauzeo i biskup Perić?

U početku je biskup Žanić ovdje došao za krizmu i nakon susreta s nama rekao: „Djeca ne lažu!“ Što je bilo poslije i u čemu je bio problem, ne znam niti bih ulazila u to. Nisam imala ni priliku o tome pričati s njim. Poslije je došao mons. Perić kojeg nikad nisam ni upozнала niti sam se čula s njim, nego sam samo čula o tome što misli o Međugorju.

■ Kako ste podnosili veliki pritisak hodočasnika na Vas?

Nije bilo lako. Ukazanja, ljudi koji su dolazili i prolazili kroz našu kuću, koji su nas iskorištavali, tražili od nas da činimo čudesa, na što smo tisuću puta rekli: „Ma mi ne činimo čudesa, Bog čini čudesa, zagovarajte, molite, obraćajte se, jer ako ste u grijehu, ne možete dobiti milosti. Vratite se Bogu, vratite se molitvi, vratite se ispovijedi, otvorite svoja srca Bogu, jer Bog ih liječi!“ Na početku je bilo tako teških situacija, ali jednostavno se malo-pomalo sve smirilo. Sjećam se jedne djevojke koja je došla iz Splita i koja je bila anoreksična. Bila je u užasnim odnosima sa svojom obitelji i nije se htjela više vratiti kući. U jednom je trenutku bila mjesec dana u našoj kući. To više nije bila naša obitelj, nego obitelj koja se širila s onim ljudima koje smo mi prihvatili i molili za njih.

■ Ljudi Vam još uvijek dolaze. Kao posrednica, prenosite li Gospi potrebe zbog kojih Vam se obrate?

Da, ljudi dolaze! Prenosim ljudske potrebe, ali ne onako kako ja osjećam da bih trebala učiniti, nego kako Gospa dozvoli. Ako Gospa ostane duže, možemo moliti za više ljudi. Ako ostane kraće, onda možemo moliti za njih manje.

■ Jeste li u tom smislu prisustvovali nekom čudu ili pak čuli za njega, odnosno jeste li „uspješno“ posredovali kod Gospe?

Molitve budu uslišane i čuda se još uvijek događaju. I dan-danas ima ljudi koji dođu i vrate se. Primjerice, više je puta, hvala Bogu, bilo slučajeva ozdravljenja, ne uvijek, ali bilo ih je. Prije nekoliko dana došla je jedna žena koja puno godina nije mogla imati djece. Došla je zahvaliti na primljenoj milosti. Ima puno čuda, ali najveće je čudo obraćenje ljudi, onih koji su promijenili svoj životni stav i svoje viđenje života.

■ Jeste li ikada posumnjali u vlastita viđenja Gospe? Po čemu znate da je to uistinu Gospa, a ne neka druga „nadnaravna“ sila?

To je Gospa. Amen! U to sam uvjerenja svojom dušom, svojim srcem i svojim tijelom!

■ U kakvim ste odnosima s vidiocima bili, a u kakvim ste danas?

Nikad mi nismo zapravo bili prijatelji. Ivanka i Mirjana su se družile, jer su bile jedna u Mostaru, druga u Sarajevu, dakle gradska djeca. Mi ostali nismo, ali smo uvijek bili zajedno. Primjerice, ja nisam bila prijateljica s Vickom, nego s njezinom sestrom. Ali ovo nas je spojilo i ne daj Bože da netko nešto ružno kaže o nekom od njih, odmah bih reagirala! Ali i pokojni je fra Slavko govorio da su nas samo Bog i Gospa mogli sastaviti.

■ Zamjerate li ikomu išta za ovih 40 godina, odnosno je li Vam tko nešto našao učinio?

Ne zamjeram nikomu ništa jer smo, hvala Bogu, naučili od Gospe praštati i moliti. Ja osobno uvijek nastojim svjedočiti svojim životom. Ne znam, možda sam ja nekoga razočarala ili nisam nekad u nekoj situaciji bila ono što je netko od mene očekivao. Primjerice, sjećam se kako su '85. ili '86. iz Belgije došli ljudi i donijeli neke duge haljine, kao neke tunike, da ih obučemo i hodamo po selu kako bi svi znali da smo to mi, vidioci. Bilo je ljudi koji bi došli s nekim takvim idejama i mi bismo ih poslušali, a to nije bilo razumno.

■ Možete li izdvojiti trenutak kad vam je bilo najteže u životu?

Bilo je puno toga, ali svaka situacija, i ona negativna, pretvorila bi se u nešto pozitivno, kao što je primjerice ona kad su nas na početku vodili u bolnicu na psihijatrijsko ispitivanje. Doktorica koja nas je pregledavala rekla je sve

najbolje, da smo normalna, seoska djeca, i najviše nas je zaštitila, a od tog smo ispitivanja najgore očekivali. Bog sve provodi. Jednom nam je Gospa rekla: „Dat će vam da jedete i pijete, ali ne smijete ništa ni jesti ni piti.“ Poslije smo saznali da su planirali staviti nam droge u hranu da kažu da smo nadrogirani i da nam je Mirjana iz Sarajeva donijela drogu. Ali opet, sve je izašlo na dobro, jer je Gospa sve to vodila. Ovo nije naše djelo, nego Božje djelo! Stoga se ne trebamo brinuti.

■ Živite između Italije i Međugorja. Možete li usporediti zanimanje ljudi za Vas u Italiji s onim ovdajšnjim?

Više sam tamo poznata, jer su u novinama više pisali o nama. Ovdje se u novinama objavljuju naše slike kad nam je bilo 15-ak godina, a u Italiji su nas novine više pratile. Ali nikad nisam imala problema. Tamo postoji molitvena skupina u samostanu časnih sestara u koju dolaze ljudi koji žele moliti. Neki ljudi naravno dolaze iz radoznalosti. Časne mi sestre kažu: „Marija, došlo ih je puno, ali vidjet ćemo dokle će ostati. Ako ostanu do kraja, znači da imaju potrebu za obraćenjem!“ I kad se zadrže kratko, pola sata da uslikaju dvije slike, to znači da od toga nema ništa. Ali ako su ostali četiri sata koliko traje naša molitva, sveta misa i klanjanje, već poslije ta četiri sata ljudi se mijenjaju, odriču se grijeha, započinju svetost, odlučuju se za obraćenje. Može se vidjeti puno ljudi i obitelji koje su se cijele promijenile jer su počele živjeti svetim životom, i koji nisu došli samo radi senzacije i slikanja.

■ Tijekom tih svakodnevnih Gospinih ukazanja, razgovarate li o nečemu s njom i ako da, o čemu?

To je velika priča. Ja imam tisuću pitanja kao i svi ljudi. Ali kad Gospa dođe, sva ta pitanja ishlape, jer kad se Nebo otvori, sve postaje nevažno. Kad doživiš Nebo koje se otvara i vidiš Majku Božju kako dolazi, u tom bi trenutku skočio u vatru ako je potrebno, jer se toliko otvoriš. Hvala Bogu, taj trenutak očekujem kao dar Božji!

■ Primate li svaki dan poruke od Gospe, možda neke osobne?

Nema poruka svaki dan. Ima nekad osobnih poruka, ima nekad poruka da osobe koje su tu prisutne, ali Gospa daje poruke svakog 25. u mjesecu. Na

početku je to bilo svakog četvrtka, a poslije svakog 25. Kad je Gospa počela davati poruke svakog četvrtka, te su poruke bile za župu Međugorje, kada je Gospa podučavala župljane.

■ Pamтите li uopće poruke koje Vam Gospa daje?

Kako ne! Pamtim ih, ali ne znam ih vremenski odrediti, datuma se ne sjećam.

■ Koju biste poruku izdvojili od tog velikog broja poruka koje ste primili?

„Ja vam dajem svoju ljubav, a vi je nosite drugima!“ To je poruka koja me najviše pogodila. Jer, Gospinu ljubav nikad ne možemo dati u potpunosti drugomu, koliko je ona velika! Nemoguće ju je staviti u jednu malu bočicu, ali nastojimo.

■ Je li istina da ste svojedobno razgovarali s predsjednikom SAD-a Ronaldom Reaganom?

Jest! Ima zapis o tome u Župnom uredu. Nazvao me je zato što sam napisala jedno pismo. Kao sve obitelji u Međugorju, mi smo vodili ovce i koze na brdo. Susrela sam čovjeka i ženu koji su imali plastičnu vreću na glavi za zaštitu od kiše. Bio je listopad, kiša, bura, hladno i ja njih ugledam potpuno mokre na takvom vremenu. U našoj je kući tada bila jedna Amerikanka koja mi je pomogla jer tada nisam govorila engleski. Dovala sam ih u kuću. Prvo smo ih počastili šalicom vrućeg čaja i dali im da se presvuču. Njihovu smo odjeću stavili na stolice ispred šporeta da se osuši. Počeli smo razgovarati i oni su rekli da imaju sina i kćer koja je bolesna i da su došli posebno moliti za tu nakanu. Ustanovilo se da je taj čovjek odgovorna osoba za sva veleposlanstva SAD-a u Europi. Ova djevojka Amerikanka koja je bila u našoj kući rekla je: „Kako bi bilo dobro da pozovemo predsjednika SAD-a i da mu napišemo da se Gospa ukazala i da je došla kao Kraljica Mira!“ To je bilo vrijeme Hladnog rata između SAD-a i SSSR-a, spominjala se i atomska bomba i puno toga lošega. Oni su ostali s nama na ručku i ja sam nazvala fra Slavka – tada smo imali ukazanja u Župnom uredu – koji je rekao da nema problema da dođu na ukazanje i ja sam ih povel. Nakon toga su razgovarali o svemu i čovjek je rekao da svakih dva-tri tjedna ide do predsjednika RONALDA REAGANA i da će mu ponijeti pismo koje sam ja napisala da se Gospa ukazala. Napisala sam da nas je šestoro i da je svima došla kao Kraljica Mira. Ja sam sve to navela, izvadila iz jedne bilježnice da bude što ljepše napisano. Pismo je na engleski prevela Amerikanka, stavili smo ga u kovertu i dali čovjeku s kojim smo se prijateljili i kojemu smo dali broj telefona. Nakon nekoliko dana, uoči blagdana Bezgrješnog Začeca, zove Bijela kuća! Kad smo se javili, s druge strane govore: „White house! Hoće *president* da s tobom razgovara“ Mislili smo da je šala. Zvao je čovjek koji je bio kod nas u kući. To je bio telefon u hodniku koji, kad zazvoni, znači da se nešto događa, netko zove iz Njemačke, prijatelji ili rodbina zbog nečega. Čovjek je dakle rekao da je uz njega predsjednik koji osobno želi zahvaliti na tom pismu i tako je i bilo.

■ Što Vam je Ronald Reagan rekao?

Predsjednik je rekao da se jako obradovao i da će to pismo ostaviti znak u njegovu životu. Mi smo mu rekli da on može pomoći da se radi na miru, jer Gospa poziva da gradimo mir, budemo nositelji mira i molimo za mir. Na to je predsjednik Reagan rekao da će svim silama nastojati da

se to ostvari i pomoći Gospi u tom planu. Nekoliko dana poslije Bezgrješnog Začeca dobila sam jedno veliko pismo u kojem je bila njegova slika i predsjednički pečat. Mislim da je tu sliku dodirnulo cijelo Međugorje koje ju je došlo vidjeti. Potom se dogodio susret između Gorbačova i Reagana. Reagan je pitao Gorbačova može li ponijeti jednu kovertu, jer se obično na takve susrete nose samo diplomatske stvari, i ovaj je pristao. Tamo mu je pročitao pismo o Međugorju i Gospinom ukazanju kao Kraljice Mire i na kraju su potpisali sporazum o povlačenju nuklearnog i drugog teškog naoružanja. Nakon otprilike mjesec dana došao je Otto von Habsburg, stric Milone koja je već živjela u Međugorju i koja je prevodila program na šest-sedam jezika. Tražio je da se što žurnije napiše jedno pismo i za Gorbačova jer je on to zaželio. Mi smo se plašili nereda, jer nismo bili ni na čijoj strani, bili smo neutralni, odnosno s Gospom. Potom sam ja i njemu napisala jedno divno pismo. Poslije je Providnost htjela da Ivan Pavao II. od nas traži da idemo u Rusiju u posjet. Papa je napisao pismo župniku da želi da idemo, da bi se ostvarilo ono što je Gospa tražila u Fatimi, a nakon proživljenog atentata još je dublje osjećao tu potrebu. Otišli smo pokojni župnik fra Leonard Oreč, pokojni biskup Hnilica koji je bio veliki zagovornik Međugorja i prijatelj pokojnog pape Ivana Pavla II. kojeg je Papa poslao u Međugorje i kojeg je Papa zaredio, kako je govorio, od Beča do Pekinga u čitavom komunističkom dijelu, skupina svećenika i ja.

■ To je bila neka vrsta mirovne misije?

To je bila misija u kojoj smo trebali ići samo u Moskvu, ali smo na kraju obišli oko 50 crkava. Svratili do Beča na molitveni susret koji nije bio unaprijed planiran, ali je franjevačka crkva bila preputna ljudi. To se sve ostvarilo u zadnji čas. Onda smo od Beča autom krenuli za Slovačku, Ukrajinu, Bjelorusiju da bismo tamo sjeli na avion za Moskvu gdje smo otišli u posjet.

■ Je li istina da su Vam papa Franjo i Benedikt XVI. darovali krunicu?

Ovdje ih držim na zidu u vitrini. Imam krunica od različitih kardinala i biskupa. Toliko ih je da ćemo ih morati staviti u novi ormarić. Još nisam stavila unutra krunicu koju mi je poklonio papa Franjo.

■ Primili ste devet od 10 tajni. Kako uopće čuvate tajne koje su Vam povjerene i imate li nekada ljudsku potrebu podijeliti ih s drugima?

Tajne su tajne! Podijelit ću s bliskim osobama ako su druge stvari u pitanju, ali ovo je Božje. Nemam nikakvu potrebu to dijeliti s bilo kime, jer je to Božje, a ne naše.

■ Je li ova pandemija znak neke opasnosti za čovječanstvo?

Spasi dušu, a ostalo nije važno! Za ostalo ćemo se izboriti. Moramo se na zemlji pobrinuti za spas duše. Bit će i druga pandemija, bit će još svega, proći će ova kao što je sve dosad prošlo. Ja govorim da su ukazanja počela u komunizmu, pa je i to prošlo. Nastupilo je doba konzumerizma i materijalizma, ali sve će proći. Gospa je ostala.

■ Imate li ikakav predosjećaj koliko će Vam se dugo Gospa još ukazivati? Ovisi li to o primanju zadnje tajne?

Ne znam. Da o nama ovisi, ja bih rekla cijeli život, dok nas Gospa ne povede u Nebo. Može i meni biti kao što je primjerice Jakovu bilo. Jednoga mu je dana Gospa rekla da mu se više ne će ukazivati i da je sutra njegov zadnji dan viđenja. Ne znam ni ovisi li to o primanju desete tajne. Sve je u Božjim rukama, a najvažnija je stvar da smo mi u miru i da smo s Bogom, da se ne prepustimo. Treba živjeti sveto, jer sad mogu dobiti srčani udar i umrijeti. To nitko ne zna. Stoga trebamo biti spremni.

■ Neki ljudi podcjenjuju međugorska ukazanja zbog velikog broja poruka koje su nam prenesene preko vas vidioca i koje se navodno ponavljaju?

Istina je, i majka ponavlja savjete. Tisuću puta spriječi dijete da se povrijedi. Ako poruke promatramo površno, to izgleda kao ponavljanje, ali kad počnemo moliti i živjeti poruke, vidimo koliko tu ima posla. U opasnim vremenima, kao što je ovo vrijeme pandemije kada je ljude strah smrti, možda se više pažnje usmjerava na poruke, ali ja kažem da ćemo svejedno umrijeti, s koronom ili bez korone. Kao što je rečeno: Oni koji su dublji, živjet će 80 godina, a oni malo mršaviji 70. To nam je život. Neki govore da se život produžio, pa i da živimo 100 godina, svejedno ćemo umrijeti.

■ Pratite li poruke koje primaju ostali vidioci?

Naravno, jer to nisu poruke vidioca, nego Gospe! Meni je čudno kada kažu da je poruka došla preko nekoga od nas, jer su to Gospine poruke. Treba reći da je došla Gospina

Jednom nam je Gospa rekla: „Dat će vam da jedete i pijete, ali ne smijete ništa ni jesti ni piti.“ Poslije smo saznali da su planirali staviti nam droge u hranu da kažu da smo nadrogirani i da nam je Mirjana iz Sarajeva donijela drogu. Ali opet, sve je izašlo na dobro, jer je Gospa sve to vodila. Ovo nije naše djelo, nego Božje djelo! Stoga se ne trebamo brinuti.

poruka, da nam je ona dala poruku, a ne spominjati nas koji nismo važni. Ako hoćete, mi smo kanal, ali samo nevažni kanal koji donosi vodu u pustinju i koji je često posivjela cijev koja se ni ne vidi.

■ Ali ljudska je pažnja nužno usmjerena na vas vidioco...

Ne mora nikako biti i mi smo se uvijek borili s tim. Ima ljudi koji bježe od gužve. Mene nije strah naroda i ne stvara mi pritisak. Ja osjećam ljubav prema narodu, što je opet dar. Jedino mi smeta kad su ljudi neuredni, kada u molitvi netko izvadi telefon i počne slikati. Kad se moli, treba moliti, a ako se želi slikati, treba se slikati kasnije. To mi primjerice ide na živce. Ja klečim pred Presvetim oltarskim sakramentom, a netko me slika.

■ Ljudi žele iskoristiti trenutak...

Da, ali može barem stati sa strane, negdje gdje nitko ne će primijetiti.

■ Zašto se poruke vidioca razlikuju ne samo po sadržaju nego i po obliku – primjerice, nečije su kraće, a nečije duže? Uspijevate li uistinu prenijeti ono što Gospa govori?

Svatko je od nas drukčiji. Najvažnije je prenijeti poruku kao takvu, a na koji način se formulira, manje je važno. Bit je na obraćenju, molitvi, vjeri u evanđelje, potrebi za postom, življenju svete mise, onome što je fra Jozo nazvao pet kamenova. Došla je jedna skupina Poljaka i jedna je žena pričala kako je fra Jozo govorio o porukama tako nadahnuto da bi bilo lijepo kad bi bio u Međugorju. Jer on je kao i mi – kad počneš govoriti o Gospi, otvori ti se Nebo i nikad kraja! Meni je lijepo biti s Gospom u Nebu!

■ Kako ste upoznali svog supruga?

Ovdje u Međugorju. Došao je sa svojom molitvenom skupinom koja se osnovala preko svećenika koji je posjetio Međugorje. U toj je skupini bila Diana Basile koja je bila u kolicima i koja se ustala i prohodala, hvala Bogu. Ona je sad stara žena, ali i dalje hoda i svjedoči tako da ju je divno vidjeti. Uvijek je spremna za molitvu i svjedočenje.

■ Kako Vaša obitelj doživljava Vaš život s Gospom? Otkad su se rodila, Vaša djeca mogu posvjedočiti da mama svaki dan ide vidjeti Gospu...

Nigdje mama ne ide, nego je Gospa tu, jer uvijek molimo. Ona su uvijek sa mnom i to je normalno. Sad su malo porasla i svatko ide svojim putem, ali ja se osjećam voljenom od svoje djece i osjećam da gaje veliko poštovanje i ljubav prema Gospi te osjećaju da u našoj obitelji postoji veliki dar zbog čega sam Gospi zahvalna.

■ Je li Vam važno da Međugorje bude priznato kao svetište?

Ne, ne opterećujem se time.

■ Što biste još dodali za kraj kao poruku čitateljima?

Molite, molite, molite! To uvijek Gospa ponavlja. Ako molimo, osjetit ćemo da je Bog blizu.

■ Mislite li da je važna ova 40. obljetnica ukazanja?

Sigurno, kao i svaka druga, ali ova posebno, kao biblijska godina koja nosi poseban poziv na obraćenje i poziv na ono što Gospa od samog početka govori: „Bez Boga nemate budućnosti!“

„Sad ću podsjetiti na djela Božja, i što sam vidio, to ću ispričati... „

/ Sirah 42,15 /

Pročitao sam puno tekstova o ukazanjima u Međugorju i uvijek sam bio pomalo nezadovoljan napisanim, bez obzira što su to bili vrhunski tekstovi, teološki i jezično dotjerani. Iz tih tekstova učio sam teologiju, slagao događaje u vlastitu uspomenu, pamtio nadnevke i razmišljao o svemu onome što se u Međugorju dogodilo. Zašto sam bio nezadovoljan? Uvijek mi se činilo da nije dovoljno napisano i opisano što je Međugorje. Pa tako i ovaj tekst i moj pogled na Međugorje siguran sam da će mnoge razočarati, ali ovo je moja istina o Međugorju.

FRA BRANIMIR MUSA

Kad se Gospa ukazala, ja sam još bio student teologije i živio sam daleko od Međugorja. Dvije godine poslije ukazanja postao sam svećenik i primljen u „punopravno članstvo“ Crkve. Mogao sam slušati i gledati kako neki osporavaju Međugorje, svećenike koji tamo rade, njihov trud i muku, dok je veliki dio naroda i veliki broj svećenika molio i radio na dobrobit Crkve. Svećenici u Međugorju su čuvali vjeru, moral-Crkvu. Spavali su u zvonnicama jer im mjesne vlasti nisu dopuštale graditi smještajne objekte. Neprosvijedeći dio naroda osuđivao je svećenike, snimali njihove propovijedi i prenosili onima koji su branili i čuvali ustavni poredak. (Ovdje moramo zatamnuti pojedine događaje i osobe jer razborito je ne prozivati poimence radi naše budućnost, a uostalom Bog zna što je tko radio, a znaju i ljudi.) Zatvori, progoni, saslušavanja, podmetanja, laži, klevete.

Prve godine ukazanja. Nemate dovoljno hostija, kaleža, misnica, knjiga na stranim jezicima, svećenika koji znaju strane jezike, svijetla, korporala, posudica za pričest, ispovjedaonica za ispovijed, životnog prostora da možete graditi, raditi. Smještaji za hodočasnike loši, bez elementarnih uvjeta, bez kupatila, bez soba, neki vlažni podrumi.

Međutim, Bog nam je u to vrijeme dao učene i pobožne fratre, dobre propovjednike koji su čuvali i sačuvali čist kršćanski nauk. Spomenuo bih fra Jozu Zovku, župnika i uznika, na kojem su se sudarale crkvene i svjetske sile, Leonarda Oreča (rimska

škola), fra Ljudevita Rupčića, profesora, fra Tomislava Pervana (Toma Akvinski naših dana, Ratzinger uz živućeg teologa Ratzingera), fra Ivana Dugandžića, (Bonaventura kao onaj iz Franjina doba, smiren i odmjeren, učen), fra Slavka Barbarića (otac i majka siročadi). Svi doktori znanosti, a tako ponizni. Ako ih ne spominjem poimence, time ne želim umanjiti doprinos ostalih svećenika župnika, propovjednika i ispovjednika koji su živjeli, radili i dolazili u Međugorje. Zahvala mrtvima i živima.

Kad kažem Međugorje, onda mislim na sve događaje vezane za ovo mjesto. Mislim na Brdo ukazanja, Križevac, na milione rasplakanih i raskajanih srdaca koji su tražili utjehu u duhovnom ozračju ovih prostora. Mnogi postavljaju pitanja koliko je ljudi posjetilo Međugorje. U Međugorju se nikada nisu brojili hodočasnici, nego pričesti. Postoje uredne statistike podijeljenih pričesti. Molitva krunice, slavljenje euharistije, klanjanje Presvetom, ispovijedi, duhovni razgovori, festivali, susreti bolesnih, duhovne vježbe, obnove... A da biste mogli ovo organizirati, bilo je potrebno kupovati građevinske parcele, spojati u cjelinu da biste dobili kakav-takav prostor. Trebalo je stvoriti pretpostavke da čuju za vas. (Radio, novine, odgojiti vodiča...)

Međugorje je mjesto duhovnosti, mjesto novih početaka. Lijepa iskustva u ispovijedi daju vam snagu da možete nastaviti svoj hod. Nikada nisam vidio nervozna svećenika poslije tolikih sati ispovijedanja. Bog vas obnovi i napuni novom snagom. U Međugorju susretnete ljude iz

Foto: Arhiv ICMM

čitavog svijeta, i svi se ponašaju kao Crkva na Duhove – razumiju jedni druge. Okupili su se oko Majke kao apostoli u dvorani Posljednje večere.

Veliki broj hodočasnika koji su posjetili Međugorje opet se vraćaju u Međugorje. Znam da ih ne privlače restorani, hoteli, lijepo uređene prometnice, jer imate puno ljepših po svijetu, već ih privlači zov Kraljice

Mira. Na tisuće molitvenih skupina po svijetu je nastalo na temelju Međugorja kao fenomena. Manje više svi oni koji su bili u Međugorju postali su bolji vjernici koji redovito odlaze na misu.

Vidioci. Ni bolji ni lošiji od ostalih vjernika. Ne puno učeni, ali Bog se i magarcem posluži za svoj plan. Puno su pretrpjeli. Ponižavali su ih, privodili po policijskim postajama, dirali im obitelji, optuživali što imaju kuće za smještaj hodočasnika. Ako može tisuću drugih raditi posao prijema hodočasnika, zašto ne bi mogli i oni. Hoteli, moteli, hosteli, sve je to potrebno ljudima. I sva ova infrastruktura došla je s hodočascima, prolaznicima, turistima. I hodočasnici su postali zahtjevniji jer žele udoban i siguran smještaj. Sva velika svetišta u svijetu daleko su opremljenija prostorom za hodočasnike i skuplji je boravak nego u Međugorju. Tko je duhovan zaboravi na materijalno. A oni koji su se izgubili i pali u

valo Crkvu: jednu, svetu, katoličku i apostolsku. Međugorje nismo stajali ispred Crkve, nego smo služili Crkvi kroz Međugorje. Osobno mislim da bi bilo manje nerazumjevanja da je bilo više suradnje na višim nivoima. Svećenici, vidioci, narod bili su prepušteni sami sebi, a ja znam da nisam odgovoran za to.

Stupovi Međugorja. Molitva, post, ispovijed, klanjanje, obraćenje, ljubav prema Crkvi i Bogu – to je Međugorje. Sve ostalo je nerazumjevanje milosnog dara s neba. Ovo svjedočanstvo najbolje žive koji šute i mole. Tisuće molitelja svaki dan mole krunicu koju su vratili u svoj život. Oni poručuju: „Ne branite nam moliti i biti bolji. Želimo molitvom i žrtvom voljeti Boga i Crkvu.“ Na tisuće ljudi živi Gospine poruke, ponavljajući s Marijom: „Što god vam rekne, učinite!“ /1v,25/

Nisam dorastao da teološki obranim ukazanja, čudesa, znakove... Biblija poznaje mnogo znakova korištenih među ljudima: signali kojim se služe ratnici /Jš 2,18 /, bogoslužni znakovi trubama / 1Mak 4,40/. „Prilagođavajući se našoj naravi, i Bog daje ljudima znakove da ih spasi... Čudesa nisu jedini Božji znakovi, a veliki znak jest Isus i kroz Njega želim gledati Međugorje. Oslobodimo se natruha ranijih nerazumjevanja već u istinskoj ljubavi postavimo pitanje: Nije li ovo znak za naše vrijeme? Bog koji je dao znak u prijelazu kroz Crveno more i u Izlasku iz ropstva nije li i nama znak Prijelaza? Ne tražim čuda, znakove, dosta mi je vjera, ali sam se nagledao divnih Božjih čuda. Nikoga ne će spasiti broj ukazanja, niti pozitivni ili negativni pisani prilozi, već žrtva, molitva i vjera.

Međugorje je rijeka koja teče. Kad ste pomislili da su završili hodočasnici s dolascima, dolaze nove grupe. Nikada nisam susreo hodočasnika da se nezadovoljan vratio iz Međugorja. Čime i koga to ja mogu tako oduševiti!? Samo mu Bog vraća radost srca. Međugorje se može jedino razumjeti kad u njemu živite godinama. Ako dolazite na nekoliko dana, bojim se da ćete ostati razočarani. Promatrao sam događanja oko Međugorja i zaključio sam da je Međugorje veliko siročje, siročje koje se samo izborilo da preživi. Napadali su ga, pljuvali, omalovažavali, sumnjicali, a ono je raslo, raslo. Nije

g imao tko formirati, a još manje informirati svijet što se događa. Međugorje nije imalo svoje lobije, zagovornike, osim Gospe koja ga je čuvala. I puno veća svetišta u svijetu nisu tako organizirana kao što je Međugorje, a posebno sam sretan što je ostalo na liniji Crkve i njezina Učiteljstva. Danas kad se prijete „Sinodalnim putovima“, u strahu da se s puta ne skrene na stranputicu, zahvalan sam Bogu da Međugorje slijedi put Crkve. Kao što sv. Ivan opominje svoje suvremenike koji su vidjeli znakove Isusove da povjeruju u Njega, tako bismo trebali i mi vjerovati u dobro koje se u Međugorju događa.

Međugorje je bio i ostao znak dobra, vjere i nade. Bio je rat. Neizvjesnost na političkom i vojnom planu. Moglo nas je ne biti. Međutim, Gospa i Njezina i naša krunica promijenili su tijekom povijesti. Kao što su apostoli poslije Duhova postali vjerodostojni u življenju Isusove poruke tako bismo i mi trebali biti vjerodostojni.

U Knjizi Izlaska stoji da su svjedoci potaknuti na pouzdanje i na obraćenje. Pozvani smo na obraćenje. A kao što zvijezde podsjećaju na Stvoritelja tako i sve ovo oko Međugorja neka nas podsjeti na Isusa i Mariju. Kao što je Jahve svoj narod stavio pred kušnju u pustinji, tako smo i mi kušani i pitani kojim ćemo putem krenuti, pogotovo danas kad se sve vrijednosti života dovode u pitanje.

Za kraj. S Međugorjem se ne kalkulira, igra, ismijava. U Međugorju se ne solira. Mnogi su ga, poneseći osjećajem nutarnje ljepote, počeli tumačiti na svoj način, a to nije dobro. Mnogi su napisali knjige, brošure, uzimajući sebi za pravo da budu tumači nečega što nadilazi njihove intelektualne sposobnosti. Vjerojatno sam i ja u toj kategoriji, ali još jedanput samo ponavljam – ja vjerujem, ja ne dokazujem. Međugorju i Crkvi treba vrijeme: za molitvu, za razmišljanje, slušanje, promatranje. Ne smiju se zamutiti izvori čiste vode. Neka Marija povede Međugorje u treće tisućljeće, a mi ćemo moliti, postiti, voljeti Crkvu.

Upamtimo. Bog je „stijena Izraelova“ /Pnz 32,4 / „Bog ne laže i ne povlači svoju riječ“ /13r 23,19 / „Bog se ne mijenja.“ /Ma1,3,6 /

Sveta Marijo, Majko Božja, Kraljice Mira, molji za nas griješnike!

Plodovi Međugorja tako su uvjerljivi da ih Crkva ne može više nijekati

Protjeklo je godinu dana od kada je svijetlo dana ugledala knjiga „Međugorje u očima mjesnih biskupa Žanića i Perića na temelju dostupnih dokumenata“ autora fra Ivana Dugandžića u kojoj su sabrani dokumenti koji su široj javnosti do tada bili nedostupni. Namjera autora ove knjige i našega sugovornika, nije polemizirati već kako je u predgovoru knjige napisao fra Tomislav Pervan ponuditi javnosti i drugu stranu medalje, ne onu iskrivljenu i toliko puta iskarikiranu, da ne kažem, krivotvorenu nego sine ira et studio ponuditi spomenutu dokumentaciju kako bi svatko mogao stvoriti vlastitu sliku o tome, gdje je i na kojoj strani istina, a na kojoj poluistina ili pak podvala, ne usudim se reći, laž. Povod za ovaj razgovor je knjiga bivšeg mostarskog biskupa Ratka Perića 'Biskup Žanić o Međugorju – Istinom po neistinama' kao svojevrsni odgovor na fra Ivanovu knjigu.

MARIO VASILJ TOTIN

■ U Vašoj knjizi „Međugorje u očima mjesnih biskupa Žanića i Perića“ donosite dokumente koji obuhvaćaju prvo desetljeće Gospinih ukazanja u Međugorju, a tiču se uglavnom rada komisija koje je zasnovao ondašnji mostarsko-duvanjski biskup mons. Pavao Žanić. Postoji li poseban razlog da je ova knjiga svjetlo dana ugledala tek prošle godine?

Da, postoji razlog. Ustvari, knjigu ne bih nikad ni bio napisao da mi biskup Ratko Perić nije dao povod za to. A povod je bio njegovo neprihvatanje odluke Svete Stolice da se, nakon završetka rada Međunarodne komisije za proučavanje Međugorja pod vodstvom kardinala Ruinija, prvih sedam dana ukazanja prizna autentičnim, a da se daljnji tijek ukazanja i svega što je s njima u vezi nastavi proučavati. Prvo je odbio poziv nuncija Luigija Pezzuta da zajedno s njime u Međugorju predstavi Papinskog vizitatora, umirovljenog poljskog nadbiskupa Henryka Hosera, a potom je nastavio u svom stilu negativno govoriti o Međugorju, vidiocima i franjevcima koji tu pastoralno djeluju. Nastavio je i dalje uvjeravati svjetsku javnost da su Međugorje stvorili franjevci svojom vještom manipulacijom vidiocima i vjerskim osjećajima hodočasnika. Tada sam kao član dviju Žanićevih komisija odlučio izići u javnost s dokumentima, koje sam imao u svojoj pismohrani, a koji govore posve suprotno od onoga što on tvrdi. Iz tih dokumenata jasno proizlazi da je Međugorje Gospina i Božja stvar koju on i njegov predšasnik biskup Pavao Žanić nisu uspjeli zaustaviti. Knjiga je bila gotova već krajem 2019. godine, ali sam s njezinim objavljivanjem čekao godinu dana. Zašto? Čekao sam dok biskup Perić ode u mirovinu, kako mi ne bi mogao predbaciti da sam knjigom htio rušiti njegov ugled u biskupiji i svijetu.

■ Iako se čitajući Vašu knjigu ne može steći dojam da ste njome htjeli izazvati polemiku ili produžiti jaz u stavovima, nije se dugo čekalo na odgovor. Netom je iz tiska izašla knjiga „Biskup Žanić o Međugorju – Istinom po neistinama“ biskupa u miru, Ratka Perića.

Ja knjigu nisam pisao protiv biskupa Pavla Žanića i Ratka Perića već za punu istinu o Međugorju koju su oni cijelo vrijeme osporavali. Zato se nisam upuštao ni u kakvu polemiku s biskupom Perićem, već sam riječ dao neutralnim i objektivnim svjedocima vremena i događaja, uglednim teolozima i biskupima koji su i biskupu Žaniću i poslije njega biskupu Periću nastojali pomoći da Međugorje sagledaju u pravom svjetlu, ali u tom nažalost nisu uspjeli. Zato novoobjavljenu Perićevu knjigu „Biskup Žanić o Međugorju – Istinom po neistinama“ ne smatram nikakvim odgovorom meni, jer sam ja u svojoj knjizi jasno rekao da ne želim s njime polemizirati, budući da on ne prizna ničije iskustvo koje mu ne odgovara, pa zato ne prihvaća ni svjedočenja ljudi s tim iskustvom kao istinita, već ih proglašava manipulacijom i lažima. Ako želi odgovoriti na moju knjigu, tada bi se morao uhvatiti u koštac sa svjedočanstvima donesenim u kojoj knjizi, a koja jasno opovrgavaju i Žanića i njega.

■ Vaša knjiga javnosti otkriva i dovodi u pitanje niz nepoznatih poteza kroz višegodišnja osporavanja „međugorskog fenomena“ a oni se prije svega odnose na ulogu mostarskih biskupa, većim dijelom mons. Žanića, a onda i mons. Perića, koji ga nasljeđuje.

Negativna uloga njih dvojice u slučaju Međugorja dobro je poznata crkvenoj i svjetskoj javnosti, ali pozadina te uloge je zagonetna i mnogima teško shvatljiva. Uvijek će ostati krucijalno pitanje, što je natjeralo biskupa Žanića da se od gorljivog zagovornika autentičnosti Gospinih ukazanja, kako se pokazao u propovijedi na proslavi zaštitnika župe sv. Jakova, mjesec dana nakon početka ukazanja, odjednom pretvori u upornog i nepopustljivog osporavatelja. Njegov nasljednik biskup Perić naglašava kako u svemu slijedi Žanića i da posve dijeli njegov stav prema Međugorju. Činjenica je međutim da on slijedi Žanića koji je doživio neshvatljiv zaokret, ali ne i onog s početka ukazanja. Tu fazu Žanićeva pontifikata on svjesno zaobilazi, nastojeći minorizirati njegovo početno priznanje ukazanja, što ostavlja snažan dojam njegove nevjerođostojnosti.

JAKNIGUNISAMPISAO PROTIV BISKUPA PAVLA ŽANIĆA I RATKA PERIĆA VEĆ ZAPUNU ISTINU O MEĐUGORJU KOJUSU ONI CIJELOVRIJEME OSPORAVALI. ZATOSE NISAM UPUŠTAO NI U KAKVU POLEMIKU S BISKUPOM PERIĆEM, VEĆ SAM RIJEČ DAO NEUTRALNIM I OBJEKTIVNIM SVJEDOCIMA VREMENA I DOGAĐAJA, UGLEDNIM TEOLozIMA I BISKUPIMA KOJISU I BISKUPU ŽANIĆU I POSLIJE NJEGA BISKUPU PERIĆU NASTOJALI POMOĆI DAMEĐUGORJE SAGLEDAJU U PRAVOM SVJETLU, ALI U TOM NAŽALOST NISU USPJELI.

■ Od odlučnoga zagovornika Gospinih ukazanja biskup Žanić postaje nepopustljivi osporavatelj. Kada i zašto kod njega dolazi do tako snažnog zaokreta?

Već sam se u odgovoru na prethodno pitanje dotaknuo tog problema, pa ne bih rečeno ponavljao. Čitatelj moje knjige naći će neke moguće naznake u kojem bi smjeru trebalo tražiti odgovor na to pitanje i neka ostane kod toga. Budući da nemam čvrste dokaze, ne bih dalje ulazio u nagađanja o tome. Ja sam koristio dokumentaciju koja mi je bila dostupna, a ima puno toga što povjesničari tek trebaju istražiti. Treba ući u arhive Biskupije, Provincije, tadašnje državne vlasti, a posebno Udbe i iznijeti na vidjelo što se tamo nalazi. Dakako, ne smije se zaobići ni arhive Svete Stolice koja je sve od početka pomno pratila i na svoj način u tome sudjelovala.

■ Sastanak u Domanovićima široj javnosti je gotovo nepoznat. Možete li nešto reći o tom famoznom susretu i da li se on uopće i kada dogodio?

Riječ je o neformalnom sastanku veće skupine biskupijskih svećenika u župi Domanovići u kolovozu 1981., na kojemu je zaključeno da se Međugorje ni pod koju cijenu ne prihvatiti. Tada se u javnosti šaputalo da je na tom sastanku nazočan bio i kasniji biskup Ratko Perić, koji je u

Splitsko-makarski nadbiskup Frane Franić nije skrivao svoje pozitivno iskustvo Međugorja i to je svjedočio pred brojnim pojedincima i skupinama talijanskih hodočasnika koji su na putu u Međugorje ili iz Međugorja vraćali k njemu u Split. Žanić ga je u crkvenoj javnosti optužio da on time svjesno radi protiv njega i da tako potkopava njegov biskupski autoritet u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Njihova korespondencija, koju dijelom posjedujem i koju sam objavio u svojoj knjizi, otkriva Franićevu duhovnu veličinu u strpljivom podnošenju uvreda od strane biskupa Žanića.

to vrijeme bio na dužnosti u Rimu, ali se tada zatekao u Hercegovini. Budući da se taj sastanak kao kamen spoticanja trajno ponavljao u svim raspravama o Međugorju, a iz Ordinarijata je uporno nijekano da je on uopće održan, na sjednici Komisije za Međugorje 30. svibnja 1985., na koju su bili na suočenje pozvani biskup Žanić i fra Jozo Zovko, brojni članovi Komisije tražili su da se pitanje Domanovića raščisti i jednom zauvijek zaključiti, pa su ga stavili na raspravu. Član Komisije i tadašnji Generalni vikar dr. Ante Brajku prvo je rekao da nije sačuvan nikakav pismeni trag toga sastanka, pa se ne može ništa ni tvrditi. Nakon daljnjeg insistiranja spomenutih članova Komisije da se ne može ostati kod te tvrdnje, tajnik Biskupije don Ante Luburić ustvrdio je da je sastanak doduše bio, ali da se na njemu govorilo o svećeničkoj uzajamnosti, ali ne i o nekim drugim pitanjima. Nezadovoljan tim odgovorom, član Komisije, isusovac dr. Rudolf Brajičić rezignirano je dodao kako se razilazimo u značenju pojma „sastanak“ kao što se razilazimo i u poimanju Vickinih „dnevnika“. Predsjedavajući rada Komisije dr. Mato Zovkić tada je pokušao zaokružiti raspravu precizirajući pitanje: „Zašto je Biskup promijenio mišljenje i koji su razlozi za to? – Strah pred državnim vlastima i pred svojim

svećenstvom?“ To pitanje je ostalo i dalje bez odgovora.

■ **Iako je već u samom početku fenomen ukazanja nadišao gabarite župe pa i biskupije, prvu komisiju biskup Žanić osnovao je tek u siječnju 1982. godine, dakle više od pola godine od početka ukazanja. Zašto se toliko čekalo?**

Samo biskup Žanić znađe zašto je tako dugo čekao da osnuje komisiju za proučavanje fenomena Međugorje koji je vrlo brzo nadišao granice njegove Biskupije i zainteresirao svekoliku crkvenu javnost. Ipak, neke činjenice govore za sebe. U međuvremenu on je promijenio mišljenje i okrenuo se protiv Međugorja, pa mu nije ni bilo u interesu da se dođe do prave istine. No pod pritiskom crkvene javnosti, ipak je komisiju osnovao, vjerojatno očekujući da će mu poslužiti kao paravan za njegov negativni stav. To mišljenje temeljim na nekoliko činjenica. Prvo, nas četvorica koje je izabrao u prvu komisiju nismo imali nikakvih pravih kompetencija za proučavanje tako osjetljiva fenomena; drugo, gotovo nas je izravno odvratio od odlaska u Međugorje i proučavanja fenomena na licu mjesta; treće, za pola godine postojanja komisije pet puta je bio u Rimu i uvjeravao Svetu Stolicu da ukazanja nisu autentična, ne očekujući da Komisija dođe do bilo kakvih zaključaka koji bi mu mogli poslužiti pri donošenju vlastitog suda.

■ **Je li osnivanje prve komisije bilo na njegovu inicijativu kako to tvrdi R. Perić ili je komisiju nametnuo tadašnji prefekt Kongregacije za nauk vjere kardinal J. Ratzinger, kasnije papa Benedikt XVI.?**

Prva Žanićeva četveročlana komisija bila je na njegovu inicijativu, a druga je nastala proširenjem prve za devet novih članova i njegovim osobnim preuzimanjem predsjedanja Komisiji, što je također neobično. Jer, ako je komisija neovisno stručno tijelo koje svoje rezultate predaje biskupu kao autoritetu koji onda na temelju tih rezultata izriče svoj sud, on je morao znati da će predsjedajući osobno radu komisije, nužno utjecati na objektivnost toga rada. Ta proširena Komisija bila je osnovana na razini Biskupske konferencije bivše države, a nametnuo ju je tadašnji

predstojnik Kongregacije za nauk vjere kardinal J. Ratzinger, nezadovoljan Žanićevim negativnim stavom prema Međugorju.

■ **Sastav, objektivnost i stručnost članova prvih dviju komisija jasno dovodi u pitanje koliko je biskupu Žaniću zaista bilo stalo do objektivne istine o ukazanjima?**

Ne bih želio ponavljati što sam na tu temu već rekao. U prvu četveročlanu komisiju biskup Žanić je uvrstio dvojicu profesora s Teologije u Sarajevu, dr. Matu Zovkića i dr. Želimira Puljića, Generalnog vikara Biskupije dr. Antu Brajku i mene kao predstavnika Hercegovačke franjevačke provincije. Upitan, po kojem je ključu birao članove proširene Komisije, Žanić je odgovarao da je uzimao predstavnike svih teoloških učilišta u tadašnjoj državi, iz Zagreba, Splita, Sarajeva, Rijeke, Đakova i Ljubljane. Budući da to nipošto ne jamči kompetentnost tih ljudi za tako odgovornu i delikatnu zadaću, pojedini svećenici i biskupi savjetovali su mu da u Komisiju pozove i međunarodno priznate stručnjake, što je on odlučno odbijao. Tako doista ostaje opravdana sumnja da on od Komisije nije očekivao objektivni sud, već potvrdu svoga negativnog stava prema Međugorju.

■ **Iznenaduje sam pristup komisije fenomenu ukazanja kao i površnost u njenom radu.**

Osim nekoliko časnih iznimaka, većina članova Komisija jedva da je koji put svratila u Međugorje, da bi se susrela s vidiocima i prisustvovala njihovim ukazanjima te o tome s njima ozbiljno razgovarala. Zar nije veoma neobično da Komisija ni jednu svoju sjednicu nije održala u Međugorju, već sve u Biskupskom ordinarijatu u Mostaru. Tu bi biskup Žanić okupljenim članovima podijelio pripremljene materijale koji su se odnosili na ono što je od posljednjeg zasjedanja Komisije izgovoreno ili napisano o Međugorju, pogotovo što je rečeno o Biskupu i njegovoj ulozi u svemu tome. On je od Komisije izričito tražio da se izjasni protiv organiziranja hodočašća u Međugorje, protiv pisanja članaka i knjiga i sl. A sve su to samo rubne pojave duhovnog fenomena koji većinu članova nije pravo ni zanimalo.

Foto: Arhiv/CMM

■ **Sveti Otac u nekoliko navrata preporuča da se o događanjima postupa oprezno i da se ne žuri u davanju suda budući da će vrijeme donijeti nove dokaze za ili protiv. Zašto se biskupu Žaniću toliko žurilo da se o Međugorju donese konačan sud?**

Tadašnji papa Ivan Pavao II. bio je od samog početka vrlo otvoren prema Gospinim ukazanjima u Međugorju. Štoviše bio je uvjeren da mu je Gospa sačuvala život u atentatu na trgu sv. Petra, što se dogodio neposredno pred početak ukazanja. Pomno je pratio sve što se zbiva u Međugorju, ali je poštovao i Žanićev biskupski autoritet i nije htio izravno intervenirati, jer za takve fenomene u svakoj biskupiji prvi je odgovoran mjesni biskup. Ipak, posredstvom svojih najbližih suradnika Papa je biskupu Žaniću sugerirao da se strpi i da ne žuri s konačnim sudom. Tako primjerice 1. 4. 1985. državni tajnik Sv. Stolice, kardinal Agostino

Casaroli piše predsjedniku Biskupske konferencije Jugoslavije kardinalu Kuhariću da zamoli biskupa Žanića, „da suspendira svaku osobnu izjavu prije nego što budu prikupljeni svi elementi koji dopuštaju da se razjasne događaji i izrekne konačni sud“. On to naravno nije poslušao, već je nastavio po svome.

■ **Zbivanja u Međugorju osporavatelji od samih početaka povezuju sa starim prijetnjama između biskupa i fratarara, tzv. hercegovačkim slučajem.**

Da, to je doista „stari prijetnja“ koji je dugo tinjao, a onda se 1968. posve razbuktao. U javnosti je poznat kao „Hercegovački slučaj“, a odnosi se na raspodjelu župa između dijecezanskog i franjevačkog klera u Hercegovini. Kad su počela ukazanja 1981. godine, Crkva u Hercegovini je bila duboko podijeljena i posvađana oko tog pitanja, pa između Gospinih ukazanja i „Hercegovačkog slučaja“

ne može biti nikakve uzročno-posljedične veze. Zajedno s mnogim drugim franjevcima u Gospinu pozivu na pomirenje i obraćenje vidio sam dobrodošlu prigodu i poticaj da se „Hercegovački slučaj“ riješi u pravom evanđeoskom duhu i, kako se vidi iz mojih pisama objavljenih u knjizi, usrdno sam molio biskupa Žanića da ne koristi „Hercegovački slučaj“ kao argument protiv autentičnosti Gospinih ukazanja, jer on to ne može biti. On to nije poslušao, već svim silama nastojao ostaviti dojam u javnosti kako su franjevci izmislili Gospu da bi dokazali kako je pravda u „Hercegovačkom slučaju“ na njihovoj strani. Time je taj slučaj još više zakomplicirao, a istinu o Gospinim ukazanjima zamaglio i proigrao šansu da u njima prepoznaju „kajros“ za svoju Biskupiju, Crkvu općenito i svijet.

■ **I slučaj dvojice kapelana, fra Ivica Vege i fra Ivana Prusine, biskup Žanić drži ključnim argumentima protiv Međugorja.**

Da, biskup Žanić je slučaj dvojice mostarskih kapelana, fra Ivana Prusine i fra Ivica Vege redovito koristio kao jedan od ključnih argumenata protiv Međugorja. Prikazivao ga je tako da se svatko tko nije bio upućen u „Hercegovački slučaj“ morao pitati: zar Gospa može biti protiv biskupa koji je opravdano kaznio dvojicu neposlušnih svećenika? No, stvari nisu tako jednostavne. Sve je počelo u nedjelju 31. kolovoza 1980., kada je biskup Žanić na misi u franjevačkoj crkvi objavio podjelu do tada cjelovite mostarske župe koju su pastorizirali franjevci. Pritom je odstupio od dogovora postignutog pred Apostolskim delegatom mons. Laszлом od 5. rujna 1973., na što je na kraju mise upozorio tadašnji župnik fra Marinko Leko.

To je izazvalo nezadovoljstvo i otpor među franjevcima i vjernicima. Uslijedio je Biskupov odlučan zahtjev da Uprava Provincije iz Mostara ukloni i župnika fra Marinka i dvojicu kapelana koji se nisu mogli oglušiti na molbe vjernika za njihove pastoralne usluge, primjerice za podjelu sakramenata umirućima, sprovod pokojnika i sl. Našavši se pod najtežim crkvenim kaznama, dvojica mladih svećenika zamolili su vidiocima da pitaju Gospu što im je činiti, trebaju li napustiti Franjevački

VEĆ SAM VIŠE PUTA ISTICAO KAKO BISKUP ŽANIĆ OD SVOJIH KOMISIJA NIJE OČEKIVAO NIKAKVU OBJEKTIVNU ISTINU, VEĆ POTVRDU NJEGOVA NEGATIVNOG STAVA KOJI JE ON DONIO IZ SAMO NJEMU ZNANIH RAZLOGA. NAKON ŠTO JE S POLA GODINE ZAKAŠNJENJA OSNOVAO ČETVEROČLANU KOMISIJU, KOJU JE POSLIJE PROŠIRIO NOVIM ČLANOVIMA, ON JE IŠAO ISPRED RADA KOMISIJE. KAD BI GA NETKO OZBILJNIJE NA TO UPOZORIO, ZNAO JE ODBRUSITI: „JA SAM KOMISIJA!“ TO GOVORI O NJEGOVU SHVAĆANJU ISTRAŽIVANJA MEĐUGORSKOG FENOMENA, NA ŠTO JE SVETA STOLICA ODGOVORILA OSNIVANJEM VLASTITE MEĐUNARODNE KOMISIJE.

red i svećeničku službu. Vidioci su im prenijeli da je Gospa rekla kako se „Biskup prenaglio“, želeći time očito zaštititi i njega i njih. Za biskupa Žanića, koji se u počecima Međugorja sam „prenaglio“ kad je prvo priznao, a onda zaniijekao ukazanja, to je bila uvreda preko koje nije mogao nikako prijeći. Dvojica kapelana poslije su se utekla najvišem crkvenom sudištu u Rimu Signatura apostolica, koje im je dopisom od 27. 3. 1993. poništilo od Biskupa izrečenu kaznu i tako potvrdilo da se Biskup doista „prenaglio“, ne držeći se u izricanju kazne jasnih propisa Crkvenog prava.

■ **Također se često spominju i Vickini dnevni. Većinu svojih teza i Žanić i Perić grade na tim spornim izjavama koje se navodno u tim dnevnicima nalaze. Fra Ivane, da li ste ikada vidjeli te dnevnik i je li oni uopće postoje?**

Dnevni u pravom smislu te riječi ne postoje, već su to bili neki Vickini zapisi na nekoliko listova iz obične bilježnice koje sam vidio, kao što ih je vidio i slovenski isusovac Radogost Grafenauer, kojemu ih je Vicka pokazala. Biskup Žanić je stalno tvrdio da ona, osim toga, ima i prave dnevnik u koje je svaki dan nešto bilježila, a koje skriva od njega. Grafenauer, koji je sve to pomno istražio i došao do zaključka da osim spomenutih listova iz bilježnice nema nikakvih dnevnika, uzalud je pokušavao Žanića u to uvjeriti. On je i dalje uporno ponavljao svoju tvrdnju o postojanju dnevnika i to koristio kao argument protiv Međugorja.

■ **Osobito su zanimljive epizode sa slovenskim isusovcem Radogostom Grafenauerom i Tomislavom Ivančićem. Iako je s njima imao drugačiju namjeru, njih je biskup Žanić naposljetku proglasio nevjerodostojnim svjedocima i nekritičkim zagovornicima Međugorja.**

Njih dvojica su važni svjedoci Međugorja zato što su u Međugorju doživjeli duboko osobno iskustvo Gospine nazočnosti i što su tako zamijenili ulogu koju im je Žanić bio namijenio. Kako je došlo do toga? Isusovac Radogost Grafenauer u

jednom je trenutku odlučio Međugorje upoznati iz prve ruke, dakle osobno doći, vidjeti i osjetiti što se tu zbiva. Nije to želio učiniti bez znanja biskupa Žanića pa je zamolio svoga prijatelja dr. Matu Zovkića, predsjednika Komisije da mu ishodi dopuštenje od Biskupa, što je on rado učinio. Našavši se kod biskupa Žanića u Mostaru, ovaj mu je podastro jako puno negativnih svjedočanstava o Međugorju, tako da je Grafenauer u jednom trenutku rekao kako, nakon svega što je pročitao i od Žanića čuo, nema potrebe ići u Međugorje. Nadajući se da će u njemu dobiti svoga još čvršćeg zagovornika, Žanić nagovara Grafenauera da ipak pođe. No, kad se on nekoliko dana poslije toga vratio s pozitivnim iskustvom, čvrsto svjedočeći da je u Međugorju Gospa na djelu, Žanić ga je proglasio nekritičnim svjedokom i posve otpisao. Slično je bilo i s dr. Tomislavom Ivančićem kojeg je Žanić pozvao da u katedrali drži duhovnu obnovu za vjernike. Na završetku te obnove, tadašnji međugorski župnik fra Tomislav Pervan došao je zamoliti svoga prijatelja Ivančića da posjeti Međugorje, što je on i prihvatio. Fra Tomislav se sjeća kako je na njihovu polasku u Međugorje Žanić dobacio Ivančiću nešto u stilu: „Otiđi i rasturi to!“ No, slično kao i Grafenauer, Ivančić se vratio s dubokim pozitivnim iskustvom, što Žaniću nije odgovaralo pa je i njega otpisao kao nevjerodostojna svjedoka.

...TADAŠNJI MEĐUGORSKI ŽUPNIK FRA TOMISLAV PERVAN DOŠAO JE ZAMOLITI SVOGA PRIJATELJA IVANČIĆA DA POSJETI MEĐUGORJE ŠTO JE ON I PRIHVATIO. FRA TOMISLAV SE SJEĆA KAKO JE NA NJIHUVU POLASKU U MEĐUGORJE ŽANIĆ DOBACIO IVANČIĆU NEŠTO U STILU: „OTIĐI I RASTURI TO!“ NO, SLIČNO KAO I GRAFENAUER, IVANČIĆ SE VRATIO S DUBOKIM POZITIVNIM ISKUSTVOM, ŠTO ŽANIĆU NIJE ODGOVARALO PA JE I NJEGA OTPISAO KAO NEVJERODOSTOJNA SVJEDOKA.

■ **Pažnju izaziva i korespondencija do tada velikih prijatelja biskupa Žanića i splitskog nadbiskupa Frane Franića.**

To je vrhunac Žanićeve zaslijepljenosti i cinizma u ophođenju s osobama koje ne dijele njegovo mišljenje o Međugorju. Splitsko-makarski nadbiskup Frane Franić nije skrivao svoje pozitivno iskustvo Međugorja i to je svjedočio pred brojnim pojedincima i skupinama talijanskih hodočasnika koji su na putu u Međugorje ili iz Međugorja vraćali k njemu u Split. Žanić ga je u crkvenoj javnosti optužio da on time svjesno radi protiv njega i da tako potkopava njegov biskupski autoritet u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Njihova korespondencija, koju dijelom posjedujem

...sa sigurnošću se može tvrditi da u ovih dugih četrdeset godina ne bi uspjelo nešto zataškati i sakriti, da je netko to i pokušao. Međugorje je od početka bila otvorena knjiga za sve ljude, i dobronamjerne i zlonamjerne i svatko je tu knjigu čitao na svoj način, sa svojim pretpostavkama, da ne kažemo predrasudama. Ipak, vrijeme pokaže tko je imao pravo.

Foto: Arhiv/CMX

i koju sam objavio u svojoj knjizi, otkriva Franićevo duhovnu veličinu u strpljivom podnošenju uvreda od strane biskupa Žanića. Činio je sve da prestane njihov sukob koji je u crkvenoj javnosti ostavljao vrlo neugodan dojam. U više je navrata pozivao Žanića na proslavu nekih jubileja, kako bi se tom prigodom pomirili, ali on je uporno odbijao pruženu ruku.

■ **I biskup Žanić i biskup Perić stalno ponavljaju da su rezultati komisija bili negativni, dakle da u Međugorju nema ničega nadnaravnog. Kako objašnjavate da cijelu stvar preuzima Sveta Stolica na način da formira vlastitu komisiju te iz nadležnosti mjesnoga biskupa izuzima i samo svetište? Znači li to da Sveta Stolica ne vjeruje u prosudbu dotadašnjih komisija?**

Već sam više puta isticao kako biskup Žanić od svojih komisija nije očekivao nikakvu objektivnu istinu, već potvrdu njegova negativnog stava koji je on donio iz samo njemu znanih razloga. Nakon što je s pola godine zakašnjenja osnovao četveročlanu komisiju, koju je poslije proširio novim članovima, on je išao ispred rada komisije. Kad bi ga netko ozbiljnije na to upozorio, znao je odbrusiti: „Ja sam komisija!“ To govori o njegovu shvaćanju istraživanja međugorskog fenomena, na što je Sveta Stolica odgovorila osnivanjem vlastite međunarodne komisije. I kad je ta komisija završila svoj rad i predložila Svetoj Stolici da se prvih sedam dana ukazanja prizna autentičnim, a da se daljnji tijek događanja dalje istražuje, biskup Perić se nije s time složio, dakle nije prihvatio mišljenje Svete Stolice, na što je ona Međugorje kao svetište izuzela ispod njegove nadležnosti, poslajući u Međugorje apostolskog vizitatora u osobi nadbiskupa Henryka Hosera koji u ime Svete Stolice bdije nad svime što se u Međugorju zbiva.

■ **Posljednju Međunarodnu komisiju ustanovio je papa Benedikta XVI. Možete li napraviti usporedbu tih komisija s ovom posljednjom kojom je predsjedao kardinal Ruini?**

Za razliku od prijašnjih komisija, u crkvenoj javnosti se malo govorilo i bilo malo poznato o Međunarodnoj komisiji koju je pod vodstvom kardinala Ruini-a

ustanovio papa Benedikt XVI. Znade se samo da je imala dvije različite razine; prvu razinu tvorili su priznati svjetski stručnjaci za različita područja koja mogu doprinijeti rasvjetljavanju osjetljivog fenomena ukazanja i privatnih objava. Tu mislim na teologe, filozofe, psihologe, psihijatre, liječnike...; drugu razinu tvorili su ugledni crkveni dostojanstvenici, kardinali, biskupi...Komisija je radila tiho, pozivajući vidiocce u Rim na razgovor, prikupljajući i studirajući pisane dokumente, posebice one s početaka ukazanja. Rezultate svoga rada komisija je predala Kongregaciji za nauk vjere, a ona to još jednom vrednovala i prosljedila Svetom Ocu koji je nakon toga odlučio poduzeti korake o kojima smo već govorili.

■ **Jesu li kroz rad ovih komisija iscrpljeni svi argumenti i za i protiv ili je štogod propušteno?**

Teško je to reći, jer čovjek kao ograničeno i nesavršeno biće ne može nikad jamčiti da je učinio nešto savršeno. No sa sigurnošću se može tvrditi da u ovih dugih četrdeset godina ne bi uspjelo nešto zataškati i sakriti, da je netko to i pokušao. Međugorje je od početka bila otvorena knjiga za sve ljude, i dobronamjerne i zlonamjerne i svatko je tu knjigu čitao na svoj način, sa svojim pretpostavkama, da ne kažemo predrasudama. Ipak, vrijeme pokaže tko je imao pravo.

■ **Put je do cjelovite istine dug i zahtjeva puno strpljenja. Danas je razvidno da je, iako se na prvu činilo predugo, čekanje na očitovanje službenog stava Crkve prema događanjima u Međugorju, bilo jedino ispravno.**

Crkva znade da „je u očima Gospodnjim jedan dan kao tisuću godina, a tisuću godina kao jedan dan“ (2 Pt 3,8). Dakle, Bogu se ne žuri. Zato ni Crkva ne žuri kad je u pitanju sud o pojavama koje se tiču njezina poslanja u svijetu. Isus je kao najsigurniji kriterij raspoznavanja pravih i lažnih proroka istaknuo plodove koje oni donose (usp. Mt 7,15-20). Plodovi Međugorja u ovih četrdeset godina tako su uvjerljivi, da ih Crkva ne može više nijekati.

■ **Vaša poruka čitateljima?**

Četrdeset godina Međugorja razlog je da budemo ponosni na sve što je Međugorje izdržalo i čime je Crkvu obogatilo, ali je i poziv svakom pojedincu da preispita svoje mjesto u Gospinu planu spasenja svijeta, o čemu ona govori u brojnim porukama. Gospa želi da budemo njezini svjedoci i apostoli koji će pomoći da se svijet vrati Bogu kojemu je okrenuo leđa, ne uviđajući da time srlja u propast. Naime, sve pojedinačne Gospine poruke, poziv na mir, obraćenje, molitvu, post i druge imaju za cilj upravo to, vratiti Boga u život današnjeg čovjeka.

FRA PETAR LJUBIČIĆ

Pisati o Međugorju znači pisati o jednom velikom Božjem zahvatu u povijest čovječanstva. To znači vjerovati da je Bog na čudesan način djeluje u jednoj do jučer nepoznatoj župnoj zajednici. Neki kažu da su međugorska ukazanja svojom specifičnošću najznamenitiji i najveći događaj zadnjih stoljeća.

MEĐUGORJE - IZVOR MILOST ZA CIJELI SVIJET

Svjedoci smo danas jedne činjenice koju nitko ne može zanijekati: čitavi svijet je u velikoj duhovnoj i materijalnoj krizi. Nikada nismo bili tako nesigurni i nemirni, napetih živaca i tjeskobni kao danas. I ova moderna pošast koju zovu korona ugoni još uvijek strah u kosti. Posljedice su velike. Oboljeli smo od straha i potištenosti... To je muka koja čovjeka goni da traži izlaz.

Stoga ne čudi što još uvijek Kraljica Mira dolazi k nama, svojoj djeci. Želi nam pomoći otkriti dragocjeno blago koje nosimo u sebi. Ona nas želi kao Majka uzeti za ruku i voditi k svome Sinu Isusu. Ona dobro zna da u Isusu možemo imati istinski mir, pravu radost, neopisivu sreću, život i spas. Upravo sve ono za čime čeznemo. On je Spasitelj, Usrećitelj naš!

Da bismo to otkrili i postigli, Gospa prije svega traži od nas da povjerujemo kako je ona poslana od svoga Sina da nam pomogne u našim nevoljama. Mnogi priznaju da su u Međugorju našli što su čitava života tražili: duševni mir i istinski radost, životnu utjehu i sreću... A to je ono što današnjem čovjeku najviše nedostaje.

Mnogi iskreno priznaju da bez Međugorja ne bi mogli zamisliti svoj sadašnji molitveni život, svoju potpunu promjenu, svoju osvjedočenu vjeru. Tako svjedoče da je Bog ovdje zaista na djelu. Iz Međugorja se ljudi vraćaju drukčiji, ljudskiji, pravedniji, čestitiji i blaženiji...

U Međugorju se osjeća stvarna nazočnost Božja i brižna ljubav Kra-

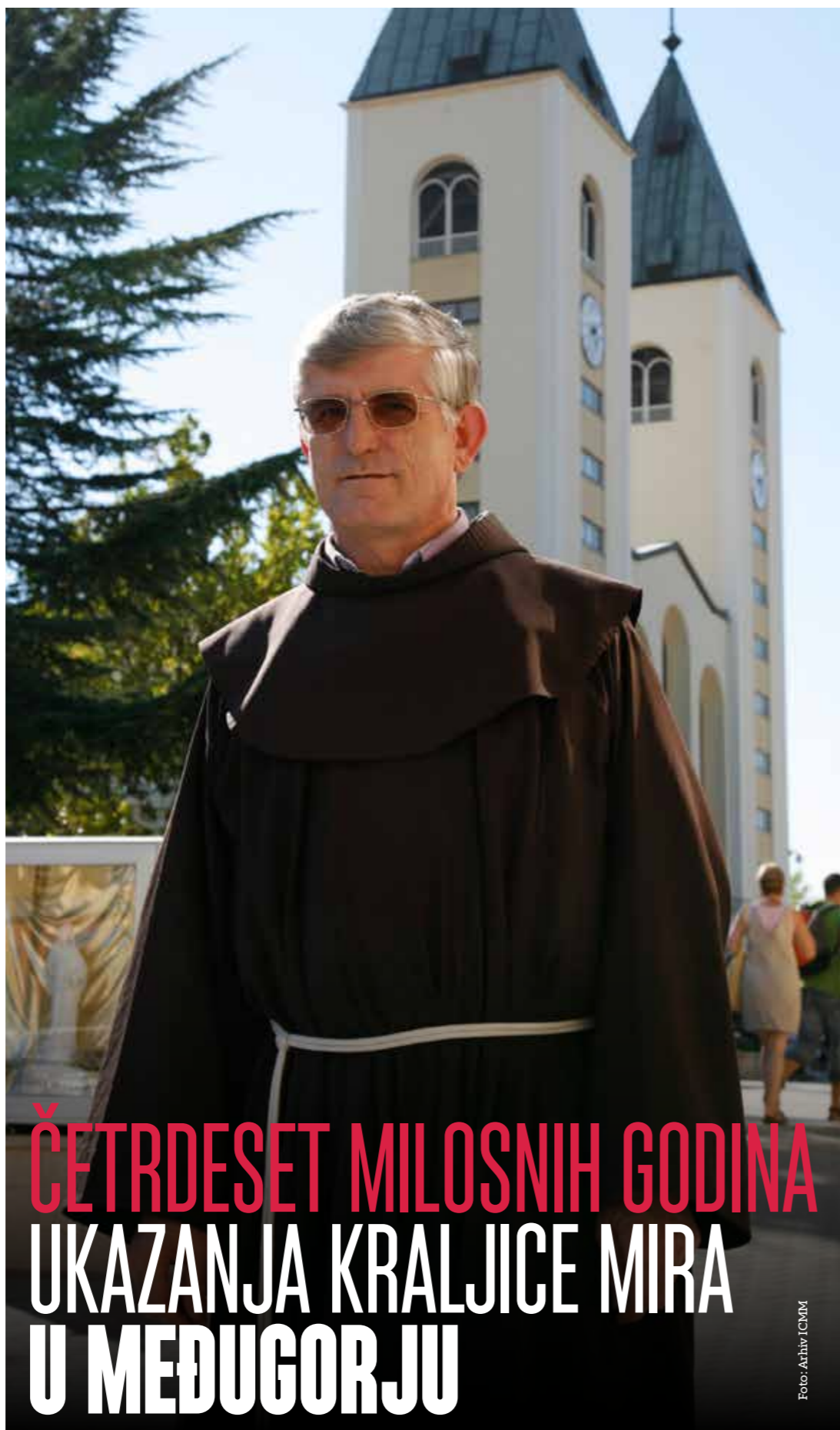

Foto: Arhiv ICMM

ljice Mira. Ono je već godinama mjesto žarke molitve, potresnih obraćenja, čudesnih ozdravljenja i radosne nade.

Doista snaga milosti Božje u Međugorju je toliko jaka da se zorno pokazuje u brojnim izvješćima o obraćenjima i čudesnim duhovnim i tjelesnim ozdravljenjima.

Zanimljivo je da su skoro svi koji dođu u Međugorje uvjereni da su u pravome trenutku na pravome mjestu. Manje-više svatko je od tih nebrojenih milijuna hodočasnika doživio ono što ne može lako zaboraviti. Mnogi čeznu ponovno se vratiti na ovaj izvor velike milosti.

Mnogo mladih se baš u Međugorju odlučilo za duhovno zvanje. Nekoliko crkvenih starijina sa zahvalnošću su Bogu i Gospi posvjedočili da su mnoga svećenička i redovnička zvanja njihovih kandidata povezana upravo s Gospinim ukazanjima u Međugorju.

Diljem svijeta su nastale na tisuće molitvenih skupina Kraljice Mira.

MARIJINA MAJČINSKA BRIGA ZA SVOJU DJECU

Čitava povijest Crkve obilježena je Marijinom brigom za sve koji su pošli putem njezina Sina Isusa Krista. Za sve one kojima je Krist jedini Put, jedina Istina i Život. Ali ta njezina briga kao da je porasla u zadnjih 170 godina. Dostatno je sjetiti se samo Marijinih ukazanja u Parizu, Lourdesu, La Saletteu i Fatimi te ovih najnovijih u Međugorju. Tko bi pobrojio samo razgovore koje je Marija vodila s dušama, sve pohode na zemlju koje je poduzela da bi prenijela poruke svoga Sina i nebeskoga Oca...

Ukazanja Majke Božje uvijek su bila znak majčinske brige za svoju djecu. Ona su jamstvo velike ljubavi nebeske Majke. Ona pokazuju kolika je dobrota majke prema djeci koja se nalaze u ovoj suznoj dolini.

Ona ne dolazi da nas straši i da nam prijete, nego da nas kao svoju voljenu djecu opomene i upozori na pogibelji koje nam prijete kako bismo svi ozbiljno shvatili ovo milosno vrijeme,

ovaj sadašnji trenutak u kojem živimo.

Svi čeznemo za novim boljim svijetom. Njega nema bez Boga. Bog je potreban čovjeku da bi postao novi, bolji, pravedniji i blaženiji. Upravo to Gospa govori u Međugorju.

TEMELJNA GOSPINA PORUKA: ISUS JE NAŠ MIR

Ne zaboravimo kako se Gospa u Međugorju ukazala s djetetom Isusom, s pravim Bogom i pravim čovjekom, u naručju. To je njezina poruka, dar i pomoć današnjem svijetu. Majka svih ljudi nije imala što važnije reći, ni veće darovati, ni potrebnije učiniti.

Gospa se ukazuje kao Kraljica Mira. Tako se predstavila. Rekla je u samim počecima: „MIR, MIR, MIR NEKA BUDE! ... Mir mora zavladati između čovjeka i Boga, a i između ljudi!“

Zar nam je išta danas potrebnije od mira?! Možemo sve imati što ljudsko srce poželjati može. Ali ako mira nemamo, mi zapravo ništa nemamo. Gospa je jasno rekla da nam pravi i istinski mir može samo Krist darovati. On je zapravo naš MIR.

Mir je punina sreće, savršene radosti i ljubavi, plod duha. To je najveće i najpotrebnije dobro koje možemo imati i za kojim možemo čeznuti. To je neizmjerne dar kojim Bog usrećuje čovjeka, ako mu se čovjek otvori i povjeri. Ako mu prizna svoju malenost i grješnost i ako Boga za to žarko moli. Mir je ono unutarnje dobro: sklad i posjedovanje onoga dobra koje volimo. To je blago duše koje se prelijeva u čitavo biće.

Mir je zadovoljstvo sa samim sobom i sa stvarnošću koja nas okružuje. Mir je radost što živimo, osjećaj da smo ljubljani i da možemo druge voljeti. I nije čudno što je mir prvi uvjet da budemo sretni. Može čovjek biti bogat, može imati sve što mu srce želi, ali ako mira nema u srcu, on je nesretan. Mir je zato uvjet sreće svakoga pojedinca, svake obitelji i svakoga naroda.

Božji blagoslov svima koji budu čitali ove retke!

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

INFORMATIVNI CENTAR MIR MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Razgovor s fra Jozom Zovkom

SVE NA SLAVU BOŽJU!

Govoriti o događanjima u Međugorju kroz ova protekla četiri desetljeća, a zaobići ili previdjeti fra Jozu Zovka, jednostavno je nezamislivo. Fra Jozo kod župljana i međugorskih hodočasnika od samih početaka Gospinih ukazanja ima poseban i zasluženi status. Župnik u vrijeme Gospinih ukazanja 1981. U početku sumnjičav prema autentičnosti događanja i sam je doživio iskustvo Gospine prisutnosti. Uvjerivši se osobno, postao je jednim od najvećih promicatelja Gospinih poruka i najvećih svjedoka i do danas ostao gorljiv branitelj vidjelaca i istine međugorskih ukazanja. Istodobno je zbog toga stekao i protivnike, kako među komunističkim vlastodršcima, tako i među biskupima Mostarsko-duvanjske biskupije koji su bili sumnjičavi prema ukazanjima. Fra Jozo danas živi i djeluje u Zagrebu u franjevačkom samostanu Hercegovačke franjevačke provincije u Dubravi. U povodu 40. obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju razgovarali smo s fra Jozom o temama koje su obilježile njegov svećenički hod od samih početaka pa do današnjih dana. U prvom dijelu ovoga serijala razgovarali smo o njegovu pastoralnom djelovanju prije dolaska na župu u Međugorje.

MARIO VASILJ TOTIN

■ **Fra Jozo, zahvaljujemo Vam na vremenu koje ste izdvojili za ovaj razgovor. Bogu hvala!**

■ **O Vama i Vašem djelovanju u Međugorju i nakon znamo puno toga, predstavite nam u kratkim crtama Vaše pastoralno djelovanje prije dolaska u Međugorje.**

Dakle, do dolaska u Međugorje službovao sam u Konjicu, Čerinu te Posušju.

■ **Već u prvim godinama Vašeg djelovanja prepoznati ste kao srčan i predan pastoralac.**

Samo sam vršio svoju svećeničko poslanje. Uvijek sam vjerovao da, na koju god župu došao vršiti svoju službu, trebam nastojati svim srcem probuditi i učvrstiti vjeru i tako poboljšati molitvu i sakramentalni život župe. Meni kao i svakom svećeniku su u tom nastojanju bili važni mladi. Volio sam propovijedati, katehezira-

ti, volio sam vjeronauk, raditi s djecom, s roditeljima, s mladima.

Kako bi moj pastoralni rad dao bolje rezultate, važno je bilo imati ili stvoriti preduvjete. Za novi stil rada nužni su svakako bili prostori kojih je svugdje u Hercegovini nedostajalo. Dakle, uvijek se činilo sve kako bismo imali adekvatan prostor kako za vjeronauk tako i za molitvu i molitvene susrete. Nisam imao dar za glazbu, a glazba je važna dimenzija u naviještanju evanđelja.

■ **Prva župa na koju ste došli bila je Konjic.**

U Konjic dolazim sa studija u Ljubljani. Na ljubljanskom učilištu sam imao koncilске teologe koji su s Josephom Ratzingerom (papom Benediktom XVI.) bili na II. vatikanskom saboru. Imao sam profesore katehetike i pastoralne teologije koji su me maksimalno oduševili za vjeronauk i pastoral s mladima i s obitelji. Tu smo fra Zrinko Čuvalo i ja. Župnik fra Bruno je u

bolnici i ubrzo će župa Konjic ostati bez župnika. Na sprovod pok. fra Bruni je došao sav Konjic. Došli su i bogoslovi iz Sarajeva kao i fratri iz Hercegovine. Nikad se nije djelo toliko mnoštvo fratara na okupu. Fra Bruno je bio jako omiljen svima bez obzira na vjeru. U duši, nekako duboko sam registrirao njegovu otvorenost i ekumenizam u praksi. Barem jednom tjedno je dolazio k nama g. Neđo, pravoslavni svećenik te konjički hodža g. Sofo. U samostanu je godinama prenočište koje su nacionalizirali komunisti. Imali smo samo jednu malu prostoriju kao učionicu. Uvijek poput košnice živa. Sestre su boravile u najneuglednijem prostoru, ali su bile vjerne. To je velika naša župa. U to olovno vrijeme komunizma teško je bilo ishoditi građevinske dozvole, a napose za vjeronauk. Uspjeli smo zahvaljujući donaciji jednog glasovitog i bogatog Konjičanina Petra Dike koji je živio u Madridu, napraviti dvorane za zajedničke susrete te prostore za časne sestre.

Foto: Simiša Hrančić

■ U Konjicu ste djelovali samo godinu dana.

Da, nakon Konjica premješten sam na Čerin. Tamo sam s fra Stankom Vasiljem, s fra Jankom Bubalom i fra Ratimirom Kordićem. Te večernje priče i prenapeti i dragocjeni doživljaji iz rata i zatvora, poratnog vremena su me obogatili. Imao sam neobično velik respekt prema njihovim žrtvama i tolikoj ljubavi prema Provinciji i fratarluku. Šta sam sve naučio od njih! Fra Janko je misaon i dubok, morao je pisati pjesme da se izreče i oplodi svoje talente. Fra Stanko i glazba, svaku večer se razlijevala pjesma s terase i nježno pokrivala prelijepo čerinsko polje. Koliko truda, ljubavi i žrtve pokazuje taj genijalni čovjek probajući Peranovu misu s pukom. To je vrijeme postkoncilске obnove i postupno uvođenje liturgije na hrvatskom jeziku. Toliko je bilo izazova preda mnom. Brojna djeca

Uvijek sam vjerovao da, na koju god župu došao vršiti svoju službu, trebam nastojati svim srcem produbiti i učvrstiti vjeru i tako poboljšati molitvu i sakramentalni život župe. Meni kao i svakom svećeniku su u tom nastojanju bili važni mladi. Volio sam propovijedati, katehezirati, volio sam vjeronauk, raditi s djecom, s roditeljima, s mladima.

i velika otvorenost vjeri i fratra je fantastičan preduvjet za rad.

U Čerinu smo također oskudijevali prostorima. Za vjeronauk i susrete smo imali tek jedan mali prostor ispod kuhinje, jednu malu sobicu. Župnik fra Stanko odlazi u bolnicu na tešku operaciju. Na Čerin dolazi novi župnik fra Zrinko. Znam da nema sluha, a fra Stanko je toliko uložio žrtve i ljubavi u liturgijsko pjevanje. Fra Zrinko je odmah osjetio kao i ja veliku potrebu za vjeronaučnim centrom. I odlučimo o toj velikoj potrebi govoriti narodu. Katehetski centar s učionicama za vjeronauk, prostor za molitvu te jednu veliku dvoranu za roditeljske sastanke, za priredbe, za aktivnost mladima. Uspjeli smo za kratko vrijeme dobiti dozvolu, skupiti

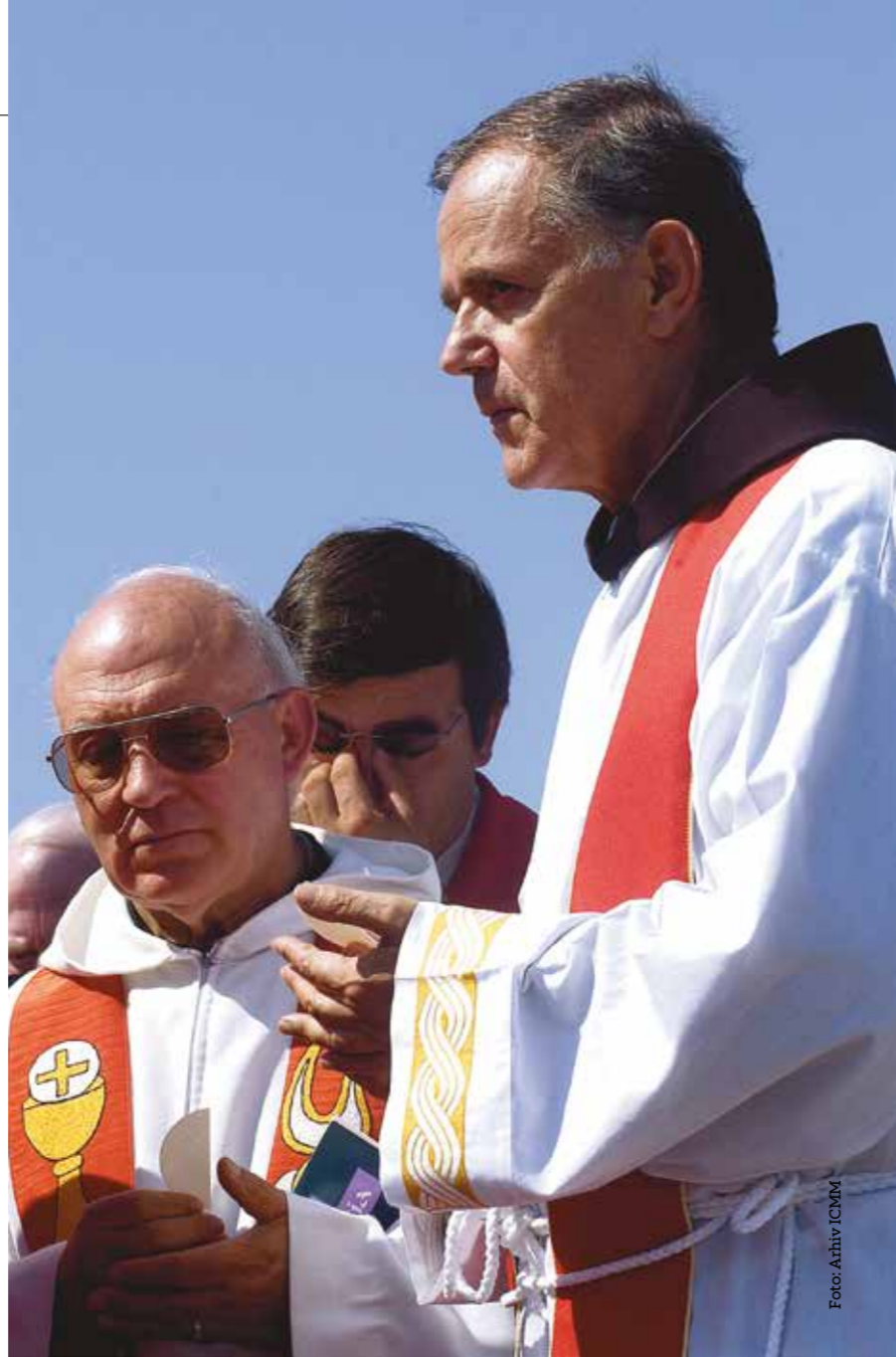

Foto: Arhiv ICMM

novce, te podignuti kuću s dvoranom na prostoru srušene štale. Koliko zahvalnosti Bogu i radosti u našem srcu!

Prijavili smo se na vjeronaučnu olimpijadu u Zagreb. Pokret u cijeloj Katoličkoj Crkvi u Jugoslaviji. Tematika je Biblija. Materijali su stizali i mi smo se angažirali. Na kraju školske godine su upriličena natjecanja po biskupijama. Finale u je u Rijeci. Pošto smo uvijek bili najbolji ulazimo u finalnu borbu. I tu je Čerin pobijedio. Zamislite mlade koji znaju poglavlja sv. Pisma napamet!

Kao nagrada je hodočašće u Rim i audijencija sv. Ocu papi Pavlu VI. Novine pišu o nama, komunisti se organiziraju kako to sve spriječiti. Papi nosimo specijalne darove: vino,

duhan hercegovački, album crkava. Povijest BiH. Djeca u narodnim slavonskim nošnjama su privukla pažnju Rima i Vatikana. Na Čerin stižu čestitke. Dolazi i biskup msgr. Petar Čule. Čestitke i oduševljenje, jer njegova biskupija je pobijedila. Pomoćni biskup Zanić piše, čestita, zahvaljuje.

■ Nakon Čerina odlazite u Gratz u Austriju na studij religiozne pedagogije. Nakon studija vraćate se u Hercegovinu i pastoralno djelovanje nastavljate u velikoj župi Posušje.

Predšasnik fra Eugen je preuredio štalu u tri male učionice. Nas petero katehizira. Naručio sam u Mostaru plan za novi katehetski centar.

Pet učionica i velika dvorana te stan časnim sestrama. Nikako doći do dozvole. Napokon su okljaštrili projekat i dozvolili gradnju. Svaki tjedan sam kroz godinu dana išao. U općinu pitati dozvolu. Posušje je srednjoškolski centar: kamenorezci, kemičari, gimnazija. Tek sam došao u novinama Oslobođenje notica iz škole u Posušju. Skupina mladih su dobili karanfile, upisali se u partiju. Izrezao sam to izvješće koje će deset godina kasnije sudac na suđenju podići u sudnici i kazati. Pogledajte prije toliko godina okrivljenik je skupljao pomno podatke i služeći se svom propagandom zaustavio daljni rast partijske ćelije u školi. Dogovorili smo se uvesti dva sata vjeronauka i mjesečno roditeljske sastanke. Bio sam uvjeren kad otpadne netko u mladosti i postane član partije da poslije treba velika milost i čudo da se vrati crkvi i Gospodinu. U crkvi sam našao praznu sobu nasuprot sakristiji. Zamislio sam kako bi tu bilo lijepo urediti kapelicu za molitvene susrete, za klanjanje. Jedan župljanin, Jozo Landeka, koji se tada upravo vratio s privremenog rada u Njemačkoj, ponudio se urediti interijer dvorane. I zaista, tako je i bilo. Uredio je lijepo prostor, rasvjetu, klupe s klecalima tako da je ta mala dvorana uistinu imala jedan molitveni ugođaj. Nabavio sam brežnjare kako bih one koji žele moliti sa mnom učio moliti. Pribavio sam od nekud i mostrancu (pokaznicu) kako bi se mogli klanjati Presvetom sakramentu. Taj posuški narod koji ima kršćansko srce, franjevačku dušu osvoji svakog pastira da im poklanja s ljubavlju i zadnji atom srca.

Ubrzo sam pokrenuo projekt izgradnje pastoralnog centra, sa svim najvažnijim prostorima za rad i odgoj u vjeri, kako bismo mogli organizirati različite susrete, kateheze, vjeronauk, pjevanje. Župljani su sve to s oduševljenjem prihvatili. Tu se rađalo jedno zajedništvo i mladih i odraslih, jedna velika molitvena obitelj koja će nositi župu. Tu se rađala i obnova franjevačkog trećeg reda koji će kasnije postati rasadnik novih duhovnih zvanja u župi.

■ Već ste tada postali meta državnih službi. U policijskom dosjeu se navodi kako Vaša „neprijateljska aktivnost“ datira još od polovice sedamdesetih.

Ma od samih početaka mog svećeničkog djelovanja bio sam pod prismotrom državnih organa. Oni nisu mene pratili, oni su bili moja sjena. Sjećam se jedne anegdote s Čerina. Naime, u to vrijeme Franjevačka je provincija na čelu s fra Rufinom Šilićem, provincijalom, organizirala hodočašće na Široki brijeg. Naime, odlučili smo sasvim diskretno eks-humirati ostatke spaljene dvanestorice braće i njihove ostatke pokopati u crkvi. Smatrao sam važnim, kad već idemo hodočastiti gore, župljanima održati propovijed i upoznati ne samo mlade s povijesti Širokog brijega, pri čemu sam stavio naglasak na slavnu smrt i stradanje nevinih fratara, naših širokobrijeskih mučenika. Udba je nakon te propovijedi digla na uzbunu te sam ubrzo i priveden na saslušanje. Ali nisu me prestrašili. Nisam ih se bojao.

■ Nešto slično će se ponoviti i u Posušju.

Da, na Ilijinu brdu sam imao blagoslov polja. Kako sam i sam pratio katolički tisak, stalo mi je bilo i da ga narod prati i čita pa bih uvijek nakon mise u obavijestima govorio i o sadržaju tiska i što ne bi trebalo propustiti pročitati. Tu sam naglasio da je važno pročitati izvješće u Glasu koncila o događanjima u Novoj Huti u Poljskoj. Naime, U skladu s tadašnjom politikom državnog ateizma, poljske su vlasti odlučile da Nova Huta ne smije imati crkvu. Radnici s Lech Walesom žele crkvu. Vlast nudi dom kulture. Narod je pobijedio. Nešto slično kod nas u Novom Travniku, Pločama..., gradovi bez crkava. No, nakon dugogodišnje borbe radnici u tamošnjim čeličanama uspjeli su usprkos snažnom otporu vlasti sagraditi veliku crkvu koju je 1977. blagoslovio tada krakovski nadbiskup Karol Wojtyła, kasnije papa Ivan Pavao II. To je bila i lijepa vijest, ali i određena pouka mojim župljanima. Sljedeći dan odlazim u Rijeku na ljetnu katehetsku školu koja se organizira za svećenike i katehete. U međuvremenu u Posušju nastaje prava pomutnja. UDBA organizira ispitivanja. Tko je bio na misu, a tko nije.

Tražeci načina kako da me kompromitiraju i ovaj govor na Ilijinu brdu su interpretirali na svoj način. Slijedila su privođenja i saslušanja župljana. Što je rekao, kako je rekao, zašto je rekao...? Stotine i stotine

zovu, sve kao na glavni uznemireno. Javlja mi fra Veselko Sesar da je sve u pokretu. Molio sam ga da ostane miran i ne daje nikakve izjave dok se ja ne vratim. Na povratku su me odmah priveli na ispitivanje. Sjećam se osam sati ispitivanja na Udbi. Međutim nisam se prestrašio. Naprotiv. Nikad nisam dopuštao da pravo imaju samo progonitelji. Neko pravo valjda imamo i mi. Ako imam pravo, onda ću se tim pravom i služiti. Ako sam pogriješio, dokaži; ako nisam, zašto me udaraš, rekao je Isus vojniku.

„Mi ne želimo fratra političara, mi želimo fratra koji ima molitvenik“ govorili su mi. Ja im odgovorim: „Ja sam taj koji ima molitvenik, ja sam taj koji moli i koji zaista voli moliti.“

„Ali ti radiš što drugi fratri ne rade“ bila je njihova primjedba. „Ja drugačije ne znam, ne mogu niti želim. Ne mogu raditi s pola snage.“ „Slušajte moj kofer nije raspakiran, ja sam spreman u zatvor i sutra ako treba, ali me ne ćete prisiliti da radim s pola snage ili da odustanem!“

Iako je bilo različitih optužbi vjerujem da je glavni moj krimen bio taj što sam okupljao mlade oko sebe. U prilog govori i činjenica da se nitko ne želi upisati u partiju. Idemo u Sinj na hodočašće mladih. Zavjet vjernosti Gospi i ljubav svojoj crkvi i narodu. Već u veljači su udbaši sredili da budem premješten s Posušja. Bio sam veoma tužan. Osjećao sam da još dugujem Posušju. I premjestište me.

■ Godine 1980. dolazite u Međugorje.

Da! Jednostavno sam morao otići, tako je kod nas fratar. Premještaj je ugrađen u naš život. Mi nismo vezani za jednu župu ili neki posao ili neku kuću ili službu. Mi smo slobodni i mi slušamo. I nije bilo lako otići iz Posušja jer sam tamo toliko toga započeo. Tu je sada nova kuća, pastoralni centar u kojem sam svim katehetama uredio po jedan prostor kako bi mogli neometano raditi. No, odluku o premještanju i Međugorje sam prihvatio kao volju Božju. Nisam htio razmišljati svojom logikom, svojim umom – što mi nije ovo, zašto nije ono, već sam jednostavno odluku s ljubavlju prihvatio.

■ Svaka župa u Hercegovini ima svoje posebnosti. Po čemu je Međugorje bilo drugačije od ostalih župa?

I AKO JE BILO RAZLIČITIH OPTUŽBI VJERUJEM DA JE GLAVNI MOJ KRIMEN BIO TAJ ŠTO SAM OKUPLJAO MLADJE OKO SEBE. U PRILOG GOVORI I ČINJENICA DA SE NITKO NE ŽELI UPISATI U PARTIJU. IDEMO U SINJ NA HODOČAŠĆE MLADIH. ZAVJET VJERNOSTI GOSPI I LJUBAV SVOJOJ CRKVI I NARODU. VEĆ U VELJAČI SU UDBAŠI SREDILI DA BUDEM PREMJEŠTEN S POSUŠJA. BIO SAM VEOMA TUŽAN. OSJEĆAO SAM DA JOŠ DUGUJEM POSUŠJU. I PREMJEŠTIŠTE ME.

U našim fratarskim krugovima bila je čast i privilegij biti namještenik u župi Međugorje. Međugorje je na neki način bila elitna župa, župa koja je iznjedrila veliki broj svećenika i časnih sestara. Ta župa je bila iznad prosjeka. Ekonomija te župe je bila na jednoj višoj razini. Vinogradi i duhan su bili garancija tim ljudima da žive barem malo bolje nego druge brdske župe u kojima već polako nestaju ovce, nestaju kože, kad ljudi postaju ovisni o njivi, kojih je malo. Međugorje je pak imalo njivu, imalo je svoje polje.

Uz netom dovršenu novu veliku crkvu ta je župa imala i staru crkvu. Imala je i nešto što osim Širokog brijega nije imala niti jedna druga župa u Hercegovini – Sestarsku školu. Kroz tu su školu sestre unosile u tu župu svoje srce, svoj apostolat, svoj odgoj i svoje znanje s ljubavlju prenosile na brojne naraštaje. Tu je školu država oduzela sestrama i pretvorila u državnu školu. Iako sam je zatekao napola razrušenu i spaljenu, još se mogao osjetiti duh koje je tu školu desetljećima krasio. Predivna građevina koju sam imao namjeru obnoviti i ponovno dati sestrama na raspolaganje.

Dalje, Međugorje je imalo svoje svećenike i to ugledne svećenike koji nisu slučajno postali svećenici. Oni su bili plod vjere te župe. I kad sam dolazio u Međugorje, znao sam iz Međugorja su fra Vendelin, fra Kvirin, fra Stanko s kojim sam bio u Čerinu, fra Stanko Dodig kojeg sam susretao u Rijeci, fra Marko i brojni drugi svećenici koji su potekli iz te župe. Zamislite četiri fratra svećenika iz Dragičevića obitelji. I kad sad tu počneš susretati svećeničke obitelji, onda vidiš da je svećenik na njih ostavio jedan pečat. To nisu izgubljene obitelji. To su obitelji koje su ugledne, aktivne i usmjerene prema vjeri. S druge strane u toj župi komunisti nikada nisu naišli na plodno tlo, nikada nisu mogli formirati svoje ćelije. Tako da sam se u novoj sredini osjećao jako dobro.

Gostoljubivost, osjetljivost za nedjelju dan Gospodnji je na velikoj razini.

■ U kakvom stanju ste zatekli župu?

Iako sve ovo što sam gore naveo stoji, začudo u toj i takvoj župi zatičem vrlo siromašnu fratarsku župnu

Foto: Athiv ICMM

kuću. Tu su bile i dvije časne sestre koje su se trudile i radile svim srcem za župu, a koje su živjele u gotovo nemogućim uvjetima.

I ovdje opet manjka prostora za rad. Za vjeronaučne i molitvene susrete mogla je poslužiti samo jedna podrumaska prostorija bez prozora. Tražeći alternativu, primijetio sam da bi desna sakristija u crkvi, u kojoj je tada bila nekakva ostava, mogla poslužiti u bolje svrhe. Da, tu bih mogao održavati vjeronauk i molitvene susrete. Samo mi je važno bilo izići iz onoga podruma.

Iako je crkva nova, interijer još ni blizu nije bio uređen. Prostor velik a nekako zjapi prazan. Sv. Jakov usamljen, nema Gospina kipa, niti križa nema. Bože, crkva, a križa u njoj nema. I prvo što sam htio i trebao učiniti je naći križ. Otišao

sam do Splita i zamolio sam fratre u samostanu sv. Ante da mi u tome pomognu. Rekoše mi da baš imaju jedan koji je neki mladomisnik dobio na dar. Križ prelijep s korpusom odjevenim u haljine, vidi se majstorski rad talijanskih drvodjelja. Veličinom baš prigodan za moju crkvu. Zagrlim križ i odnesem ga u Međugorje. Domalo u lijevom zvoniku pronađem dva kipa u prirodnoj veličini. Iznesem ih vani i malo očistim i ugledam baš ono što sam trebao. Preda mnom stoje prelijepi kipovi Gospe i sv. Ante kojeg sam uvijek osobito častio. Kako su dugo stali u vlažnom prostoru, trebalo ih je restaurirati. Uspijem pronaći ne običnog molera već stručna čovjeka iz Bergama, pravog restauratora umjetnina koji je tako sjajno odradio posao da je godinama poslije restaurirao i ostale kipove po Provinciji.

Postolja za njih uredio je Buva, poznati stolar iz Čitluka i tako ih se moglo konačno staviti u prostor crkve.

Sada je sve kako treba biti. Imam križ, imam Gospu, imam sv. Antu, Jakov je domaći, on nas čeka, gore je tabernakul i sad je već drukčije. Fra Luka Sušac je postavio krasne klupe, neki američki model. To su fratri iz Amerike pomogli. Fra Luka je taman završio pod crkve i tako je crkva kompletna. I sad se u crkvi osjećam dobro.

Trebalo je sada nešto učiniti i za naše sestre da iziđu iz one kućice, gotovo štale, u kojoj su stanovale. Ja tamo nikada nisam ušao jer sramio sam se učiti. Sramio sam se gledajući ih u kakvim uvjetima žive i odakle izlaze na rad, na njivu Gospodnju.

Odlučio sam napraviti kuću ne samo za njih već kuću koja bi imala podrum, dvorane za sastanke i sve ostalo što je potrebno za normalan život i normalan rad. Jedan mostarski arhitekt je napravio projekt po kojem je, osim stambenog dijela, bilo predviđeno i nekoliko manjih dvorana. Dakle, pravi mali pastoralni centar. Domalo stiže i sav građevinski materijal koji smo odložili na ledinu na kojoj je današnja nova kuća.

■ Gradnja kuće nikada nije započela?

Ne, otišao sam u Ivanič Grad gdje sam vodio duhovne vježbe sestrama koje su se pripremale za vječne zavjete. Na Ivandan nakon završetka duhovnih vježbi odlazim u samostan na Odri u Zagrebu gdje sam s uredničkim višecem trebao pregledati katekizam za VI. razred za osnovnoškolce – Put u slobodu.

Sjećam se da sam taj dan telefonom više puta pokušavao dobiti fra Zrinku, ali bezuspješno.

■ Toga dana događaju se neke stvari kojima tada ni ste pridavali osobiti značaj, ali će se kasnije pokazati prilično znakovitim.

Za vrijeme objeda u blagovaonicu ulazi jedan svećenik i pita za župnika iz Međugorja. Ja se javim. On mi prilazi i daje jedno pismo. Ja pomislio da mi to šalju naši fratri iz Amerike. Zahvalim mu se i pismo odložim u torbu. Mislim, pročitati ću ga na povratku u avionu. Kako čovjeka nikada prije nisam vidio, htio sam znati tko je on. Rekoše mi da je to fratar trečoredac i da živi u Americi.

Potom mi prilazi gđa. Gabrijele Šabić, profesorica hrvatskog jezika i izuzetan kateheta i pred mene stavi novine. Evo fra Jozo, vijest kaže da je u tvom Međugorju jučer bilo veliko nevrijeme i da je grom udario zadržni dom, poštu i trgovinu i sve spalio. Nema struje, a telefonske veze su prekinute. Sad mi je bilo jasno zašto nisam mogao dobiti fra Zrinku.

Navečer iz Zagreba polazim avionom za Split. Iz torbe vadim pismo koje sam toga dana dobio i čitam. Sadržaj pisma kao neka čudna fantazija ili priča iz lude mašte.

O čemu se radi? Čovjeku se u snu ukazuje Gospa. Ona ga budi i pokazuje mu na jedno selo. On ga jasno vidi. Gospa mu objašnjava da je to župa Međugorje i da je ona odabrala doći u tu župu.

Poslije sam se puno raspitivao o tom fratru i saznao da je to bio jedan izuzetno dobar i pobožan fratar. Fra Jerko, naš fratar iz Posušskog Graca mi je rekao da je taj fratar još jednom pred njim svjedočio i potvrdio sve ono što je u pismu tada naveo. Na žalost to pismo je kod pretresa pronašla policija i odnijela.

U Split sliječem sat vremena kasnije nego je predviđeno. Odatle autobusom do Imotskog pa taksijem do Posušja gdje me je trebao čekati fra Zrinko. No kako sam već dobrobrano kasnio, fra Zrinko više nije mogao čekati pa se vratio u Međugorje. Preostalo mi je prenoćiti u Posušju pa ujutro krenuti za Međugorje.

U sljedećem broju: **Prvi dani**

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

... NIJE BILO LAKO OTIĆI IZ POSUŠJA JER SAM TAMO TOLIKO TOGA ZAPOČEO. TU JE SADA NOVA KUĆA, PASTORALNI CENTAR U KOJEM SAM SVIM KATEHETAMA UREDIO PO JEDAN PROSTOR KAKO BI MOGLI NEOMETANO RADITI. NO, ODLUKU O PREMJEŠTANJU U MEĐUGORJE SAM PRIHVATIO KAO VOLJU BOŽJU. NISAM HTIO RAZMIŠLJATI SVOJOM LOGIKOM, SVOJIM UMOM - ŠTO MI NIJE OVO, ZAŠTO NIJE ONO, VEĆ SAM JEDNOSTAVNO ODLUKU S LJUBAVLJU PRIHVATIO.

Svjedočanstvo Ivana Ivankovića

BUDIMO GOSPINI SVJEDOCI

RAZMIŠLJAJUĆI O PROTEKLIM 40 GODINA GOSPINIH UKAZANJA, a osobito uoči ove svečane godišnjice, nekako mi jasnije naviru slike onih prvih dana. Prvo što mi pada na pamet je: Bože, pa zar je već toliko vremena proteklo? Jer sve je u mom pamćenju još tako svježije da mi se čini kao da je bilo još jučer. Teško mi je riječima oblikovati onaj duhovni ambijent i atmosferu koja je tih dana vladala. Miješali su se tada i strah i nevjericica, pomalo i panika što će nakon svega donijeti vrijeme koje dolazi. Ali sve te strahove nadilazio je osjećaj silne radosti koju smo svi nosili u srcima i koja nam je budila vjeru, davala snagu i sigurnost da će sve ipak izaći na dobro. Osobito smo tada osjećali veliki ponos da je od cijeloga svijeta Gospa izabrala baš nas. Naše Podbrdo, naše Bijakovice, naše Međugorje.

Dan 24. lipnja 1981. g., Ivanjdan je, moj imendan. Ništa nije dalo naslutiti da će se dogoditi nešto što će uskoro promijeniti sudbine milijuna i milijuna ljudi diljem svijeta. Taj se dan svetkovalo i vrijeme se provodilo u obiteljskom okruženju.

Negdje u poslijepodnevnim satima tu kolotečinu najedanput razbija vrisak. Uplašene i zadihane pred moju kuću dotrčaše Ivanka i Mirjana i povikaše: „Ivane, vidjeli smo Gospu“. S nevjericom smo slušali što djeca pričaju. Pokušavam ih umiriti, ali ne ide. Sve njih sam dobro poznavao i mislio sam djeca su, mašta u tim godinama nema granicu pa im se u zaigranosti tko zna što pričinilo. Međutim oni su uporno tvrdili da su vidjeli baš Gospu. Nekako se ipak sve smirilo. Djeca su se razišla svojim kućama, a mi smo ostali zbunjeni. Te noći nitko od nas nije spavao. Umjesto sna, na oči su dolazile slike preplašene djece, a u ušima su odzvanjale riječi: Vidjeli smo Gospu!

Idućeg dana iako smo još bili pod dojmom jučerašnjeg događaja, nastojali smo se približiti i nastaviti dalje. Sve je bilo mirno do poslijepodneva kada je negdje u isto vrijeme kao i prethodnog dana u kuću utrčala Vicika i povikala mojoj majci: „Josipa, daj krunicu, eno opet su vidjeli Gospu!“

Odmah sam izašao iz kuće i potrčao u pravcu u kojem su otišla djeca. Kada sam stigao do djece, oni su već klečali i kao u nekoj ekstazi uzdignutih glava komunicirali s nekim koga ja nisam vidio.

Promatrao sam ih i sam pomalo prestrašen jer sam osjetio da svjedočim nečemu nadnaravnom.

Sjećam se da sam dok je ukazanje trajalo, promrmljao nešto ružno pitajući se zašto i ja ne vidim što i oni. U tom trenutku djeca zajedno rekoše u glas „ode“. Oni polako ustaju i plaču od uzbuđenja. Ja ih priupitah: „Zašto plačete?“ Marija vidjelica mi prva odgovara: „Moj Ivane što ti reče – Gospa je nesretna i zaplakala je. Kako ti ono reče, Gospine suze su krenule niz njeno lice i stadoše nasred njezinih obraza.“ Ne bijaše mi baš svejedno i iskreno rečeno prestrašio sam se. Samo sam se prekrstio i ušutio.

Pomislio sam da je ukazanje za danas gotovo, no djeca ponovno kleknuše i nešto opet pričaju, a ja ih ništa ne razumijem. Dok ovo ukazanje traje, pristižu Mate Šego zvani Danan, zatim Jure Ivanković i Mario Ivanković, brat vidjelice Ivanke. I oni s nevjericom promatrali što se to događa. Primijetivši da sam se htio približiti mjestu gdje sam otprilike pretpostavljao da stoji Gospa, Marija, a i ostali vidioci me pozvaše da pridem. „Pridi bliže i podigni ruku u ovu poziciju“ – reče mi Marija. Tako sam i učinio. U tom trenutku osjetio sam kako mi se ledena hladnoća probija do pola ruke. Istog sam trenutka u srcu povjerovao. Da, ovdje je i sada naša Gospa. I nikada više nisam posumnjao.

Treći dan Gospa dolazi na drugo mjesto. Tu nas je bilo već nekoliko stotina nazočnih. Dok su djeca razgovarala s Gospom, ja sam koraknuo u želji da se opet približim. Vidioci uglas rekoše: „Ivane, stao si joj na haljinu!“ Svi prisutni me pogledaše prijekorno i ja onako prestrašen ostadoh kao ukopan, sve dok nije završilo ukazanje.

To su bila i zadnja ukazanja, a da djeca nisu trpjela veliku gužvu. Već idućih dana počelo se na brdu okupljati mnoštvo svijeta ne samo iz župe već i iz cijelog Brotnja.

Uskoro se pojavljuju znakovi. Ponajprije „igra sunca“, što su mnogi vidjeli, zatim svjetlost od Brda ukazanja pa do crkve koja bi se javljala za vrijeme sv. mise.

Jedne noći, krajem sedmog mjeseca, djeca su poručila samo nama mještanima Podbrda da će ukazanje biti u 23 sata i tko želi može doći. Vrijeme je to kada su vlasti svima branile pristup i na Brdo ukazanja i na Križevac i u crkvu. Kako bi spriječili bilo koga u namjeri da dođe do tih mjesta, po cijeloj župi su razmjestili punktove na kojima je dežurala policija zajedno s mještanima.

Iako smo znali za punktove na Brdu ukazanja, čvrsto smo riješili poći na ukazanje. Međutim, na iznenađenje sviju, a bilo nas je pedesetak, dok smo se peli na brdo nikoga od stražara niti smo čuli niti vidjeli. Sjećam se da je ta noć bila neobično tamna. I dok smo na mjestu ukazanja molili, točno u 23 sata, s neba se munjevitom brzinom počinje spuštati svjetlost u obliku kugle. Ja tada nestajem, ništa ne vidim, ništa ne čujem, jednostavno ni sam ne znam što se u tom trenutku sa mnom desilo. Za neko izvjesno vrijeme budim se iz tog neobičnog stanja i čujem kako svi plaču od uzbuđenja. Vidioci ustaju i tješe nas. Marija vidjelica govori: „Ne bojte se, Gospa je s nama svima. Mi ju vidimo, a svima vama je došla u svjetlosti.“ Zatim dodaje: „Gospa kaže – Vi ste prvi vidjeli znak, vi ste ti prvi koji ćete svjedočiti svijetu istinu da sam ja došla ovdje.“ Tu očito smo se dugo zadržali na Podbrdu i prepričavali te lijepe trenutke.

Još je jedan važan događaj koji se nekako snažno zapečatio u moja sjećanja. Dana 11. kolovoza 1981. godine tadašnje općinske vlasti sazivaju zbor žitelja naše župe. Tu su bili nazočni svi ljudi iz vrha naše općine. Dva sata su oni pričali i smjenjivali se u kojekakvim pričama i lažima, a usput i prijetnjama. Ljudi su bili

pomalo zbunjeni i prestrašeni. Slušajući dakle njihove prljave zamisli i govornici, odlučih se da ja izložim svoje viđenje o tome što se događa, da kažem pravu istinu. Svi prisutni, oko 200 ljudi koliko je bilo na tom sastanku su utihnuli. Neki su me potezali za ruku u namjeri da me ušutkaju. Nisam mogao izdržati da ne kažem ono što sam mislio da trebam reći. Nešto je u meni bilo jače i morao sam. Najprije sam im rekao da su u zabludi. Rekao sam im da je Gospa došla ovdje u našu župu i da je s nama, potkrjepljujući to osobnim iskustvom i činjenicama o mnogim znakovima koje nisam vidio samo ja već i mnogi ljudi ove župe. Govoreći svoje svjedočenje nudio sam i svjedoče za svaki znak. Nastala je velika pomutnja, svi su čekali da se sastanak što prije prekine – i komunisti i svi prisutni. Za to nisam mario.

Sutra sam otišao na posao u Čitluk. Oko 9.30h ujutro dolazi jedan policajac u poduzeće i privodi me u policijsku stanicu. Tu čekam skoro 3 sata. Vidim svi su nervozni, zbunjeni, a pomalo i ja u iščekivanju što će se dalje događati. I u 13.30 poslijepodne me ponovno ispituju. Potvrđujem sve što sam i proteklog dana rekao. Tu mi je izrečena kazna u trajanju od dva mjeseca zatvora. U presudi je stajalo da sam dizao na pobunu te kršio javni red i mir.

Odveli su me u zatvor u Mostar. Odmah sam prepoznao čovjeka koji je često navraćao u Međugorje prilikom igranja utakmica u Međugorju. On me dobronamjerno posavjetovao kako se ponašati i odnositi prema ostalim zatvorenicima. Fra Jozu Zovka sam vidio tri puta, međutim, nismo smjeli komunicirati.

Tu u zatvoru sam upoznao i pokojnog fra Ferdu Vlašića koji mi je neko vrijeme bio i cimer. Budući da sam preko dana radio u gradu građevinske poslove, vidao bih ga samo navečer. Kako smo dijelili istu sobu, do kasno u noć bismo razgovarali o događanjima u Međugorju. Ja sam mu prenio poruku od jednog prijatelja koji me mogao posjećivao na radilištu da su mu nešto podvalili u njegovu uredu u Duvnu, navodno neki papir s inkriminirajućim sadržajem. Samo je duboko uzdahnuo rekavši „Isuse moj“. Za koji sat su došli po njega i odveli ga. Više ga u zatvoru nisam vidio.

Mogao bih posvjedočiti još mnogo toga ali bih, bojim se, otišao u širinu. Ovo moje svjedočanstvo nije čin kojim bih sebe htio učiniti važnim, već poziv svima ostalima da svjedoče jer danas je u ova čudna vremena možda važnije to činiti nego u ono vrijeme.

ONLINE KONGRES ZA ZEMLJE ŠPANJOLSKOG GOVORNOG PODRUČJA

RIJEKA MILOSTI

KRALJICA MIRA USMJERILA JE POGLED NA MEĐUGORJE prije 40 godina kako bi iz dana u dan blagoslivljala svijet svojom prisutnošću. Međugorje je početna točka za širenje poruka ljubavi i nade za čovječanstvo, tako da svaki muškarac i žena na zemlji shvate da je Isus milosrdan i da nema veće ljubavi od njegove. Krist kao središte našega života – nema veće radosti, nema veće nade. I ta ih je sigurnost, koju su razumjeli franjevci iz župe Međugorje, naglala da se požele uključiti u organizaciju jednog kongresa koji su zemlje njemačkog govornog područja pripremala pod vodstvom Huberta Liebhera.

Uspjeh je odjeknuo i milijuni duša su mogli vidjeti kako je Djeвица Marija veliki pokretač projekata, obraćenja, neiscrpn motor slatkoće i ljubavi.

Dok je još uvijek trajao taj događaj, do *Fondacije Centar Međugorje* stigao je prijedlog Vedrana Vidovića da zajedno sa Informativnim centrom Mir Međugorje organizira sličan kongres za zemlje španjolskog govornog područja. Rok: nešto više od tri mjeseca. Sudionici: Španjolska i gotovo 20 zemalja američkog kontinenta. Izazov nije mogao biti veći. Osjećali smo se nedorasli tome zadatku, zašto to poricati. Međutim, isti tren su koordinatori *Fondacije* u svakoj od zemalja sudionica osjetili takav entuzijazam i toliko su nas ohrabрили da danas možemo reći da je ovaj kongres – konačno održan 29. i 30. svibnja – postao stvarnost, i to na jedan nevjerovatan način i uz pomoć svih njih. Također i uz dirljivu pomoć i snagu molitve tisuća ljudi koji su molili i molili. Održavane su devetnice, mise i postovi, krunice i još krunica, jednostavne molitve običnih ljudi kako bi svijet mogao saznati za Marijina čudesa na našim zemljama španjolskog govornog područja. I, naravno, dogodilo se čudo.

Svi smo počeli neumorno raditi, svatko iz svoje zemlje tražeći svjedočanstva o obraćenjima, pozivima, plodovima, dokumente koji utvrđuju povijest Kraljice Mira na velikom američkom kontinentu ... Snimljeno je na stotine videozapisa koji, iako se uglavnom nisu mogli pogledati zbog nedostatka vremena, predstavljaju blago za Fondaciju i koji će, ako Bog da, biti dio registra naše web stranice centro@centromedjugorje.org, kako bismo i na taj način odali počast motu ovog kongresa, „Po plodovima cete ih njihovim prepoznati“ (Mt 7,16).

Biskup Hoser nije mogao biti fizički prisutan, ali bio je prisutan iz dubine svog srca i mi s njim. Biskup Pezzuto, apostolski nuncij za Bosnu i Hercegovinu počastio nas je svojim divnim riječima, a onda mudre riječi provincijala fra Miljenka Šteke, izvještaj u prvom licu župnika fra Marinka Šakote o tri trenutka njegova duhovnog života i iskrene riječi velikog promotora *Fondacije*, fra Danka Perutine, dali su posebnu odliku ovom Marijinu kongresu, baš onakvim kakvim ga je ona zamislila.

Mi smo dodali svjedočanstva, prekrasne intervju, spektakularne plodove i puno posla koji smo uložili uz svu našu predanost. Sve se prevodilo na 14 jezika širom svijeta, a gledanost je dosegla gotovo 20 milijuna ljudi, više od polovice njih su arapski kršćani. Pljuštali su blagoslovi sa svih strana. A na plodove Kongresa nismo dugo čekali, javili su se ljudi koji žele formirati molitvene skupine, ljudi koji žele ići u Međugorje, ljudi koji se žele pridružiti mirovnim centrima svojih zemalja. Ljudi dirnuti rijekom milosti koja teče iz Međugorja.

A kad se čini da je sve prošlo, ta milost nastavlja teći, sada tiše. Pojavljuju se ljudi koji možda razmatraju svećeničko zvanje, koji traže oprost ili pak oni koji osjećaju da im se oprostilo, oni koji su u tišini svoje sobe počeli moliti, oni koji žele spasiti svoje brakove, oni koji opet traže Božju ljubav, i ponovno pronalaze nadu u „ovom izgubljenom svijetu“, kako nam je rekla Kraljica Mira u svojoj posljednjoj poruci. U ovom slučaju mi, na Božju slavu, ne ćemo upoznati sve plodove koji su niknuli, ali znat ćemo da nakon ovog Kongresa u svijetu postoji malo više nade i ljubavi.

Za sve ovo možemo samo zahvaliti ICMM-u, njegovim prevoditeljima i tehničarima, na naporima oko prijenosa Kongresa, ocima franjevcima iz župe sv. Jakova koji nas uvijek prihvaćaju, ohrabruju i usmjeravaju da nastavimo biti učenici u Marijinoj školi, i svima onima koji su nam iz svojih zemalja pomogli da ostvarimo želju i poziv naše Majke koja nam je 25. svibnja, uoči Kongresa, poručila: „Želim da budete molitva i nada onima koji nisu upoznali Boga ljubavi.“

Priredila: Cristina Manso, voditeljica međunarodnih odnosa *Fondacije Centar Međugorje*

Svetkovina Duhova: Poslušnost Duhu Svetom je tajna svetosti

Duhovi ili Pedesetnica je jedan od najstarijih kršćanskih svetkovina. Čak se i u Djelima apostolskim spominje kao jedan od prvih i važnih blagdana Crkve: „Pavao bijaše odlučio mimoći otok kako ne bi gubio vremena u Aziji: žurilo mu se da bude, ako je moguće, na Duhove u Jeruzalemu.“ (Dj 20,16) Silazak Duha Svetoga je očitovanje Crkve svijetu i ostvarenje poslanja da se ide po svemu svijetu i propovijeda Evandjelje. Svetkovina Duhova ili rođendan Crkve danas je svečano proslavljen i na svim svetim misama u Međugorju. Jutarnje svete mise bile su u crkvi. Onu u 8 sati predslavio je fra Zvonimir Pavičić, dok je misu za školarce u 9.30 slavio fra Boris Barun, a pjevali su Golubići mira. Euharistijsko slavlje u 11 sati bilo je na vanjskom oltaru župne crkve uz mnoštvo župljana i domaćih hodočasnika koji su većinom u sjenama klupa ispod drveća potražili zaklon od jakog sunca. Fra Karlo Lovrić, predsjedatelj slavija, podsjetio je kako je svetkovina Duhova usko povezana i s milosnim događajima u Međugorju. Naime, onako kako je silazak Duha Svetoga na uplašene i nesposobne apostole od njih učinio neustrašive evangelizatore Božje Riječi koju su prenijeli „zapalivši“ svijet katoličkom vjerom, tako isto svih ovih 40. godina snaga Duha po zagovoru i prisutnosti Kraljice Mira ponovno oživljava i osnažuje toliko vjernika, obitelji, župa i na kraju cijelu crkvu. Misno slavlje svojim prekrasnim pjevanjem uveličala je međugorska muška klapa „Concordia“.

Na Brdu ukazanja je župa kao i svake nedjelje moli krunicu koju je predvodio fra Josip Marija Katalinić, a mnogobrojni hodočasnici iz Čitluka i šire okolice opet su u sklopu svoje Velike devetnice od devet nedjelja do obljetnice Gospinih ukazanja pješice prohodali moleći od čitlučke crkve do mjesta ukazanja. Večernju svetu misu na vanjskom oltaru predslavio je župnik fra Marinko Šakota.

I na kraju ove svetkovine kojom se završava uskrsno vrijeme, možemo samo još jednom zavapiti: „**Duše Sveti, dušo moje duše, klanjam ti se. Prosvijetli me, vodi me, jačaj me, tješi me. Reci mi što da činim i zapovijedi mi da to učinim. Obecajem da ću poslušati sve što od mene tražiš i prihvatiti sve što dopustiš da mi se dogodi. Samo mi pokaži svoju volju!**“ (J. Philippe, U školi Duha Svetoga)

U Međugorju hodočasnici iz Postira na Braču

Nakon dugog iščekivanja zbog epidemioloških mjera između Hrvatske i BiH, konačno se ovaj vikend za svetkovinu Duhova (22. i 23. svibanj) otvorio put u Međugorje za petero hodočasnika iz Postira na Braču. Naime, svi su presretni preboljeli koronu zato što su znali da im ta potvrda o preboljelosti sada daje mogućnost prelaska preko granice.

Već više godina dolaze organizirano iz župe s autobusom, barem dva puta godišnje hodočastiti Kraljici Mira, pa im je ovo dugo razdoblje „suhoće“ od hodočašćenja zbog pandemije palo svima vrlo teško. Zato su sada presretni što konačno mogu zakoračiti na međugorska brda i biti na međugorskoj svetoj misi. Uvijek se nakon Međugorja osjećaju ispunjeni i s novim poletom žive svoju svakodnevnicu. Duhovnost Međugorja nose u svoje domove gdje svakodnevno obiteljski mole krunicu, a imaju i obiteljsku molitvenu grupu koja se sastaje dvaput mjesečno. Nadaju se skorom otvaranju granica jer već planiraju obavezni i neizostavni grupni dolazak na Mladifest, kako su i običavali svih proteklih godina.

gorja osjećaju ispunjeni i s novim poletom žive svoju svakodnevnicu. Duhovnost Međugorja nose u svoje domove gdje svakodnevno obiteljski mole krunicu, a imaju i obiteljsku molitvenu grupu koja se sastaje dvaput mjesečno. Nadaju se skorom otvaranju granica jer već planiraju obavezni i neizostavni grupni dolazak na Mladifest, kako su i običavali svih proteklih godina.

Svetkovina Uzašašća u Međugorju: Cilj našeg života je nebo

U četvrtak 13. svibnja crkva u Hercegovini, za razliku od nekih drugih zemalja koje su ovu svetkovinu s radnog tjedna prebacili na nedjelju, slavila je Uzašašće Gospodinovo ili Spasovo, „drugi Uskrs“, blagdan koji se slavi 40 dana poslije Uskrsa. Prema Svetom pismu, Isus je 40 dana poslije uskrsnuća ostao na zemlji i ukazivao se apostolima. Na četrdeseti dan javio se svojim učenicima u Jeruzalemu. Rekao im je da ostanu u gradu i čekaju dolazak Duha Svetoga. Zatim ih je poveo na Maslinsku goru, podigao ruke i blagoslovio ih. Počeo je pred njihovim očima uzlaziti na nebo, a oblak ga

je zaklonio i više ga nisu vidjeli. Dok su apostoli gledali na nebo, ukazala su im se dva anđela u bijelim haljinama i rekli: „Galilejci, zašto stojite i gledate u nebo? Ovaj isti Isus, koji je uznesen na nebo između vas opet će se vratiti isto onako kako ste ga vidjeli da odlazi na nebo.“ U Međugorju su svete mise bile u 8, 11 i 18 sati. Večernju svetu misu na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova predslavio je fra Augustin Čordaš, kapelan na Širokom Brijegu, uz koncelebraciju nekolicine svećenika. Nakon svete mise uslijedili su blagoslov nabožnih predmeta te klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu koje je vodio fra Zvonimir Pavičić.

Organizirano mjesto testiranja hodočasnika u Međugorju

Udruga turizma, hotelijerstva i iznajmljivača soba Međugorje (UTHIS) koja je osnovana prije nekoliko mjeseci sa svrhom olakšavanja dolaska hodočasnika u Međugorje, izvojevala je jednu važnu pobjedu: naime, od utorka 25. svibnja 2021. uspjeli su organizirati testiranje hodočasnika i turista na punktu/kontejneru kod ambulante Maltezera, na velikom parkiralištu iza crkve sv. Jakova u Međugorju. U utorku 18. svibnja Dom zdravlja Čitluk je odredio cijene za testiranja hodočasnika i turista koji će tijekom ove sezone dolaziti u Međugorje: Cijena brzog antigenskog testa iznositi će 32 marke, dok će PCR test koštati 85 maraka.

Iz Doma zdravlja Čitluk napominju kako se brzi antigenski test kojim se rade testiranja nalazi na Zajedničkoj listi brzih antigenskih testova koje međusobno priznaju države članice EU. Rezultati testova koji će biti gotovi isti dan, izdavat će se na stranim jezicima. Iz Udruge mole sve vlasnike pansiona da po dolasku hodočasnika u njihove objekte pošalju imena i prezimena istih na mail covid19d-zcitluk@gmail.com, s naznačenim danom odlaska hodočasnika, odnosno da prijevremeno ugovore dan testiranja. To sve u cilju da se djelatnici Doma zdravlja iz Čitluka koji će uzimati uzorke, mogu pripremiti kako ne bi dolazilo do nepotrebnih gužvi i nesporazuma. Također iz spomenute udruge pozivaju sve one koji imaju poslovne objekte u Međugorju na učlanjenje u udrugu tako što će svoje ime, prezime, datum rođenja, JMBG i broj mobitela poslati na mail: uthis.medjugorje@gmail.com.

Podijeljen sakrament svete potvrde

Župa Međugorje ove godine imala je 69 krizmanika. Fra Renato Galić i fra Antonio Primorac godinu dana su ih pripremali za današnji dan svečanog primanja sakramenta svete potvrde, odnosno izlivanje dara Duha Svetoga u njihova srca.

Svečano misno slavlje, u subotu 8. svibnja u 10 sati predslavio je mons. Marko Semren, OFM, abaradinski biskup naslovnik i pomoćni biskup banjolučki koji je bio i podjelitelj sakramenta, budući da je apostolski vizitator

za župu Međugorje mons. Henryk Hoser ponovno hospitaliziran u Poljskoj te nije bio u mogućnosti doći. U koncelebraciji su se nalazili čitlučki župnik fra Miro Šego i međugorski župnik fra Marinko Šakota koji je na kraju toplim riječima čestitao krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima. Uz zahvalu, mons. Marko Semren dobio je kao dar i jednu umjetničku sliku čiji je autor jedan od krizmanika.

Podijeljen sakrament svete pričesti

U župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju, u nedjelju 9. svibnja 2021. na svetoj misi u 10 sati, 66-ero djece iz župe Međugorje i 1 dijete iz župe Čerin primilo je sakrament Prve svete pričesti.

Slavlje je obogatio svojim pjevanjem dječji župni zbor „Golubići mira“ i mladi glazbenici pod ravnanjem časne sestre Irene Azinović. Uz prvopričesnike bili su i njihovi roditelji i najuža rodbina. Prvopričesnike je za ovu svečanost pripremala časna sestra Irena Azinović, vjeroučiteljica Sladana Taisler te fra Zvonimir Pavičić.

Svetu misu je predslavio fra Renato Galić uz suslavlje don Filipa Pavlovića, fra Josipa Ikića, oca karmelićanina Đanija Kordića i fra Zvonimira Pavičića te đakona fra Antonija Primorca. Fra Renato je u svojoj propovijedi pozvao prvopričesnike da zapamte današnji dan jer im je od danas kad su ga po prvi put primili u svoje srce, Isus postao jedan poseban i najbolji prijatelj.

Budući da je danas bio i Majčin dan, prvopričesnici su na kraju svete mise jednom recitacijom posvećenoj majkama zaželjeli svojim majkama sretan ovaj dan!

Obred zavjetovanja i primanja u novicijat u OFS-u Međugorje

U utorak, 18. svibnja 2021. godine međugorsko bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda postalo je bogatije za nove članove.

Prije ovog događaja prethodila je zajednička molitva devetnice za bratstvo, odlazak na Brdo ukazanja i brojne pripreme koje su svi članovi obavljali kako bi ovaj obred bio potpuniji i svečaniji.

Svetu misu predslavio je duhovni asistent OFS-a, fra Zvonimir Pavičić, u 19 sati u dvorani Ivana Pavla II. U prigodnoj homiliji, tumačeći evanđelje i Isusove riječi koje nam On tako jasno daje u Svetom pismu, te se osvrćući na Pravilo i Oporuku svetog Franje, zaključio je da je glavni poziv i zadaća trećara zapravo opsluživati Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista.

Zavjete je primila ministra Vesna Ostojić uz svjedoke Juru Čilić i Milenku Šego. U novicijat su tako primljene dvije članice, prve zavjete dale su 3 članice, 5 članova dalo je druge zavjete, a trajne zavjete dala su 3 člana.

Ljepoti ovog slavlja svojom pjesmom uvelike su pridonijeli članovi FRAME kao i fra Renato Galić koji je koncelebrirao misno slavlje. Još jedan vid zajedničke suradnje i potpore naših mladih framaša. Nakon čestitanja i zajedničkog fotografiranja uslijedila je zakuska i druženje.

Statistike za svibanj 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 40.000
Broj svećenika koncelebriranih: 963 (31 dnevno)

Brojni vjernici na svetkovini Tijelova u Međugorju

Tijelovo, punim nazivom Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove, slavi se u četvrtak poslije svetkovine Presvetog Trojstva. U Hrvatskoj i BiH je neradni dan. Za Katoličku Crkvu svetkovina je u spomen na ustanovljenje Euharistije na Veliki četvrtak.

U Međugorju je Svetkovina Tijelova proslavljena svetim misama samo u župnoj crkvi u 8, 11 i 19 sati.

Večernji molitveni program započeo je svetom krunicom koju je lijepim razmatranjima predvodio đakon fra Antonio Primorac, a predmolili su članovi FSR-a iz župe.

Svetu misu na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova pred tisućama

vjernika predslavio je fra Perica Ostojić. U svojoj propovijedi fra Perica je podsjetio vjernike na bit ove svetkovine koja je tu kako bi nas podsjetila na značaj Euharistije u našem životu.

Nakon večernje svete mise organizirana je procesija s Presvetim u kojoj su sudjelovali brojni svećenici i silan puk pred kojim su djeca bacala latice ruža. Procesija je krenula od crkve ulicom do mosta, zatim cestom prema školi i vratila se pred crkvu. Brojnost sudionika, pobožnost molitve, lijepo uređena molitvena stajališta bili su prekrasno svjedočanstvo vjere u Kristovu živu prisutnost pod prilikama svete hostije.

Međugorje u molitvi sa Svetim Ocem

Svakoga dana kroz mjesec svibanj ove godine u cijeloj Crkvi molio se tzv. molitveni maraton za prestanak pandemije na temu: 'Crkva se svesrdno moljaše Bogu' (Dj 12,5) Inicijativa je to, koju je po želji pape Franje organiziralo Papinsko vijeće za novu evangelizaciju, koja želi na poseban način uključiti svetišta i molitvena mjesta u cijelom svijetu, kako bi bila promicatelj molitve krunice među vjernicima, obiteljima i zajednicama.

U subotu 15. svibnja na rasporedu molitvenog maratona krunice bilo je Međugorje. Molitvena nakana večeri bila je MOLITVA ZA SVE MIGRANTE! Zbog nepovoljnih vremenskih prilika, molitva je bila upriličena u crkvi sv. Jakova, a prisustvovali su joj mnogobrojni župljani, ali i hodočasnici iz cijele BiH koji su upravo zbog ove molitve organizirali svoja jednodnevna hodočašća, poput četrdesetak hodočasnika iz Drvara ili pedesetak mladih iz Tomislavgrada.

17.00 SATI - UVODNA EMISIJA

U prigodnoj, uvodnoj emisiji povodom zajedničke molitve s Papom Franjom za prestanak pandemije pod nazivom „Međugorje u molitvi sa Svetim Ocem“, koja se emitirala od 17 sati na medijskim platformama župe sv. Jakova (Youtube- Radiomedjugorje; Live stream-medjugorje.hr) govorilo se na početku općenito o nastanku i molitvi krunice u prilogu Vedrane Vidović. Također su u emisiji u razgovoru sa glavnom urednicom radija Sanjom Pehar gostovali mariolog fra Danko Perutina koji je govorio o važnosti molitve krunice u obitelji i nadolazećem online kongresu za španjolsko govorno područje, te međugorski župnik fra Marinko Šakota koji je govorio o tome kako je ova vijest o molitvenom marat-

nu dočeka u Međugorju. Na kraju emisije Višnja Spajić pripremila je prilog sa svjedočanstvima župljana o tome što za njih znači osobna i obiteljska molitva krunice i kakav je odnos molitve i Gospinih poruka.

18.00 SATI - MOLITVA SVETE KRUNICE

Molitva krunice čiji je prijenos bio i na službenom kanalu vatikanske televizije, započela je u 18 sati međugorskom himnom „Došli smo ti Majko draga“, a predmolili su je nadbiskup i apostolski nuncij u BiH Luigi Pezzuto, provincijal franjevačke provincije dr. fra Miljenko Šteko i međugorski župnik fra Marinko Šakota. Otajstva su molili župljani župe Međugorje, a svojim pjevanjem uzveličao veliki župni zbor „Kraljica Mira“ pod ravnanjem s. Irene Azinović. Molila su se slavna otajstva Gospine krunice, a prije svakog otajstva fra Miljenko je čitao pripadajući odlomak iz Svetoga Pisma, dok je fra Marinko čitao odlo-

ku Apostolskog vizitatora mons. Henryka Hosera zbog zdravstvenih razloga, želimo s Apostolskim nuncijem za BiH mons. Luigijem Pezzutom, moliti za migrante, za sve one koji su napustili svoje domove, obitelj u potrazi za sigurnošću. Ovo svjetlo zapaljeno na svjetiljci koja gori ispred Gospina kipa ovdje u našoj crkvi, neka rasvijetli i preobrazi ovaj trenutak tame u zoru nove svjetlosti.“

Završnu molitvu krunice za završetak pandemije te molitvu 'Pod obranu se tvoju utječemo...' izmolio je fra Miljenko ispred Marijinog kipa u crkvi koju je prekrasno u cvijeću ruža okitio fra Josip Marija Katalinić. Završni blagoslov izmolio je mons. Luigi Pezzuto.

19.00 SATI - SVETA MISA

U 19 sati bila je sveta misa koju je predslavio Nadbiskup i Apostolski nuncij u BiH Luigi Pezzuto, uz koncelebraciju provincijala franjevačke provincije dr. fra Miljenka Šteke i međugorskog župnika fra Marinka Šakote i dvadesetak svećenika, te novaka i đakona franjevačke provincije. Evanđelje je čitao đakon fra Antonio Primorac.

Mons. Luigi Pezzuto u svojoj propovijedi na talijanskom jeziku koju je na hrvatski prevodila Marija Dugandžić, objašnjavao je misterij Uzašašća, odnosno Isusova „odlaska“, koji u apostolima nije izazvao strah, zbog toga što je u silasku Duha Svetoga On postao još više prisutan među nama. Na ovaj čin vjere pozvan je svatko od nas: u sakramentima, u molitvi prepoznati Isusovu prisutnost. Shvatiti da nismo sami, da je Isus uvijek prisutan oko nas i da ne trebamo zbog ničega imati strah.

Molitvena večer završila je kao i inače subotom, klanjanjem Presvetom oltarskom sakramentu.

OČI I UŠI KAO IZVORI SPOZNAJA

U POVODU 40. OBLJETNICE MEĐUGORSKIH UKAZANJA

MILE MAMIĆ

ČETRDESETA JE OBLJETNICA MARIJINIH UKAZANJA,

Gospinih ukazanja u Međugorju. Šestero djece različite dobi i spola tvrde, svjedoče da su vidjeli, gledali Gospu, slušali što im govori, slušali što im kaže, ohrabрили se i pitati je nešto, razgovarali s njom. Svi tvrde da su je vidjeli, gledali svojim očima i slušali svojim ušima. I drugi su gledali, htjeli vidjeti, ali nisu vidjeli. I drugi su slušali, htjeli čuti, ali nisu čuli.

Riječ *oko* i *uho* dvije su važne riječi. U jedini su srednjega roda. Redovito ih imamo u duplikatu. Zato je važna dvojina: *dva oka*, *dva uha*. Za jednu osobu to je dovoljno. Imaju li te imenice i množinu? Da, imaju, ali u množini one obično mijenjaju rod: *oči*, *uši*, ženskoga roda. Iako imamo dva oka, dva uha, reći ćemo *oči* i *uši* ako smo ispustili riječ *dva*. I to smatramo m nožinom. Mogu imati i drukčije likove u množini s razlikom u značenju ili stilskoj vrijednosti. Tako npr. množina *oka* znači „otvori, rupice na ribarskoj mreži“, a *uha* – „ručke, hvatajke u lonca“. Množina *ušesa* normalno se kaže za životinjske (velike) uši.

Ti organi, dijelovi tijela smješteni su simetrično na vrlo važnom mjestu u glavi: *oči* sprijeda da vidimo kud idemo, a *uši* kao dvije antene sa strane da čujemo glasove, zvukove, šumove sa svih strana. Ti nam organi omogućuju da gledamo, vidimo, slušamo i čujemo, i to ne sve nego koliko nam je potrebno.

U vezi s očima imamo dva temeljna glagola: *gledati* i *vidjeti*. Ima još puno sličnoznačnih glagola: *motriti*, *promatrati*, *-zreti* (u složenicama), *zuriti*, *buljiti*. Njih ćemo zasad zanemariti. *Gledati* je nesvršeni, a *vidjeti* je dvovidni (svršeni i nesvršeni) glagol.

Od *gledati* imamo glag. imenicu *gledanje*, vršitelja radnje *gledatelj* i *gledalac*. Riječi *gledatelj* dajemo prednost jer je prikladna za tvorbu riječi *gledateljica* za žensku osobu. *Gledalica* bi bila neka sprava za gledanje.

Od *vidjeti* imamo glag. imenicu *viđenje* u općem i posebnom značenju. Od toga imamo i složenicu *snoviđenje*. Vršitelj radnje je *vidjelac*, u složenicama – *vidac*: *očevidac* i – *viđač*: *izviđač*. U genitivu i akuzativu jednine je *vidioca*, dat. I lok. *vidiocu*, vok. *vidioče*, instr. *vidiocem*. Nom. mn. je *vidioci*. Jedino se u gen. mn. pojavljuje *l*: *vidjelaca*. Oblik *vidioc* za nom. jednine smatra se analoškim, neispravnim. Pravilno je *vidjelac*. Ženska osoba je *vidjelica*. Ona se sasvim pravilno sklanja.

Posebnost međugorskih ukazanja jest u tome što se je Gospa ukazala skupini od šest osoba različite dobi i spola. Svatko od njih ima svoje ime i prezime, ali sve ih zajedno zovemo jednim imenom – *vidioci*. U normalnome hrvatskom jeziku *vidioci* znači muške i ženske osobe koje su vidjele nekoga nadnaravnog, u ovom slučaju Gospu. U novije vrijeme u modi je spolna ravnopravnost i politička korektnost, pa se barem u zakonima treba posebno isticati ženska i muška množina. U tom smislu mogli bismo za ženske osobe koje su vidjele Gospu reći *vidjelice*, a za muške *vidioci*. Međugorskim *vidiocima* je sasvim normalno da su u gramatički muškom liku množine uključene i ženske osobe. Ne će nas tužiti ako ne ističemo i ženski množinski lik. Za razliku od množine, u jedini je doista posebna imenica za mušku osobu – *vidjelac*, a za žensku – *vidjelica*. Tvorbeno se objašnjava da je imenica za žensku osobu *vidjelica* načinjena prema muškom liku *vidjelac*. U Međugorju je bilo *šest vidjelaca*, možemo reći i *šestero vidjelaca* kad su različita spola. Mogli bismo reći i *šestorica vidjelaca* kad bi bili samo muški, ali nisu, pa ne možemo tako.

Ukazanja su popraćena i nekim čudesnim znakovima. Te je znakove vidjelo mnoštvo ljudi. Jesu li i oni *vidioci*? Vidjeli su nešto nadnaravno, ali nisu Gospu. U ovom slučaju *vidiocima* nazivamo samo one osobe koje su vidjele nadnaravnu osobu – Gospu. Šestero vidjelaca je vidjelo i gledalo Gospu. Mnogi su gledali želeći vidjeti, ali nisu vidjeli. Vidjeli su samo neke popratne znakove, a neki ni to. Osobe koje gledaju utakmicu ili televizijski program zovemo *gledateljima*. Oni mogu sve čuti i vidjeti, ali im zacijelo štogod i promakne. Ni sudac na utakmici ne vidi sve. Jesu li gledatelji *vidioci*? Gledali su i vidjeli su, ali ipak nisu *vidioci*. *Vidioci* su samo osobe koje su vidjele nadnaravnu (duhovnu) osobu (Boga, anđela, Gospu, svetca, pokojnika, duha, dobroga ili zloga). Objekt toga *viđenja* je uglavnom nadnaravna osoba duhovne naravi. Neke od njih imaju i ljudsku narav (Isus, Isusova majka, sveti osim anđela) koji su hodali ovom zemljom, bili među nama i s nama i prešli iz ovozemaljskoga života u vječni život, drukčiju stvarnost.

Glagol *slušati* je nesvršeni. Glag. imenica je *slušanje*. Vršitelj radnje je *slušatelj* i *slušalac*. Ima i slušač u smislu „student“. *Slušateljica* je ženska osoba koja sluša, a *slušalica* je sprava. Glagol *čuti* je svršeni. Glag. imenica je *čuvenje*. Vršitelj radnje nije *čutelj* ni *čuteljica*. Riječ *-čulac* pojavljuje se u rijetkoj složenici *uhočulac*. Za žensku osobu nije potvrđeno *uhočulica*. *Čuvenje* je nekako ugrađeno u *gledanje* i *viđenje*. *Svjedok*, pa i *očevidac*, obuhvaća i to.

Tko je vidio, taj može biti svjedok, može svjedočiti. Vidio je svojim očima: on je svjedok, očevidac. U latinskom je to *testis ocularis*, njem. *Augenzeuge*. Tko je (izravno) slušao, čuo, može također biti svjedok, uhočulac. U latinskom je to *testis*

auricularis, njem. *Ohrenzeuge*. Nije to čula-kazala, nego izravno čuvenje. Obično se smatra kad je netko vidio da je i čuo, pa on može biti svjedok. Zato je riječ *uhočulac* vrlo rijetka. Svjedok očevidac je i vidio i čuo. Svjedoči o svemu što je vidio i čuo.

Prisjetimo se: Apostoli su se družili s Isusom, slijedili ga, slušali, čuli njegovu riječ, gledali, vidjeli njegova čudesa, znamenja. Uvjerili su se da je on Sin Božji, da on ima riječi života vječnoga. Samo su neki (Petar, Ivan i Jakov) bili nazočni kad se je Isus preobrazio. Tu nije bilo pojave da jedni vide, a drugi ne vide isto zbivanje. Uskršli Krist se je ukazivao, pojavljivao komu je htio, kad je htio, gdje je htio, ali su ga svi nazočni vidjeli. I kad je Isus uzlazio na nebo, mnoštvo ga je vidjelo u njegovoj uskrsoj slavi. Oni su gledali i vidjeli, slušali i čuli vlastitim očima i ušima. Nakon blagdana Duhova neustrašivo su svjedočili što su vidjeli i čuli. Bili su spremni dati i svoj život za Istinu. Svi su bili mučenici. Svi osim Ivana završili su mučeničkom smrću. Bili su očevidci i uhočulci. Vjerujemo im jer su vjerodostojni svjedoci.

Slično je i u Međugorju. *Vidioci* su svojim očima vidjeli i svojim ušima čuli, slušali Gospu. Neki su primijetili da se s *vidiocima* u trenutku viđenja nešto zbiva, ali nisu vidjeli Gospu. *Vidioci* su svjedočili što su vidjeli i čuli: Vidjeli su Gospu.

Svi su bili spremni poput apostola dati život da je istina ono što su vidjeli i čuli. Bili su podvrgnuti raznim ispitivanjima zdravstvenog stanja, psihičke stabilnosti, normalnosti, raznim prijetnjama, torturama službenika ateističkog sustava. Sve su hrabro izdržali i ostali čvrsti i složni u svojem uvjerenju. Bili su *vidioci*, hrabri i vjerodostojni svjedoci.

Isus i Marija žele da se što više ljudi spasi. Zato skladno nastavljaju djelo spasenja. U tom smislu treba promatrati Isusova i Marijina ukazanja. Ona su u službi spasenja.

Trebamo samo otvoriti oči i uši srca i duha da možemo u tišini, pa i zatvorenih očiju bolje vidjeti i čuti. Svi možemo biti *vidioci* i vjerodostojni svjedoci neizmjerne Jaganjčeve Ljubavi – KRUHA ŽIVOGA.

Tjedni molitveni program

ljetni raspored: (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i otajstva svjetla
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18-21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
20 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Utorak, 15. 6. 2021.

M. ČIT.: 2Kor 8,1-9; Ps 146,5-8; Mt 5,43-48

Srijeda, 16. 6. 2021.

M. ČIT.: 2Kor 9,6-11; Ps 112,1-4,9; Mt 6,1-6.16-18

Četvrtak, 17. 6. 2021.

M. ČIT.: 2Kor 11,1-11; Ps 111,1-4,7-8; Mt 6,7-15

Petak, 18. 6. 2021.

M. ČIT.: 2Kor 11,18.21b-30; Ps 34,2-7; Mt 6,19-23

Subota, 19. 6. 2021.

iii: Sv. Romuald, opat

M. ČIT.: Ez 2,2-5; Ps 123,1-4; 2Kor 12,7-10; Mk 6,1-6

Nedjelja, 20. 6. 2021.

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

M. ČIT.: Job 38,1,8-11; Ps 107,23-26.28-31; 2Kor 5,14-17; Mk 4,35-41

Ponedjeljak, 21. 6. 2021.

Sv. Alojzije Gonzaga, redovnik

M. ČIT.: od dana: Post 12,1-9; Ps 33,12-13.18-20.22; Mt 7,1-5

Utorak, 22. 6. 2021.

iii: Sv. Paulin Nolanski; ili: Sv. Ivan Fisher i Toma More

M. ČIT.: Post 13,2,5-18; Ps 15,2-5; Mt 7,6.12-14

Srijeda, 23. 6. 2021.

M. ČIT.: Post 15,1-12.17-18; Ps 105,1-4.6-9; Mt 7,15-20

Četvrtak, 24. 6. 2021.

ROĐENJE SV. IVANA KRSTITELJA

M. ČIT.: vl.: Iz 49,1-6; Ps 139,1-3.13-15; Dj 13,22-26; Lk 1,57-66.80

Petak, 25. 6. 2021.

M. ČIT.: Post 17,1,9-10.15-22; Ps 128,1-5; Mt 8,1-4

Subota, 26. 6. 2021.

M. ČIT.: Post 18,1-15; Ps Lk 1,46-50.53-55; Mt 8,5-17

Nedjelja, 27. 6. 2021.

TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

M. ČIT.: Mudr 1,13-15; 2,23-24; Ps 30,2-6; 11.12a.13b; 2Kor 8,7.9.13-15; Mk 5,21-43

Ponedjeljak, 28. 6. 2021.

Sv. Irenej, biskup i mučenik

M. ČIT.: od dana: Post 18,16-33; Ps 103,1-4.8-11; Mt 8,18-22

Utorak, 29. 6. 2021.

SV. PETAR I PAVAO, apostoli

M. ČIT.: Dj 12,1-11; Ps 34,2-9; 2Tim 4,6-8.17-18; Mt 16,13-19

Srijeda, 30. 6. 2021.

ili: Sv. Prvomučnici Svete Rimske Crkve

M. ČIT.: Post 21,5,8-21; Ps 34,7-8.10-13; Mt 8,28-34

Četvrtak, 1. 7. 2021.

M. ČIT.: Post 22,1-19; Ps 116,1-6.8-9; Mt 9,1-8

Petak, 2. 7. 2021.

M. ČIT.: Post 23,1-4.19; 24,1-8.62-67; Ps 106,1-5; Mt 9,9-13

Subota, 3. 7. 2021.

SV. TOMA APOSTOL

M. ČIT.: Ef 2,19-22; Ps 117,1-2; Iv 20,24-29

Nedjelja, 4. 7. 2021.

ČETRNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

M. ČIT.: Ez 2,2-5; Ps 123,1-4; 2Kor 12,7-10; Mk 6,1-6

Ponedjeljak, 5. 7. 2021.

SV. ĆIRIL, monah I METOD, biskup, zaštitnici Europe

M. ČIT.: vl.: Dj 13,46-49; Ps 117,1-2; Lk 10,1-9

Utorak, 6. 7. 2021.

iii: Sv. Marija Goretti, djeвица i mučenica

M. ČIT.: Post 32,23-33; Ps 17,1-3.6-8b.15; Mt 9,32-38

Srijeda, 7. 7. 2021.

M. ČIT.: Post 41,55-57; 42,5-7a.17-24a; Ps 33,2-3.10-11.18-19; Mt 10,1-7

Četvrtak, 8. 7. 2021.

M. ČIT.: Post 44,18-21.23b-29; 45,1-5; Ps 105,16-21; Mt 10,7-15

Petak, 9. 7. 2021.

iii: Bl. Marija Protopog Isusa, djeвица

M. ČIT.: Post 46,1-7.28-30; Ps 37,3-4.18-19.27-28.39-40; Mt 10,16-23

Subota, 10. 7. 2021.

M. ČIT.: Post 49,29-33; 50,15-25; Ps 105,1-4.6-7; Mt 10,24-33

Nedjelja, 11. 7. 2021.

PETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

M. ČIT.: Am 7,12-15; Ps 85,9ab.10-14; Ef 1,3-14; Mk 6,7-13

Ponedjeljak, 12. 7. 2021.

M. ČIT.: Izl 1,8-14.22; Ps 124,1-8; Mt 10,34 – 11,1

Utorak, 13. 7. 2021.

iii: Bl. Djeвица Marija Bistrička; ili: Sv. Henrik
M. ČIT.: Izl 2,1-15a; Ps 69,3.14.30-31.33-34; Mt 11,20-24

Srijeda, 14. 7. 2021.

iii: Sv. Kamilo de Lellis, prezbiter

M. ČIT.: Izl 3,1-6.9-12; Ps 103,1-4.6-7; Mt 11,25-27

Četvrtak, 15. 7. 2021.

Sv. Bonaventura, biskup i crkveni naučitelj

M. ČIT.: od dana: Izl 3,13-20; Ps 105,1.5.8-9.24-27; Mt 11,28-30

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

